

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Školní vzdělávací program „Vzdělávání pro zdraví“
pro SOŠ a SOU technických oborů v České Třebové**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
Prof. PaedDr. L. Fialová, Ph.D.

Zpracovala:
Ing. Petra Antesová

Praha, duben 2012

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne 20. dubna 2012

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Děkuji Prof. PaedDr. Ludmile Fialové, Ph.D. za vedení, cenné rady a připomínky při zpracovávání zadaného tématu mé diplomové práce.

ABSTRAKT

Název:

Školní vzdělávací program „Vzdělávání pro zdraví“ pro SOŠ a SOU technických oborů v České Třebové

Cíle práce:

Diplomová práce přináší nové poznatky o realitě české školy v souvislosti s novou školskou reformou a s ní spojenou tvorbou školských vzdělávacích programů a zaváděním nového způsobu výchovy ke zdraví. Cílem práce bylo vytvořit součást školního vzdělávacího programu pro vzdělávací oblast „Vzdělávání pro zdraví“ v optimálních podmínkách a vyvodit závěry a doporučení pro praxi v podobě školního vzdělávacího programu pro vzdělávací oblast „Vzdělávání pro zdraví“ v konkrétních, specifických podmínkách sledované školy. Dále analyzovat vztah žáků k předmětu TV a k pohybovým aktivitám, hodnocení skladby programu v TV a reality školy formou dotazníku na zvolené střední škole.

Metody:

Pro výzkumné šetření byl využit nestandardizovaný dotazník. Celkově bylo v dotazníku 14 otázek, rozdělených do tří témat. Výzkum probíhal na SOŠ a SOU technických oborů v České Třebové v průběhu března 2011. Celkově bylo dotázáno 313 osob.

Výsledky:

Naším úkolem bylo zjistit vztah k předmětu TV a k pohybovým aktivitám obecně, hodnocení skladby programu v TV a reality školy, dále komparovat a prokázat názorovou a postojovou orientaci mezi typem střední školy (střední škola, učiliště) a mezi nezletilými a plnoletými. Tyto výsledky nepotvrdily z větší části naše pracovní hypotézy.

Klíčová slova:

Rámcový vzdělávací program (RVP), školní vzdělávací program (ŠVP), klíčové kompetence, výchova ke zdraví, pohybová aktivita, sport, tělesná výchova, názory a zájmy.

ABSTRACT

Title:

The School Educational Programme „ Education for Healthy lifestyle “ for SOŠ a SOU of technical branches in Česká Třebová.

Objectives:

Diploma project brings new information about Czech schools and the new school reform. It is connected with the School Educational Programmes and with introducing a new way of education for a healthy way of life. The goal of the project was to make the School Educational Programme for „ Education for Healthy lifestyle“ in optimal conditions as well as to find out results and recommendations in particular examples during practical education in one particular school. Another goal was to analyse the relation between students and Practical Exercise, how they like exercise and what they think about sport activities during lessons. The last part was a questionnaire for students.

Methods:

In the research there was used a questionnaire, in which there were fourteen questions divided among three topics. The research was made in SOŠ a SOU of tech. branches in Česká Třebová during March 2011. The questionnaire was filled by 313 students.

Results:

The main of the thesis was to find out the attitude towards the subject of PE (Physical Exercise) and towards the sport activities in general, to evaluate the composition of the programme of PE and the reality of the school, then to compare and prove the difference in opinions between the type of the secondary school (secondary special school, vocational school) and between under-age and full age students. These results did not mostly confirm our hypothesis.

Key words:

General Educational Programme, School Educational Programme, key jurisdiction, education for healthy lifestyle, Physical Exercise, sports, activities connected with sports, opinions and interests.

Obsah

Úvod

I. Teoretická část	Strana
1. Historie tělesné výchovy na školách	10
1.1. Zavedení tělesné výchovy do školního curricula	10
1.2. Tyršova národní soustava	11
1.3. Novorakouská přirozená metoda	12
1.4. Vývoj školní tělesné výchovy po II. světové válce	13
1.5. Kurikulární reforma	15
2. Charakteristika středních škol v České republice	16
2.1. Stupně středního vzdělání	16
2.2. Druhy středních škol	18
3. Harmonogram školské reformy	20
4. Charakteristika RVP středního odborného vzdělávání	22
4.1. Funkce rámcových vzdělávacích programů	22
4.2. Pojetí rámcových vzdělávacích programů	23
5. Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU	27
5.1. Sestavení pracovního tým	27
5.2. Východiska pro tvorbu ŠVP	27
5.3. Struktura ŠVP a postup tvorby	28
6. RVP pro oblast vzdělávání pro zdraví	30
7. Školní vzdělávací program v optimálních podmínkách výuky T	32
8. Školní vzdělávací program ve specifických podmínkách výuky TV	35
9. Zahraničních koncepcí tělesné výchovy a výchovy ke zdraví	44
9.1. Tělesná výchova v německých kurikulárních dokumentech	45
9.2. Srovnání pojetí tělesné výchovy v kurikulárních dokumentech ČR a vybraných zemí SRN a USA	46
10. Shrnutí	47
 II. Výzkumná část	
11. Metodologie výzkumného šetření.....	51
11.1. Cíl, úkoly a hypotézy.....	51
11.2. Metoda výzkumného šetření.....	52
11.3. Charakteristika souboru.....	54

	Strana
12. Výsledky a diskuze.....	56
12.1. Celospolečenský význam a role sportu u mladé generace.....	56
12.2. Vlastní sportovní, tělovýchovné a jiné pohybové aktivity.....	69
12.3. Úloha a význam TV jako vyučovacího předmětu na střední škole ...	72
12.4. Porušování správné životosprávy	87
13. Závěry	90
14. Seznam použité literatury	93
15. Seznam tabulek a grafů	96
16. Přílohy	98

ÚVOD

Probíhající školská, nebo též kutikulární reforma přináší především změny v obsahu a cílech vzdělávání. Kromě předávání znalostí kladou nyní školy ve své práci důraz na to, aby se žáci naučili s informacemi pracovat a osvojili si další celoživotní dovednosti, tzv. klíčové kompetence, které jim mají usnadnit plnohodnotný život ve 21. století. Tělesná výchova se stává součástí tzv. Oblasti vzdělávání pro zdraví. Oblast vzdělávání pro zdraví zahrnuje jednak učivo potřebné k péči o zdraví a k ochraně člověka za mimořádných událostí, jednak učivo tělesné výchovy. Vzdělávací oblast by měla prostupovat celým ŠVP. Klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Jsou vychováváni k dodržování zásad bezpečnosti a prevenci úrazů při pohybových aktivitách. V tělesné výchově se rozvíjejí jak pohybově nadaní, tak zdravotně oslabení žáci.

Pojem tělesná výchova označuje v širším smyslu součást systému výchovy a vzdělávání a v užším smyslu konkrétně vymezený vzdělávací obor definovaný vzdělávacími dokumenty. Dle *Standardu základního vzdělávání* (1995) by současná tělesná výchova spolu s oborem výchova ke zdraví měly vést k růstu zdravotního vědomí a chování občanů, resp. ke zlepšení jejich zdravotní gramotnosti. (Holčík, 2004)

Sport byl vždy spojen zejména s mládeží, jíž je pohybová aktivita bližší a přirozenější. Pohybové aktivity mají kladný vliv na celkové zdraví člověka a rovněž zlepšují tělesnou zdatnost. Sport může být také jednou z možných náplní volného času.

Ve sportu se setkáváme s řadou pozitivních hodnot, které mohou pomoci překlenout přelomové životní období, které adolescence představuje. Sport rovněž pozitivně ovlivňuje formování charakteru mládeže a zejména přináší nové impulsy do jejich života, které jsou podkladem pro zdravý a spokojený život v dospělosti.

V minulosti bylo zpracováno několik studií např. (Jansa 2002, Slepíčka a Slepíčková, 2002), které přinesly poznatky o postavení sportu v životě české populace. Ukázalo se, že sport má své pevné místo u mladé generace a patří do popředí jejich zájmů.

V této práci je cílem nejen vytvořit součást školního vzdělávacího programu pro vzdělávací oblast „Vzdělávání pro zdraví“, ale také sledovat názory a postoje mladé generace na tělesnou výchovu a další pohybové aktivity a zaměřit se na porovnání dvou skupin adolescentů. Jedná se o studenty maturitních a učebních oborů odborné střední školy a učiliště, dále o porovnání skupin mladistvých a plnoletých.

Vztah ke sportu určují u dětí v mladém věku do velké míry rodiče, později klesá závislost vlivu rodičů a dochází k zájmové vyhraněnosti. Mladý člověk je neustále ovlivňován, často nevědomě. Vliv na něj má zejména prostředí, ve kterém se pohybuje, kamarádi, rodina, ale také škola. Chtěli bychom zjistit, zda existují určité rozdíly v postoji k pohybovým aktivitám mezi studenty maturitních a učebních oborů a mladistvých a plnoletých.

Odborná střední škola nabízí odborné vzdělání ukončené maturitní zkouškou. Oproti tomu učiliště je zaměřené na určitou profesi (řemeslnou), a je ukončené výučním listem. Liší se i délkou studia (učení), u střední školy jsou to čtyři roky a u učiliště tři roky.

Všeobecně by mělo platit, že studenti maturitních oborů jsou nadanější, dosahují lepších studijních výsledků a v průběhu studia získávají více informací než je tomu u žáků učebních oborů.

Otázkou zůstává, zda na postoje a názory ke sportu má nějaký vliv typ střední školy a s tím související úroveň vzdělání a dále také věk mládeže.

1. Historie tělesné výchovy na školách jako povinný vyučovací předmět v Čechách

Školní tělesná výchova je již více než 130 let součástí výchovy a vzdělání na školách v českých zemích. Již mnohem dříve začaly vznikat předpoklady a podněty k jejímu vzniku, vymezení cílů, obsahu (curricula), tvorbě vyučovacích metod a organizačních forem.

Vývoj školní tělesné výchovy je kontinuální a otevřený proces, který nevznikl radikálně, a ve kterém se nové i staré podněty a vlivy vzájemně prolínaly, kompenzovaly, kumulovaly, doplňovaly, ale někdy i negovaly.

1.1. Zavedení tělesné výchovy do školního curricula

K zásadní reformě školské soustavy přistoupilo Rakousko po porážce Rakouska ve válce s Pruskem. V roce 1867 byla tělesná výchova zahrnuta do přípravy učitelů na učitelských ústavech. Školské zákony z roku 1868 pro Uhry a 1869 pro Rakousko (včetně českých zemí) zavedly povinnou tělesnou výchovu do škol obecných, měšťanských a učitelských ústavů, a to pro chlapce i dívky (podle novely školského zákona z r. 1883 byla tělesná výchova dívek prohlášena opět jen za nepovinnou). (Kossl, Štumbauer, Waic, 2008) Na reálkách a gymnáziích byl tělocvik v této podobě nepovinný.

V roce 1870 byl školním a vyučovacím řádem stanoven základ curricula, ve kterém byly vymezeny tři základní okruhy učiva tělesných cvičení: pořadová, prostná a nářad'ová (pouze pro vyšší typ škol).

První osnovy užívané u nás byly nazvané dle jejich autorů A. Spiesse (1810-1858) a A. Maula (1828-1907). Vycházely z formální analýzy pohybů a vyznačovaly se spoustou „metodických řad“. Cíle školní tělesné výchovy (tělocviku) byly zaměřeny na rozvoj síly obratnosti, odvahy, jistoty a sebedůvěry. Rozsah výuky byl stanoven na 2 vyučovací jednotky týdně.

Dr. Miroslav Tyrš vedl v letech 1866-84 „Tělocvičný ústav pro chlapce a dívky v Praze“. Roku 1883 byl tělocvik v českých zemích na dívčích školách jako povinný předmět zrušen. Roku 1892 byl zřízen Český vzdělávací kurs pro učitelstvo tělocviku na středních školách a učitelských ústavech.

Proti Spiessovskému pojetí disciplinované a formální tělesné výchovy vznikl odpor v Německu a Rakousku - Uhersku již v 80. a 90. letech (O. Jager, snahy o zavádění her) a zvláště pak v letech krátce před I. světovou válkou (F. A. Schmidt, F. Eckardt, A. Slama, anketa o tělesné výchově z r. 1910 ve Vídni, nové osnovy tělesné výchovy v Rakousku z r. 1911 a 1913 apod.). Zdůrazňovala se přirozenost, spontaneita, kreativita a samostatnost. Cílem neměla být disciplína, ale výchova a vzdělávání osobnosti a zdravotní hlediska. Reformátoři se snažili nahradit pořadová, nářadí a prostná hrami, atletikou, plaváním a pobytem v přírodě. U dívek podporovali moderní gymnastické směry. Hlavně však chtěli, aby se cvičilo pokud možno ve volné přírodě. A zde se vzájemně prolínalo a podporovalo reformní hnutí ve Švédsku, Francii, Německu i Rakousku. (Kossl, Štumbauer, Waic, 2008)

Rozsah povinné tělesné výchovy 2 vyučovací hodiny týdně zůstal zachován. Novinkou bylo zavedení tzv. „nepovinných her“ s výkonnostní, většinou sportovní orientací.

Na učňovských školách neměla děvčata zařazenu tělesnou výchovu, ale od roku 1910 bylo umožněno zřídit i soukromé školy tělocviku. Děvčata však musela být vyučována ženskými osobami. V roce 1913 nastaly výrazné úpravy v učebních osnovách tělocviku středních škol pro dívky v českých zemích. Požadovalo se pěstování zdravého a krásného těla, smysl pro krásný pohyb, rozvíjena měla být „tělesná síla, bystrost, odvaha, družnost a trvalá záliba pro tělesná cvičení. V roce 1915 měly dívky v učebních osnovách pro obecné, střední i vyšší školy hodinu TV týdně jako nepovinný předmět. (Rychtecký, 2002)

1.2. Tyršova národní soustava

Po vzniku samostatné ČSR se základem koncepce školní tělesné výchovy stala Tyršova soustava“ doplněná o přirozenou metodu francouzskou (Joinvillská škola).

Základ curricula (cvičení pořadová, prostná a nářadová, atletika a hry) byl doplněn o sezónní cvičení a sporty v přírodě (plavání, bruslení, sáňkování, lyžování), cílenými na otužování žáků. Zřetelně se projevil odklon od statických cvičení. Rozsah curricula učiva byl stanoven jako maximální a měl sloužit učitelům jako „zásobník“, z něhož lze čerpat přiměřené učivo pro hodiny tělesné výchovy v různém prostředí. Učivo pro chlapce a dívky bylo společné, při diferencování byly některé cviky dívkám přidány, jiné byly pro ně označeny jako nevhodné. Původní rozsah 2 vyučovací hodiny týdně byl ponechán.

1.3. Novorakouská přirozená metoda

Ve třicátých letech podnítila velké změny v obsahu i pojetí školní tělesné výchovy aplikace principů tzv. novorakouské školy. Tento směr patřil k pedocentrickým pedagogickým koncepcím a jeho hlavními představiteli byli Rakušané K. Gaulhofer a M. Streicherová. (Rychtecký, 2002)

Roku 1922 vydali své hlavní dílo *Základy rakouské školní tělesné výchovy* (Grundzüge des österreichischen Schulturnens), které stanovilo nejdůležitější zásady nové školní tělovýchovné koncepce pro děti do 15 let. Prosazovali přirozená cvičení prováděná v přírodě. Zdůrazňovali, že školní tělesná výchova je vůbec základem celé tělesné výchovy a má mít především cíle výchovné a zdravotní. Proto zdůrazňovali důležitost výchovného účinku před snahou o výkon, a výchovu k čistotě, správné výživě apod. Do systému zařadili letní a zimní výcvikové kursy a pobyt v přírodě. Doporučovali ranní rozcvičky (10 minut) i rozcvičky o přestávkách.

Gaulhofer a Streicherová podrobně rozpracovali cvičební hodinu a rozdělili do tří částí:

- oživující cvičení (rychlá chůze, běh, dýchací cvičení apod.),
- základní cvičení (1. cvičení trupu, 2. cvičení rovnováhy, 3. cvičení síly a obratnosti, 4. běh a chůze, 5. skok),
- uklidňující cvičení (drobné hry, pomalá chůze spod.).

Gaulhofer a Streicherová vycházeli z biologických a psychických potřeb dítěte. Pod vlivem tehdy módních pedagogických směrů podcenili poněkud úlohu učitele ve vyučovacím procesu dětí. Učitel měl stanovit pohybové úkoly, ale nesměl předpisovat jejich přesné provádění. Zásadou bylo, aby děti cvičily způsobem, který je přiměřený jejich věku a aby se co nejvíce podobal volné dětské hře.

Veškerá cvičení dělili na cviky:

- vyrovnávací, které mají za cíl odstraňovat tělesné vady
- formovací, které mají pěstovat správné držení těla
- výkonnostní, které vedou ke snaze dosáhnout co nejvyšších osobních výkonů (nikoli rekordů)
- umělé, ve kterých se má uplatnit estetické (Kossl, Štumbauer, Waic, 2008)

Soutěže byly doporučovány pouze u těch cvičení a činností, které žáci již bezpečně zvládli. Vyučovací jednotka měla být organizována co nejefektivněji s minimálním výkladem a omezením direktivních povelů. Nářadí ani náčiní pro cvičení nebylo přesně

určováno, bylo využíváno spíše jako překážka. Učitelům byla dána volnost při jejich výběru. Učivo pro chlapce a děvčata bylo diferencováno.

Rozsah povinné tělesné výchovy 2 vyučovací jednotky týdně byl doplněn o výběrové sportovní aktivity. Zejména na středních školách se začaly organizovat školní sportovní soutěže.

V období 2. světové války byla tělesná výchova na školách rozšířena na 4 vyučovací hodiny týdně. Obsah výuky odpovídal buď dřívějším osnovám, nebo byl pod německým vlivem se zdůrazněným branným obsahem.

1.4. Vývoj školní tělesné výchovy po II. světové válce

Po druhé světové válce byly ve školní tělesné výchově formulovány cíle a úkoly zdravotní, vzdělávací a výchovné. V curricula dochází k odklonu od novorakouského pojetí ke sportovnímu zaměření. Požadavky na výkonnost žáků byly zvýšeny. V rozvoji pohybových schopností se uplatnily některé metody sportovního tréninku upravené pro mládež. V curricula se postupně prosadila možnost specializovaného vyučování (na středních a vysokých školách).

Dívčí školní tělesná výchova našla plnou rovnoprávnost až po 2. světové válce. V roce 1948 se zavádí pro všechny typy škol TV jako povinný vyučovací předmět. Od 6. ročníku se třídy v tělesné výchově dělily pro chlapce a dívky zvlášť. Roku 1954 byly zřízeny vysoké školy pedagogické, kde byla umožněna i vysokoškolská příprava středoškolských profesorek tělesné výchovy. Od roku 1960 se vyučovalo podle jednotných osnov pro mládež od začátku školní docházky až do skončení střední školy, na které navazovaly programy tělesné výchovy dětí předškolního věku a vysokoškolských studentek. Od školního roku 1960/61 byl zaveden nepovinný předmět sportovní hry a od školního roku 1968/69 pohybové hry pro žáky nižších tříd. Rozdíl v pojetí školní tělesné výchovy chlapců a dívek spočívaly také ve formách jejího řízení.

V osnovách z roku 1948 byly kromě učiva tělesné výchovy zdůrazněny i branné aspekty, větší důraz byl kladen na sportovní hry. Součástí osnov byla zdravotní a sociální výchova a teorie tělesné výchovy. Rozsah povinné tělesné výchovy (2 vyučovací jednotky týdně) byl rozšiřován aktivitami v tělovýchovných a branných kroužcích.

V padesátých letech byla tělesná výchova ovlivněna sovětským systémem tělesné kultury. V roce 1952 se tělesná výchova dostala i do povinného curricula na vysokých školách. V roce 1953 byl založen Institut tělesné výchovy a sportu.

V roce 1954 byly v základních a středních školách zavedeny tzv. „normativní osnovy“ tělesné výchovy s důrazem na vzdělávací a výkonnostní cíle. Zdatnost školní mládeže byla sledována prostřednictvím plnění odznaku zdatnosti.

Základními prostředky v curricula byly gymnastika, sportovní průprava v atletice a hry, tyto byly doplněny i o teoretické poznatky z tělesné výchovy. Při hodnocení a klasifikaci bylo možno přihlížet i ke kázni a snaze žáků, podmínkám aj.

V roce 1960 byly zavedeny tzv. „Jednotné osnovy tělesné výchovy pro chlapce a dívky od 6-19 let“, byla snaha propojit povinnou školní tělesnou výchovu s tělovýchovnou činností zájmovou. Opomenuta v nich byla práce s průměrnými a retardovanými jedinci.

V sedmdesátých a osmdesátých letech zesílily tendence zpochybňující dominantu sportovního pojetí školní tělesné výchovy. Zájmová sportovní orientace mládeže, rozšířená zejména v západních zemích ve sportovních klubech se dostala do konkurenčního vztahu se školní tělesnou výchovou. Cíle školní tělesné výchovy se proto více zaměřovaly na prožitek z pohybu, tělesné sebepojetí, stimulaci rozvoje pohybových schopností, zvládnutí dovedností v nejpobulárnějších sportech, socializaci a utváření pozitivních postojů k pohybové činnosti. Částečně pod těmito vlivy došlo k úpravě curricula tělesné výchovy i na našich školách.

Učivo bylo orientováno na rozvoj pohybových schopností i dovedností a vybudování pozitivního postoje žáků a studentů k tělesné výchově a sportu.

Vlivem společenských změn v roce 1989 došlo k obsahovým, organizačním i řídicím změnám v celém našem školství, včetně vyučování tělesné výchovy. Liberalizace v oblasti curricula, diverzifikace škol (státní, soukromé, církevní aj.) kladou nové nároky na učitele TV, ale i žáky. Jde zejména o vyšší nároky na přípravu obsahu vyučování, zajištění jeho optimálního rozsahu spolu s potřebným materiálním vybavením. Počet povinných hodin TV zůstává pro dosažení cílových standardů fixní (2-3 vyučovací jednotky týdně). Větší prostor je však dán samotným školám. Vedle vyučování učiva v povinném základu, jde i o využití dalších možností v rámci „nepovinných předmětů“ tělesné a sportovní výchovy na školách. Umožněna je i forma soustředěného vyučování (kurzy, sportovní tábory aj.) jako náhrada za třetí vyučovací hodinu, kterou nelze v daných podmínkách zajistit (pro talentovanou mládež i pro průměrné a tělesně

retardované žáky). Obohacením tělovýchovné a sportovní orientace pro žáky základních i středních škol je i vznik a činnost sportovních klubů přímo na školách (Asociace školních sportovních klubů).

Větší otevřenost curricula, humanistické principy aj., které se pro jednotlivé stupně škol zpracovávají, by měly přispět k respektování senzitivních period v ontogenetickém vývoji dětí a mládeže, jejich zájmů, individuálních rozdílů a zvláštností, podněcovat soustavný rozvoj vědomostí, dovedností, pohybových schopností, efektivní socializaci a vést k utváření pozitivních postojů k pohybu, sportu, jako základu tvorby biopsychosociálně účinného pohybového režimu a stylu života v dospělosti. (Rychtecký, 2002)

1.5. Kurikulární reforma

V roce 2005 se v České republice rozběhla školská neboli kurikulární reforma, která má přinést zásadní změny v obsahu a cílech vzdělávání: žáci by se při osvojování informací měli zároveň učit, jak s nimi zacházet, jak při jejich získávání a využívání vzájemně spolupracovat a domlouvat se, jak své znalosti prezentovat a podobně. Tělesná výchova se stává součástí tzv. Oblasti vzdělávání pro zdraví. Oblast vzdělávání pro zdraví zahrnuje jednak učivo potřebné k péči o zdraví a k ochraně člověka za mimořádných událostí, jednak učivo tělesné výchovy. Vzdělávací oblast by měla prostupovat celým ŠVP. (MŠMT)

2. Charakteristika středních škol v České republice

Povinná školní docházka je v současnosti devítiletá, z obsahového hlediska představuje všeobecné školní vzdělávání. Pro pokračování na některé ze středních škol je zapotřebí úspěšně ukončit povinnou školní docházku a splnit formulované vstupní požadavky, které mají zpravidla podobu přijímacích zkoušek.

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj jedince. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Střední vzdělávání dále vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život, samostatné získávání informací a celoživotní učení, pokračování v navazujícím vzdělávání a přípravu pro výkon povolání nebo pracovní činnosti. (Eurybase, 2010)

2.1. Stupně středního vzdělání

Úspěšným ukončením příslušného vzdělávacího programu ve střední škole se dosahuje těchto stupňů vzdělání:

Střední vzdělání - získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 1 roku nebo 2 let denní formy vzdělávání, ukončuje se závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce. (MŠMT, 2004)

Tento vzdělávací program je určen především pro žáky, kteří předčasně (neúspěšně) ukončili vzdělávací program základní školy nebo kteří získali pouze základy vzdělání. Střední vzdělání je převážně odborně a prakticky zaměřené. Toto vzdělání získá jen velice malý počet žáků. (Eurybase, 2010)

Střední vzdělání s výučním listem - získá žák úspěšným ukončením vzdělávacího programu v délce 2 nebo 3 let denní formy vzdělávání nebo úspěšným ukončením vzdělávacího programu zkráceného studia, ukončuje se závěrečnou zkouškou. (MŠMT, 2004) Dokladem o dosažení středního vzdělání s výučním listem je vysvědčení o závěrečné zkoušce a výuční list. Obory tohoto vzdělávání jsou odborné a jsou

zaměřeny především na praxi. Toto vzdělání získá necelých 30 % populace středních škol. (Eurybase, 2010)

Střední vzdělání s maturitní zkouškou - získá žák úspěšným ukončením vzdělávacích programů šestiletého nebo osmiletého gymnázia, vzdělávacího programu v délce 4 let denní formy, nástavbového studia anebo zkráceného studia, vzdělávání se ukončuje maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. (MŠMT, 2004) Absolventi mohou tedy pokračovat na vysoké škole nebo na vyšší odborné škole. Toto vzdělání získá zhruba 70 % absolventů středních škol. Obory mohou být odborné nebo všeobecné. Studium v odborných maturitních oborech absolvuje zhruba polovina cele populace středních škol.

Všeobecné obory vzdělání (obory gymnázií) absolvuje asi pětina populace středních škol. Obory čtyřletých gymnázií (necelá polovina) poskytují pouze vyšší sekundární vzdělávání. Víceleté obory gymnázií jsou šestileté či osmileté a člení se na vyšší stupeň (poslední čtyři ročníky, vyšší sekundární vzdělávání) a nižší stupeň (první dva ročníky šestiletého nebo první čtyři ročníky osmiletého gymnázia, nižší sekundární vzdělávání). Na nižším stupni plní žáci povinnou školní docházku.

Konzervatoře poskytují odborné umělecké vzdělávání v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění. Toto vzdělávání se uskutečňuje ve dvou typech vzdělávacích programů – šestiletém (zahajuje se po ukončení základní školy) a osmiletém v taneční konzervatoři (zahajuje se po ukončení primárního vzdělávání – po 5. ročníku základní školy). Absolventi obou typů oborů získávají vyšší odborné vzdělání v konzervatoři, které umožňuje studium pouze v uměleckých oborech vysokých škol, a/nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou, které umožňuje vstup na celou terciární úroveň (vyšší a vysoké školy). Poslední dva ročníky konzervatoře odpovídají již terciárnímu vzdělávání. Naopak první čtyři ročníky osmiletého vzdělávacího programu odpovídají nižšímu sekundárnímu vzdělávání a žáci v něm plní povinnou školní docházku. (Eurybase, 2010)

Střední školy mohou také organizovat postsekundární vzdělávání, které vede k dosažení některého ze stupňů středního vzdělání:

Nástavbové studium - trvá 2 roky v denní formě vzdělávání, ukončuje maturitní zkouškou, dokladem je vysvědčení o maturitní zkoušce. Žák, který úspěšně ukončí nástavbové studium, získá střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Nástavbové studium je pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s výučním listem v příbuzném oboru vzdělání v délce 3 let denní formy vzdělávání. Vzdělávání se uskutečňuje podle upraveného rámcového vzdělávacího programu pro příslušný obor vzdělání. Návaznost oborů vzdělání pro uchazeče přijímané do nástavbového studia stanoví vláda nařízením. (MŠMT, 2004)

Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s maturitní zkouškou - je určeno pro uchazeče, kteří již získali střední vzdělání s maturitní zkouškou a chtějí si rozšířit vzdělání v jiném oboru. Toto studium trvá při denní formě vzdělávání 1 až 2 roky. Mohou je poskytovat střední školy, které vyučují daný obor vzdělání na vyšší sekundární úrovni. Informace o tomto studiu jsou uvedeny v subkapitolách o oborech s maturitní zkouškou

Zkrácené studium pro získání středního vzdělání s výučním listem - je určeno pro uchazeče, kteří získali střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem v jiném oboru vzdělání a chtějí si rozšířit kvalifikaci. Toto studium trvá při denní formě vzdělávání 1 až 2 roky. Mohou je poskytovat střední školy, které vyučují daný obor vzdělání na vyšší sekundární úrovni. Informace o tomto studiu jsou uvedeny v subkapitolách o oborech s výučním listem. Ve výjimečných případech může ředitel školy jednotlivým žákům nebo studentům se zdravotním postižením prodloužit délku středního i vyššího odborného vzdělávání, nejvýše však o 2 školní roky. (Eurybase, 2010)

2.2. Druhy středních škol

Podle školského zákona rozeznáváme v České republice tři hlavní druhy středních škol:

- gymnázia
- střední odborné školy (SOŠ)
- střední odborná učiliště (SOU)

(MŠMT, 2004)

Od roku 2005 je střední škola druhem školy, který se člení na tři základní typy (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště); tyto typy však nejsou zákonem definovány, školy mohou tato označení využít při tvorbě svého názvu.

Typ vzdělávání ve střední škole není vázán na typ střední školy – každá střední škola může poskytovat všechny typy vzdělávání ve střední škole (pokud splní předpoklady pro výuku a má příslušný obor vzdělání zařazen ve školském rejstříku).

Studium v oborech víceletých gymnázií se člení na nižší stupeň (odpovídá ročníkům základní školy) a vyšší stupeň (odpovídá čtyřletému gymnáziu).

Nový školský zákon dále vymezil konzervatoř jako samostatný druh školy. Studium v této škole lze dosáhnout vyššího odborného vzdělání v konzervatoři a/nebo středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Na vzdělávání žáků středních škol a konzervatoří se mohou podílet i zákonem definovaná školská zařízení a další instituce. Uplatňují se zejména v praktickém vyučování, které se často uskutečňuje na pracovištích soukromých fyzických či právnických osob nebo ve středisku praktického vyučování, příp. na školním hospodářství. Další školská zařízení se podílejí na mimovyučovacích činnostech žáků. (Eurybase, 2010)

3. Harmonogram školské reformy

Formální rámec školské reformy je dán přechodem od jednotných osnov pro všechny školy k vytváření rámcových vzdělávacích programů (RVP) podle nichž si školy tvoří své vlastní jedinečné školní vzdělávací programy (ŠVP). Tvorba a schvalování RVP stejně jako zavádění vlastních ŠVP probíhá postupně. Zde najdete harmonogram těchto kroků.

RVP vznikají postupně pro všechny stupně vzdělávání, tj. od mateřských škol po střední školy, své programy budou mít i základní umělecké školy a vznikají i RVP upravené pro žáky s lehkým mentálním postižením a pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vznik příslušných RVP je doprovázen jejich pilotním ověřováním v praxi. K jednotlivým RVP vznikají oficiální manuály pro tvorbu ŠVP podle příslušných RVP. (MŠMT)

Ke konci školního roku 2009/2010 již měly být schváleny RVP pro všech 274 oborů odborného středního vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři. Polovina škol již zahájila výuku podle jednoho (ale i více) ŠVP, podle ŠVP se ve školním roce 2009/10 vzdělávalo 75 % žáků. RVP byly schvalovány pro jednotlivé obory ve čtyřech vlnách. V 61 oborech začala výuka podle ŠVP nejpozději ve školním roce 2009/10, v dalších 82 začne nejpozději od školního roku 2010/11, v dalších 82 od šk. roku 2011/12 a ve zbývajících 49 oborech ve šk. roce 2012/13. V poslední vlně budou schváleny RVP i pro nástavbové studium a konzervatoře. (Eurybase, 2010)

Tab. 1

Průběh reformy – vydávání RVP a přechod na výuku podle vlastních ŠVP

	Schválení RVP	Školy začínají v prvních ročnících učit podle příslušných ŠVP
Mateřské školy	1. 3. 2005	1. 9. 2007
Základní školy	31. 8. 2005	1. 9. 2007 (povinně v 1. i v 6. roč.)
Základní umělecké školy	do 31. 8. 2010	1. 9. 2012
Gymnázia	24. 7. 2007	1. 9. 2009
Dvojjazyčná gymnázia	do 31. 8. 2009	1. 9. 2009
Sportovní gymnázia	24. 7. 2007	1. 9. 2009
Ostatní střední školy (SOŠ, SOU, VOŠ)		
1. etapa (61 RVP OV)	31. 8. 2007	1. 9. 2009
2. etapa (82 RVP OV)	1. 9. 2008	1. 9. 2010
3. etapa	do 31. 8. 2009	1. 9. 2011
4. etapa	do 31. 8. 2010	1. 9. 2012

(MŠMT)

Probíhající kurikulární reforma je vyústěním dlouhodobého procesu změn v našem vzdělávacím systému. Změn, které jsou výrazně ovlivněny novátorskými aktivitami učitelů a jejich profesních sdružení po roce 1989 i novými trendy vzdělávání ve vyspělých zemích Evropy a světa.

Především ze zahraničí se do našeho života a vzdělávání stále důrazněji prosazuje problematika zdraví, a to nejen jako poučení o zdraví a osvojení si dílčích dovedností k ochraně a rozvoji zdraví, ale především jako základní postoj odpovědnosti každého a všech za ochranu a rozvoj zdraví, jako solidarita partnerů a skupin směřující k ochraně zdraví člověka i přírodního prostředí a jako základní právo každého jedince na zdraví, zdravý vývoj a zdravotní péči. (Tupý, 2004)

4. Charakteristika rámcových vzdělávacích programů středního odborného vzdělávání

4.1. Funkce rámcových vzdělávacích programů

Národní program vzdělávání v České republice, tzv. Bílá kniha, a zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zavádějí do vzdělávací soustavy nový systém vzdělávacích programů. Kurikulární dokumenty jsou tvořeny na dvou úrovních: státní – v podobě Národního programu vzdělávání a rámcových vzdělávacích programů (RVP) a školní – v podobě školních vzdělávacích programů (ŠVP), podle kterých se uskutečňuje vzdělávání v konkrétní škole. Nový systém tvorby vzdělávacích programů je pouze jedním z článků kurikulární reformy. Dalším je změna vlastního procesu výuky, její modernizace s cílem zlepšit kvalitu vzdělávání a připravenost žáků na život v 21. století.

RVP pro střední odborné vzdělávání

Jsou státem vydané pedagogické (kurikulární) dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání, tzn. zejména výsledky vzdělávání, kterých má žák v závěru studia dosáhnout, obsah vzdělávání, základní podmínky realizace vzdělávání a pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů.

Jsou závazné pro všechny školy poskytující střední odborné vzdělávání, které jsou povinny jej respektovat a rozpracovat do svých školních vzdělávacích programů.

RVP jsou veřejně přístupným otevřeným dokumentem pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost, který bude po určitém období platnosti nebo podle potřeby inovován.

RVP usilují vytvoření pluralitního vzdělávacího prostředí a podporu pedagogické samostatnosti škol, a proto vymezují pouze požadované výstupy (výsledky vzdělávání) a nezbytné prostředky pro jejich dosažení, zatímco způsob realizace vymezených požadavků ponechávají na školách.

RVP usilují o lepší uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání na trhu práce a jejich připravenost dále se vzdělávat, popřípadě se bezproblémově rekvalifikovat, a vést kvalitní osobní i občanský život.

D8le usilují o zvýšení kvality a účinnosti středního odborného vzdělávání.

4.2. Pojetí rámcových vzdělávacích programů

RVP jsou zpracovány pro obory vzdělání zařazené v nové soustavě oborů vzdělání. Pro každý obor vzdělání existuje jeden RVP .

Vzdělávání vymezené v RVP vychází ze čtyř cílů vzdělávání pro 21. století formulovaných komisí UNESCO (tzv. Delorovy cíle): učit se poznávat, učit se učit, učit se být, učit se žít s ostatními.

Požadavky na odborné vzdělávání a způsobilosti (kompetence) absolventů vycházejí z požadavků trhu práce popsaných v profesních profilech a kvalifikačních standardech, na jejichž zpracování se podíleli představitelé zaměstnavatelů.

Na rozdíl od dosavadních učebních dokumentů, které vymezují obecné cíle vzdělávání a zejména učivo (obsah vzdělání), které se mají žáci naučit, RVP stanovují především výsledky (výstupy) vzdělávání – co má žák umět a být schopen na určité úrovni odpovídající jeho předpokladům prokázat. Učivo není cílem vzdělávání, ale prostředkem k dosažení požadovaných výstupů.

RVP jsou zpracovány tak, aby zajišťovaly srovnatelnou úroveň odborného vzdělávání a přípravy všech absolventů a aby zároveň umožňovaly škole reagovat na potřeby trhu práce v regionu nebo vytvářet odborná zaměření pro určité skupiny odborných činností.

RVP kladou důraz na význam všeobecného vzdělání pro rozvoj žáků a na jeho průpravnou funkci pro odborné vzdělávání a pro získání kompetencí potřebných k výkonu povolání. Všeobecné vzdělávání je důležité pro celoživotní vzdělávání (učení), pro porozumění současným jevům ve společnosti i rychlému vývoji vědy a techniky a pro přizpůsobení se měnícím se životním i pracovním podmínkám.

Do všeobecného vzdělávání je nově začleněno vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích (ICT) a základní ekonomické vzdělávání (kromě oborů, kde obě oblasti mají odborný – profesní charakter); dosud byly řazeny do odborných vyučovacích předmětů.

Obsah vzdělávání je v RVP koncipován nadpředmětově podle vzdělávacích oblastí (např. jazykové vzdělávání, společenskovední vzdělávání, ekonomické vzdělávání, odborné vzdělávání); usiluje se o funkční propojení teorie a nácviku dovedností (praxe). Oblasti všeobecného vzdělávání jsou jednotné pro celý stupeň vzdělání a navazují na RVP základního vzdělávání. Oblast odborného vzdělávání je zpracována samostatně pro jednotlivé obory vzdělání, i když se v některých oborech vzdělání mohou vzhledem k jejich charakteru objevit obdobné obsahové okruhy.

RVP stanovují i tzv. průřezová témata (Občan v demokratické společnosti, Člověk a životní prostředí, Člověk a svět práce, Informační a komunikační technologie), která plní zejména výchovnou a motivační funkci. Škola je může realizovat nejen ve výuce, ale také jinými aktivitami.

Struktura RVP vychází z požadavků na RVP vymezených ve školském zákoně.

RVP mají 12 kapitol, z nichž některé jsou společné pro všechny RVP.

Vymezení pojmů

Vzdělávání je v RVP vymezeno prostřednictvím vzdělávacích cílů, kompetencí a výsledků vzdělávání a k nim se vztahujícího obsahu vzdělávání.

a) Cíle vzdělávání uvedené v RVP vyjadřují společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Vymezují záměry výuky a její výstupy, výsledky.

Zahrnují hodnoty a postoje, produktivní činnosti a praktické dovednosti, poznatky a porozumění. Jsou formulovány z pozice pedagogických pracovníků a vyjadřují to, k čemu má vzdělávání směřovat, o co mají vyučující svou výukou usilovat. Míra jejich naplnění bude různá jak podle stupně vzdělání, tak podle schopností a dalších předpokladů žáků. Cíle vzdělávání jsou v RVP vyjádřeny na třech úrovních: jako obecné cíle středního vzdělávání (Delorsovy cíle), jako kompetence absolventa oboru vzdělání a jako výukové cíle (výsledky vzdělávání) jednotlivých vzdělávacích oblastí (kurikulárních rámců). Obecné cíle vzdělávání jsou vyjádřeny z pozice pedagogických pracovníků a vyjadřují to, k čemu má vzdělávání směřovat, o co mají vyučující svou výukou usilovat. Kompetence absolventa a výukové cíle jsou vyjádřeny z pozice žáka, uvádějí, jak žák umí na konci výuky získané vědomosti a dovednosti používat.

b) Kurikulum: Pod pojmem kurikulum (ang. curriculum) se rozumí: 1. Vzdělávací program, projekt, plán; 2. Průběh studia a jeho obsah; 3. Obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, její plánování a hodnocení. Pojem nebyl před rokem 1989 v české pedagogice používán.

c) Kurikulární dokumenty vymezují a popisují program vzdělávání (kurikulum).

d) Kurikulární rámce vymezují v RVP výukové cíle a obsah vzdělávání, resp. učivo všeobecného a odborného vzdělávání pro jednotlivé obory odborného vzdělávání.

e) Kompetence: Pojem, který se nyní uplatňuje v české i zahraniční pedagogice a kurikulárních dokumentech, snaží se postihnout, že cílem vzdělávání není jen osvojení poznatků a dovedností, ale i vytváření způsobilostí potřebných pro život nebo výkon povolání. Chápeme jím ohraničené struktury schopností a znalostí a s nimi související dovednosti, postoje a hodnotové orientace, které jsou předpokladem pro výkon žáka – absolventa ve vymezené činnosti (vyjadřují jeho způsobilost nebo schopnost něco dělat, jednat určitým způsobem). V RVP se kompetence formálně dělí na klíčové a odborné, ve skutečnosti však neexistují odděleně, prolínají se.

f) Klíčové kompetence (K. dovednosti; KK): Soubor požadavků na vzdělání, zahrnující vědomosti, dovednosti, postoje a hodnoty, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a pracovní uplatnění. Jsou univerzálně použitelné v různých situacích. Ve výuce se neváží na konkrétní vyučovací předměty, lze je rozvíjet prostřednictvím všeobecného i odborného vzdělávání, v teoretickém i praktickém vyučování, ale i prostřednictvím různých dalších aktivit doplňujících výuku, kterých se žáci sami aktivně účastní. KK odborného vzdělávání se odvíjejí od Evropského referenčního rámce klíčových kompetencí pro celoživotní vzdělávání a navazují na KK RVP ZV.

g) Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností a vyjadřují profesní profil absolventa oboru vzdělání, jeho způsobilosti pro výkon povolání. Odvíjejí se od kvalifikačních požadavků na výkon konkrétního povolání a charakterizují způsobilost absolventa k pracovní činnosti. Tvoří je soubor odborných vědomostí,

dovedností, postojů a hodnot potřebných pro výkon pracovních činností daného povolání nebo skupiny příbuzných povolání.

h) Obsah vzdělávání je v RVP chápán jako prostředek k dosažení požadovaných kompetencí absolventa. Je vymezen formou kurikulárních rámců. Zahrnuje poznatky dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní). V RVP je uveden formou požadovaných (předpokládaných) výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva. Obsah vzdělávání je v RVP strukturován nadpředmětově podle vzdělávacích oblastí (např. jazykové vzdělávání, vzdělávání v ICT, společenskovední vzdělávání, ekonomické vzdělávání, odborné vzdělávání) a obsahových okruhů, od nichž se budou na školní úrovni odvíjet konkrétní vyučovací předměty.

I) Výsledky vzdělávání – uvedeno v části cíle vzdělávání. (MŠMT, 2008)

5. Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU

Nejdůležitější pro úspěšnou tvorbu ŠVP je přesvědčit všechny učitele i další pracovníky školy, že vlastní vzdělávací program může být pro školu přínosem.

Všichni, kdo se na tvorbě a realizaci ŠVP budou podílet, by měli znát příslušný RVP jako celek, nikoli pouze „svou“ část, je smysluplné seznámit se také s RVP základního vzdělávání, popř. také se ŠVP ZŠ odkud žáci přicházejí (ze zákona musí být ŠVP veřejně přístupný).

5.1. Sestavení pracovního tým

Tvorba ŠVP by měla být výsledkem společného úsilí všech pedagogických pracovníků školy. Při jednom ŠVP se osvědčuje pracovat na dvou úrovních:

Koncepční a řídicí tým (10-15 osob) vede koordinátor, členy jsou vedoucí dílčích týmů. Dílčí týmy pro práci na koncepci jednotlivých složek vzdělávání, vstupních studií (analýz) a dílčích částí ŠVP (např. předmětové komise, tým pro autoevaluaci školy, analýzu požadavků regionálního trhu práce, zpracování záměrů podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami atp.). Každý dílčí tým má svého vedoucího.

5.2. Východiska pro tvorbu ŠVP

Základním východiskem pro zpracování ŠVP jsou, samozřejmě, rámcové vzdělávací programy. Významným vstupem do plánování školního kurikula je analýza podmínek školy (sebehodnocení školy) a analýza požadavků trhu práce na absolventy (spolupráce se sociálními partnery).

Analýza podmínek školy, její vzdělávací činnosti a celkového klimatu na škole nám umožní stanovit, co by se mělo změnit, jaké by měly být koncepční záměry školy, na co (a jak) by měl reagovat školní vzdělávací program. Podobně analýza trhu práce v regionu provedena ve spolupráci s vybranými sociálními partnery ukáže, jak zaměřit vzdělávací strategii školy, jaké přednosti či mezery mají vaši absolventi z pohledu zaměstnavatelů. Zároveň se tím vytvoří předpoklady pro další spolupráci při realizaci výuky podle ŠVP. Důležité informace můžeme získat také od rodičů, žáků a dalších partnerů školy.

5.3. Struktura ŠVP a postup tvorby

Vymezení celkové koncepce ŠVP

Základní koncepce ŠVP (školního kurikula) se odvíjí od koncepce příslušného RVP, promítnou se do ní závěry vstupních analytických studií a další záměry a podmínky školy.

Při vlastní tvorbě ŠVP se řídíme zásadami pro tvorbu ŠVP.

ŠVP by měl umožňovat snadnou orientaci a získání potřebných informací všem učitelům i dalším zájemcům ze školy i mimo školu.

RVP jsou koncipovány tak, že umožňují zaměřit odborné vzdělávání buď lineárně – na jedno povolání, nebo na celou skupinu příbuzných povolání nebo činnosti, nebo větveně – se společným základem a několika odbornými zaměřeními, ze kterých škola volí.

RVP umožňují, abychom si vypracovali buď jeden ŠVP pro celý obor (tj. pro všechny nabízené formy vzdělávání nebo nabízena odborná zaměření), nebo samostatný ŠVP pro každou formu vzdělávání nebo odborné zaměření v oboru (např. jeden ŠVP pro denní čtyřleté vzdělávání a jeden pro dálkové vzdělávání, jeden pro nástavbové studium). Vychází se z toho předpokladu, že samostatné ŠVP lepe vystihnou zvláštnosti různých forem a zaměření vzdělávání (vstupní podmínky, organizaci vzdělávání, obsah, charakteristiky žáků apod.). Mezi těmito ŠVP budou vzájemné vazby, mohou mít společně i některé části (např. profil absolventa, některé učební osnovy nebo moduly, popis materiálního zabezpečení výuky).

Rovněž je možné postupovat obráceně a vypracovat jeden společný ŠVP s tím, že popisy některých částí budou zpracovány samostatně tak, aby zohlednily rozdíly příslušných forem vzdělávání.

ŠVP lze zpracovat také tak, aby např. umožňovaly žákům změnu volby oboru vzdělání po 1. ročníku, výuku některých předmětů společně pro více oborů, profesní nebo zájmovou orientaci žáků ve vyšších ročnících apod.

Postup zpracování jednotlivých částí ŠVP

ŠVP obsahuje tyto části:

úvodní identifikační údaje,

- profil absolventa
- charakteristiku vzdělávacího programu,
- učební plán,
- přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP ,
- učební osnovy nebo vzdělávací moduly, popř. i ukázkou žakovského projektu na podporu rozvoje klíčových kompetenci a realizace průřezových témat,
- popis materiálního a personálního zajištění výuky v daném ŠVP a oboru vzdělání,
- charakteristiku spolupráce se sociálními partnery při realizaci daného ŠVP.

Součástí ŠVP může být také celková charakteristika školy, ze které se zejména veřejnost a zájemci o vzdělávání dozvědí, jaké jsou tradice školy a její postavení v regionu, jaké možnosti a služby nabízí (vzdělávací, volnočasové, ubytovací aj.), jak je zapojena do místního společenského života, jaké má mezinárodní kontakty, proč by se měli zájemci (děti i dospělí) vzdělávat právě na této škole (nevztahuje se tedy přímo k danému oboru vzdělání a ŠVP). Popis může být funkčně doplněn fotografiemi. Měl by však být krátký, aby nezatěžoval ŠVP a nestal se jeho dominantou. (Kašparová, 2007)

6. RVP pro oblast vzdělávání pro zdraví

Oblast vzdělávání pro zdraví si klade za cíl vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a bezpečnost, a tak rozvinout a podpořit jejich chování a postoje ke **zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví**. Vede žáky k tomu, aby znali potřeby svého těla v jeho biopsychosociální jednotě a rozuměli tomu, jak působí výživa, životní prostředí, dodržování hygieny, pohybové aktivity, pozitivní emoce, překonávání negativních emocí a stavů, jednostranné činnosti, disharmonické mezilidské vztahy a jiné vlivy na zdraví. Důraz se klade na výchovu proti závislostem (na alkoholu, tabákových výrobcích, drogách, hracích automatech, počítačových hrách aj.), proti médii vnucovanému ideálu tělesné krásy mladých lidí a na výchovu k odpovědnému přístupu k sexu. Protože jsou žáci v současnosti vystaveni řadě nebezpečí, která ohrožují jejich zdraví a často i život, nabývají na významu i dovednosti potřebné pro obranu a ochranu proti nim, tj. pro chování při vzniku mimořádných událostí.

V tělesné výchově se usiluje zejména o výchovu a vzdělávání pro celoživotní provádění pohybových aktivit a rozvoj pozitivních vlastností osobnosti. Žáci jsou vedeni k pravidelnému provádění pohybových činností, ke kvalitě v pohybovém učení, jsou jim vytvářeny podmínky k prožívání pohybu a sportovního výkonu, ke kompenzování negativních vlivů způsobu života a ke spolupráci při společných činnostech. Jsou vychováváni k dodržování zásad bezpečnosti a prevenci úrazů při pohybových aktivitách. V tělesné výchově se rozvíjejí jak pohybově nadaní, tak zdravotně oslabení žáci.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vážit si zdraví a cílevědomě je chránit; rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví;
- pojímat zdraví jako prvořadou hodnotu potřebnou ke kvalitnímu prožívání života;
- preferovat takový způsob života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány; využívat pravidelné pohybové aktivity v denním režimu a k celoživotní péči o zdraví;

- racionálně jednat v situacích osobního a veřejného ohrožení;
- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka (vzduch, voda, hluk, chemické látky aj.);
- posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálním obsahům kritický odstup;
- vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž;
- usilovat o dosažení sportovní a pohybové gramotnosti;
- pociťovat radost a uspokojení z provádění tělesné (sportovní) činnosti;
- usilovat o pozitivní změny tělesného sebepojetí;
- využívat pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play;
- kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec; podle potřeby spolupracovat;
- dosáhnout optimálního tělesného a pohybového rozvoje v rámci svých možností.

Oblast vzdělávání pro zdraví zahrnuje jednak učivo potřebné k péči o zdraví a k ochraně člověka za mimořádných událostí, jednak učivo tělesné výchovy. Vzdělávací oblast by měla prostupovat celým ŠVP: škola rozpracuje výsledky vzdělávání do vyučovacích předmětů (např. tematika učiva péče o zdraví se může objevit v občanské nauce, základech ekologie, tělesné výchově a odborných předmětech) nebo vzdělávacích modulů, případně kurzů a jiných forem. Pro oblast péče o zdraví lze vytvořit i samostatný vyučovací předmět.

*Tělesná výchova bude realizována ve vyučovacím předmětu, sportovních kurzech, dnech (zařazeno např. plavání, bruslení, hry, turistika) a jiných organizačních formách a podle možností a podmínek (materiální podmínky, zájmy žáků, klimatické podmínky, podíl chlapců a dívek, zdravotně oslabení žáci apod.). Tělesná výchova by měla žáky v pohybových projevech a zlepšování tělesného vzhledu pomocí přiměřených prostředků kultivovat.

Pro žáky se zdravotním oslabením škola vytváří oddělení zdravotní tělesné výchovy. (MŠMT, 2007)

Obsah RVP pro oblast vzdělávání pro zdraví viz. tab. č. 5.

7. Školní vzdělávací program v optimálních podmínkách výuky tělesné výchovy

Pojem „optimální podmínky pro výuku tělesné výchovy“ zahrnuje:

- možnost využití venkovních i vnitřních prostor pro výuku v závislosti na povětrnostních podmínkách a ročním období (hřiště, tělocvična)
- vybavenost školy sportovním nářadím a náčiním pro možnost výuky všech pohybových dovedností uvedených v RVP
- výuka je koncipována pro obě pohlaví, tedy děvčata i chlapce, tím je dán optimální výběr učiva i učebních metod

Jako příklad školního vzdělávacího programu v optimálních podmínkách jsem zvolila ŠVP Gymnázia Česká Třebová, který by měl splňovat výše uvedené předpoklady.

Školní vzdělávací program Gymnázia Česká Třebová zpracovaný podle RVP G Gymnázium, Česká Třebová, Tyršovo náměstí 970

VZDĚLÁVACÍ OBLAST: Člověk a zdraví

Název vyučovacího předmětu: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví je integrován do vyučovacích předmětů Základy společenských věd a Biologie a dále do LVVZ v 1. ročníku (5. ročníku) a do Sportovního kurzu ve 2. ročníku (6. ročníku).

Název vyučovacího předmětu: TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu: samostatný předmět

Vyučovací předmět Tělesná výchova je samostatným povinným předmětem ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, je určen pro 1.- 4. ročník čtyřletého studia. Usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a o optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází především z motivující atmosféry, zájmu žáků a z jejich individuálních předpokladů a možností. Využívá k tomu specifických emočních prožitků, sociálních situací v individuálně utvářené nabídce pohybových činností. Z

hlediska celoživotní perspektivy směřuje Tělesná výchova k hlubší orientaci žáků v otázkách vlivu pohybových aktivit na zdraví. Vede je k osvojení a pravidelnému využívání konkrétních pohybových činností v souladu s jejich pohybovými zájmy a zdravotními potřebami. Významná zůstává otázka bezpečnosti a úrazové prevence při pohybových činnostech.

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou začleněny tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova (okruhy Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž).

Vyučovací předmět je realizován v 1.– 4. ročníku v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. Výuka je realizována v tělocvičně, na hřišti, v terénu, na lyžařských a sportovních kurzech a v rámci sportovních dnů školy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence k učení jsou využívány následující postupy:

- podporujeme u žáků samostatnou práci v hodinách (cvičení na stanovištích v rámci sportovní gymnastiky), vedeme je k samostatnosti, sebehodnocení a ke srovnání s normou (např. v průběhu atletického bloku, bloku sportovní gymnastiky – vše je zakončeno hodnocením dle tabulek);
- během výuky klademe důraz na teoretické zvládnutí pohybových dovedností a osvojení si pravidel jednotlivých her;
- žákům dáváme prostor samostatně se realizovat přímo ve vyučování – samostatně vedené rozcvičky;
- jako škola se účastníme řady sportovních her v rámci AŠSK ve všech sportovních odvětvích, která na našem okrese jsou vyhlášována, kde všichni mají možnost kriticky zhodnotit výsledky svého učení.

Pro utváření a rozvíjení klíčové kompetence k řešení problémů jsou využívány následující postupy:

- vedeme žáky k samostatnému hodnocení jejich výsledků;
- především v pohybových aktivitách v přírodě vedeme žáky k praktickému řešení úkolů běžného života (sportovní dny – zdravotní výchova, orientace v terénu, odhad vzdálenosti, práce s busolou, orientační běh, pohyb na lyžích, ...).

Pro utváření a rozvíjení kompetence komunikativní jsou využívány následující postupy:

- podporujeme samostatnost žáků;
- rozvíjíme vzájemnou komunikaci mezi žáky (kolektivní sporty), formulaci, posouzení a řešení problémů (týmová práce);
- ve výuce poskytujeme samostatný prostor pro komunikaci mezi žáky a učitelem, žáky navzájem, žáci mohou svou měrou přispět k průběhu hodiny – např. organizování rozcviček, ukázky břišních tanců, karate, bojových umění, aerobiku, tedy toho, co v osnovách není;
- pravidelná sportovní utkání (Gaudeamus – volejbalový turnaj tříd), sportovní dny, společné lyžařské zájezdy podporují komunikaci a chování, což vede k vytvoření přátelské atmosféry ve třídě i v celé škole. Pro utváření a rozvíjení kompetence sociální a personální jsou využívány následující postupy:
- vedeme žáky k vědomí odpovědnosti za práci v kolektivu, v hodinách TV používáme skupinovou práci, především v bloku sportovní gymnastiky (cvičení na stanovištích ve skupinách, kde jsou žáci odkázáni na vzájemnou pomoc);
- vedeme žáky k samostatné organizaci skupiny (samostatné vedení rozcviček) a k podílu a hodnocení a ocenění práce druhých;
- vedeme žáky k respektování osobnosti druhého, formulaci obecných pravidel chování v hodinách Tělesné výchovy, podřizování se názoru většiny při plnění skupinových úkolů;
- podporujeme individualitu žáka a umožňujeme mu prezentovat výjimečné schopnosti a dovednosti, poskytujeme prostor pro sebehodnocení žáků a hodnocení práce druhých.

Pro utváření a rozvíjení kompetence k podnikavosti jsou využívány následující postupy:

- podporujeme rozvoj a uplatnění vlastní iniciativy a tvořivosti;
- vedeme žáky k plánování jednotlivých aktivit;
- žáky pravidelně hodnotíme na základě dosažených výsledků a motivujeme je k další činnosti. (Gymnázium Česká Třebová, 2011)

Rozpis učiva viz. příloha č. 5

8. Školní vzdělávací program ve specifických podmínkách výuky tělesné výchovy

Základní informace o škole

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště technických oborů Česká Třebová jako příspěvková organizace kraje byla právnickou osobou a právním nástupcem Středního odborného učiliště železničního Česká Třebová a právním nástupcem Integrované střední školy technické Česká Třebová podle Rozhodnutí č. 51 pod č. j. 173 092/94-7 a zřizovací listiny ze dne 13. června 1994. Dne 1. července 2011 byla sloučena s Vyšší odbornou školou a Střední odbornou školou Gustava Habrmana Česká Třebová.

Název organizace: Vyšší odborná škola a Střední škola technická Česká Třebová

Sídlo organizace: Habrmanova 1540, 560 02 Česká Třebová

Právní forma: příspěvková organizace zřízená krajem

Zřizovatel: Pardubický kraj

Sídlo zřizovatele: Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice

IČO: 49314866

DIČ: CZ49314866

Hlavní činnost organizace:

Střední škola poskytuje střední vzdělávání v souladu s cíli středního vzdělávání uvedenými v § 57 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 zákona Č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Vyšší odborná škola poskytuje vyšší odborné vzdělání v souladu s cíli vyššího odborného vzdělávání uvedenými v § 92 a podle vzdělávacích programů uvedených v § 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Školní jídelna poskytuje školské služby podle § 119 zákona Č. 561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Školní jídelna zajišťuje vedle školního stravování žáků také závodní stravování zaměstnanců příspěvkové organizace, a to za úplatu.

Domov mládeže poskytuje školské služby podle § 117 zákona č . 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Domov poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a zajišťuje těmto žákům a studentům školní stravování.

Doplňková činnost organizace:

- hostinská činnost
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej
- ubytovací služby
- služby pro veřejnost
- pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí včetně lektorské činnosti
- pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor, jsou-li poskytovány jiné než základní služby zajišťující jejich řádný provoz (Pilgr, 2011)

Školní vzdělávací program

26-41-M/01 Elektrotechnika - mechatronika

Identifikační údaje:

Název a adresa školy: Střední odborná škola a Střední odborné učiliště technických oborů, Česká Třebová, Skalka 1692, PSČ 560 18

Zřizovatel: Pardubický kraj

Název ŠVP: Elektrotechnika - mechatronika

Kód a název oboru: 26-41-M/01 Elektrotechnika

Stupeň vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka studia: 4 roky

Forma studia: denní

Ředitel školy:

2. vydání: nahrazuje 1. vydání ŠVP platné od 1.9.2009

Datum platnosti ŠVP: od 1. 9. 2010 počínaje 1. ročníkem

Charakteristika vzdělávacího programu

Identifikační údaje:

Název ŠVP: Elektrotechnika - mechatronika

Kód a název oboru: 26-41-M/01 Elektrotechnika

Stupeň vzdělání: střední vzdělání s maturitní zkouškou

Délka a forma studia: čtyřleté denní studium

Datum platnosti ŠVP: od 1. 9. 2009 počínaje 1. ročníkem

Nezbytné podmínky pro přijetí ke studiu

Splnění povinné školní docházky nebo úspěšné ukončení základního vzdělání před splněním povinné školní docházky. Splnění podmínek přijímacího řízení. Splnění podmínek zdravotní způsobilosti uchazečů o studium.

Zdravotní způsobilost

Požadavky na fyzické a duševní vlastnosti uchazeče o studium budou podmíněny jeho volbou orientace na daný obor studia. Zdravotní způsobilost ke studiu posoudí a potvrdí s konečnou platností lékař.

Celkové pojetí vzdělání v daném oboru

Pojetí vzdělávacího programu je zaměřeno na osvojování teoretických poznatků, získávání a rozvíjení technického myšlení. Na získání a uplatnění psychomotorických dovedností, potřebných pro praktické řešení úloh. Na dovednost analyzovat a řešit problémy, aplikovat získané vědomosti, samostatně studovat a uplatňovat při studiu efektivní pracovní metody a postupy. Součástí vzdělávacího obsahu jsou základy odborného vzdělávání opírající se o obecně technické disciplíny a klíčové dovednosti vytvářející profil absolventa daného oboru. Učivo oboru umožňuje absolventovi i možnost ucházet se o úspěšné přijetí k vysokoškolskému studiu.

Způsoby začlenění průřezových témat do výuky

Způsob začlenění průřezových témat je konkretizován v rámci učebních plánů jednotlivých vyučovacích předmětů. Je realizován jednat přímým začleněním tématu do vzdělávacího obsahu předmětů, např. chemie, občanská nauka apod., nebo je obsahem dalších aktivit školy, jako jsou sportovní kurzy, besedy, exkurze, společenské akce (ples, návštěva divadla), soutěže, akce třídních kolektivů atd. Tyto aktivity jsou uvedeny v ročním plánu práce školy. Další formou realizace začlenění průřezových témat je simulace reálných činností organizací, např. školní parlament, fiktivní firmy, studentské společnosti, zapojení žáků do kontaktů s jinými školami v rámci projektů republikových i mezinárodních.

Organizace výuky

Výchovně-vzdělávací proces je organizován formou čtyřletého denního studia dle zákona č.561/2004 sb. (školský zákon). Výchovně-vzdělávací proces je plánován na 33 týdnů, ve 4. ročníku na 30 týdnů. Součástí jsou kurzy (lyžařský, sportovně turistický), kulturně výchovné akce (divadelní a filmová představení, přednášky, výchovné pořady apod.) a další aktivity vyplývající z ročního plánu školy. V průběhu studia je dále realizována odborná praxe v minimálním rozsahu 160 hodin, a to tímto způsobem: ve 2. a 3. ročníku je zařazena týdenní souvislá praxe (80 hodin) v reálných pracovních podmínkách na pracovištích fyzických a právnických osob, ve čtvrtém ročníku je odborná praxe uskutečňována na pracovištích fyzických a právnických osob nebo ve škole. Obsahem je vypracování zadání a jeho obhajoba v profilové části maturitní zkoušky. V průběhu studia jsou organizovány odborné exkurze v rozsahu 2 až 3 dny ve školním roce. Výstupem je realizace, případně i prezentace zadání. Získané kompetence

žák uplatní při vypracování a obhajobě maturitní práce. Výuka ve škole je realizována v běžných i odborných učebnách, je řízena rozvrhem, který je sestaven tak, aby respektoval specifika jednotlivých předmětů a metody výuky (spojování hodin, bloky v čtrnáctidenním cyklu).

Hodnocení žáků a diagnostika

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí zákonem (školský zákon), jeho konkretizace je ve školním klasifikačním řádu. Konkretizace hlavních zásad hodnocení a klasifikace žáků v jednotlivých předmětech je součástí učebních plánů daných předmětů ve ŠVP. Školní klasifikační řád a tyto hlavní zásady hodnocení žáků v jednotlivých předmětech jsou závazným rámcem pro vytvoření zcela konkrétních podmínek hodnocení a klasifikace žáků. S podmínkami klasifikace budou žáci na začátku školního roku prokazatelně seznámeni. Důraz je kladen na to, aby podmínky byly motivační, v co největší míře obsahovaly možnosti sebehodnocení a kolektivního hodnocení, individuálního přístupu, aby podporovaly talentované žáky.

Způsob ukončení vzdělání a potvrzení dosaženého vzdělání

Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Obsah a organizace maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a vyhláškou o ukončování studia ve středních školách. Maturitní zkouška z odborných předmětů bude mít praktickou část v délce jeden až tři dny. Délku praktické maturitní zkoušky stanoví na návrh předmětové komise ředitel školy. Praktická maturitní zkouška ověřuje teoretické znalosti z odborných předmětů, praktické dovednosti z pneumatiky, hydrauliky, programování PLC automatů, měření a diagnostiky, práci s PC, vytváření technické dokumentace, konstruování a modelování prostřednictvím PC. Žák prokáže praktické dovednosti při zapojování elektronických obvodů, vyhledávání závad, ožívování mechatronického zařízení a v diagnostice. Ústní zkouška má dvě části. Blok odborných předmětů I a blok odborných předmětů II. Zařazení odborných předmětů do bloku I a II schvaluje ředitel školy na návrh předmětové komise. Z každého bloku navrhne předmětová komise 25 témat. Žáci si losují otázku, poté mají 15 minut na přípravu a 15 minut je žák před maturitní komisí zkoušen. Z bloku II je zkouška prodloužena o 5 minut. V posledních pěti minutách zkoušky žák stručně seznámí maturitní komisi s řešením praktické maturitní zkoušky.

Tělesná výchova

ŠVP: 26-41-M/01 Elektrotechnika - mechatronika

Celková hodinová dotace: 258hodin

Platnost od 1. 9. 2009 počínaje 1. ročníkem

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecný cíl vyučovacího předmětu:

Předmět tělesná výchova:

- pomáhá k rozvoji tělesné zdatnosti a tím i vývoji k všestranně kultivované osobnosti
- rozvíjí pohybové dovednosti a schopnosti s cílem dosáhnout optimálního pohybového rozvoje každého jedince
- umožňuje větší seberealizaci a rozvoj adekvátního sebevědomí
- ukazuje význam pravidel sportovních aktivit v životě jedince a jejich důsledky pro kolektivní cítění

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- vážit si zdraví jako jedné z prvořadých hodnot a cílevědomě je chránit;
- rozpoznat, co ohrožuje tělesné a duševní zdraví;
- preferovat takový způsob života, aby byly zdraví ohrožující návyky, činnosti a situace co nejvíce eliminovány;
- racionálně jednat v situacích osobního a veřejného ohrožení;
- chápat, jak vlivy životního prostředí působí na zdraví člověka (vzduch, voda, hluk, chemické látky aj.);
- pojímat zdraví a tělesnou zdatnost jako hodnoty potřebné ke kvalitnímu prožívání života a znali prostředky, jak chránit své zdraví, zvyšovat tělesnou zdatnost a kultivovat svůj pohybový projev;
- posoudit důsledky komerčního vlivu médií na zdraví a zaujmout k mediálnímu obsahu kritický odstup;

- vyrovnávat nedostatek pohybu a jednostrannou tělesnou a duševní zátěž; dovedli připravit a provádět tělesná cvičení a pohybové aktivity s cílem pozitivně působit na zdravotní stav organismu;
- usilovat o dosažení sportovní a pohybové gramotnosti;
- pociťovat radost a uspokojení z prováděné tělesné (sportovní) činnosti;
- usilovat o pozitivní změny tělesného sebepojetí;
- využívat pohybových činností, pravidel a soutěží ke správným rozhodovacím postupům podle zásad fair play;
- kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a při pohybových činnostech vůbec;
- preferovat pravidelné provádění pohybových aktivit v denním režimu;
- dosáhnout optimálního pohybového rozvoje v rámci svých možností.

Charakteristika učiva

- navazuje na znalosti a dovednosti získané na základní škole
- určuje zásady správného sportovního tréninku s prvky relaxace, regenerace a kompenzace
- zdůrazňuje hygienu a bezpečnost při cvičení a tím prevenci úrazů a nemocí
- eliminuje dopad komerční reklamy určující ideál krásy a podtrhuje správnou výživu a stravovací návyky
- umožňuje žákům projevit vrozené schopnosti ke sportovním aktivitám, posiluje sebevědomí žáků, vede k poznání úrovně vlastní fyzické kondice v porovnání s kolektivem, nabízí možnosti zvyšování fyzické kondice i úrovně sportovních dovedností
- usiluje o kladný vztah žáků k tělesným aktivitám, nabízí možnost osvojení pohybových dovedností potřebných k provozování různorodých sportovních aktivit
- seznamuje s odbornou terminologií a využitím nových informačních technologií při sportovních aktivitách

Strategie (pojetí) výuky

- vyučování probíhá ve školní sportovní hale, posilovně, venkovním areálu s umělou trávou, na fotbalovém hřišti a zimním stadionu ve dvouhodinových blocích praktického charakteru
- výuka se uskutečňuje formou skupinovou na stanovištích, frontovou při nácviku a hromadnou při opakování naučených prvků
- v 1. ročníku proběhne týdenní zimní kurz s výukou lyžařské a příp. snowboardové techniky; obsahem kurzu jsou rovněž přednášky z první pomoci, chování při pobytu v horském prostředí a typy lyží včetně jejich mazání
- ve 2. ročníku absolvují žáci týdenní letní sportovní kurz v přírodním areálu obsahující disciplíny jako např. cykloturistika, kanoistika, orientační běh, kolektivní pohybové hry v přírodě, sportovní a netradiční hry apod., obsahem kurzu jsou rovněž přednášky z první pomoci
- bloková výuka základů bruslení a ledního hokeje probíhá v období prosinec až březen na zimním stadionu
- k výuce budou využívány nové informační technologie vztahující se k turistice, cykloturistice, horolezectví či vodáctví

Hodnocení výsledků žáků

- plnění požadavků dle stanovených kritérií a limitů
- hodnocení připravenosti na výuku - přihlídnutí k docházce, připravenosti (zdravotní stav, cvičební úbor), aktivitě ve vyučovacích hodinách a vztahu žáka ke sportovním činnostem
- zapojení studenta do soutěží a disciplín v rámci reprezentace školy, města, republiky
- účast na sportovních kurzech a výcvicích
- v pololetí a na konci školního roku hodnocení známkou

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

- rozvoj komunikativních dovedností v rámci použití přesné sportovní terminologie a korektní vystupování při sportu spojené se zásadami kultury chování, osvojení pomůcek informativních a komunikativních technologií při turistice a sportovních aktivitách
- v rámci personálních kompetencí rozlišit aktivitu vrcholovou, výkonnostní a relaxační a volit různé techniky z hlediska uplatnění zdravého životního stylu, samostatně plánovat sportovní aktivitu v každodenním běžném životě a mírnit rizika patologického chování, uvědomovat si vlastní přednosti i nedostatky, stanovit si priority a cíle, přijímat radu a kritiku
- sociální kompetence - pomocí dodržování pravidel her a soutěží navazovat vstřícné mezilidské vztahy a předcházet tak konfliktním sociálním stavům, pracovat samostatně, v týmu a pro tým, zodpovídat za své chování a jednání, pomáhat druhým po stránce fyzické i psychické, provádět dopomoc při pohybových aktivitách
- v rámci kompetencí k pracovnímu uplatnění orientovat svou fyzickou a psychickou zdatnost na výkon povolání, získávat reálnou představu o náročnosti výkonu povolání a přípravu na něj, získávat odolnost k zvládnutí jednostranného pracovního zatížení, stresů a náročnosti mezilidských vztahů, prevence negativních vlivů na zdraví zaměstnanců a jejich kompenzace

Rozpis učiva viz. příloha č. 6

9. Zahraničních koncepcí tělesné výchovy a výchovy ke zdraví

Zahraniční kurikulární přístupy k tělesné výchově můžeme rozřadit do několika koncepčních variant:

1. Tělesná výchova je obsahově spjata s výchovou ke zdraví, která je komplexně pojatá, v kurikulu je ale vymezena jako samostatný vzdělávací obor a vyučuje se obvykle jako samostatný předmět. Tělesná výchova je koncipována jako výchova k pohybové aktivitě v rámci zdravého životního stylu. Sportovní výkonnost a soutěživost nejsou dominujícími prvky této tělesné výchovy. Uvedený model preferuje Finsko a USA.

2. Tělesná výchova je obsahově propojena s výchovou ke zdraví a je uvedena i v názvu předmětu (např. tělesná výchova a výchova ke zdraví). Tělesná výchova není zaměřena na sportovní výkon, ale na podporu zdraví (v Evropě např. Švédsko, mimo Evropu Austrálie, Čína, Japonsko, Jižní Korea, Nový Zéland).

3. Tělesná výchova sleduje tzv. zdravotně orientované cíle, avšak obor výchova ke zdraví není v kurikulu explicitně vymezen. Mnohá témata výchovy ke zdraví (např. základy zdravé výživy, prevence sociálně patologických jevů, sexuální výchova aj.) jsou rozptýlena i do dalších předmětů, nebo nejsou v kurikulu obsažena vůbec. Tělesná výchova věnuje pozornost zejména základním hygienickým návykům, prevenci úrazů apod. (v Evropě volí tento model např. Anglie, Belgie, Litva, Maďarsko, Německo, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Španělsko, Švýcarsko, Turecko, mimo Evropu Brazílie, Hongkong, Ghana, Izrael, Kanada, Tunisko).

4. Tělesná výchova se zaměřuje především na fyzickou zdatnost a sportovní výkonnost. Výchova ke zdraví je pouze součástí obecných cílů tělesné výchovy, konkrétní témata vztahující se k výchově ke zdraví nejsou vymezena (např. Bělorusko, Dánsko, Francie)

5. Tělesná výchova převážně plní funkci pohybové rekreace během pobytu ve škole. Žáci si sami vybírají aktivity z nabídky předložené učitelem (např. Nizozemí a Nigérie). Koncepcí tělesné výchovy ve Spolkové republice Německo je v některých oblastech odlišná od naší. (Mužík, 2008)

9.1. Tělesná výchova v německých kurikulárních dokumentech

Vzdělávací dokumenty se rozdělují do dvou skupin:

1. Dokumenty orientované na druhy sportů (Sportartenorientierte Lehrplane – Sp) – sportovní koncepce. V této výkonnostně orientované koncepci šlo především o rozvíjení dovedností v oblasti sportovních her (basketbal, fotbal, házená aj.) Jedním z hlavních stimulů v této koncepci byl úspěch v mezinárodních soutěžích.

2. Dokumenty orientované na nesoutěžní pohybové aktivity (bewegungsfeldorientierte Lehrplane – Bf) – pohybová koncepce. Tato koncepce se liší od koncepce sportovní tým, že se zaměřuje na osvojování velkého množství pohybových aktivit a směřuje spíše k obecné pohybové akceschopnosti (Handlungsfähigkeit).

Kompetenční oblasti v předmětu Sport / podpora zdraví (Nordrhein-Westfalen)

Všechny oblasti kompetencí obsahují oblast podpory zdraví. Ty zahrnují základní kompetence a zkušenosti, které by měly být účinné ve smyslu komplexního porozumění zdraví v mnoha situacích a ohledech. Následující popis šesti oblastí kompetencí objasňuje jejich základní tematické body a obsahově je od sebe odděluje.

Oblast kompetencí 1. Všimát si vlastního těla a životního prostředí

Oblast kompetencí 2. Učit se zacházet s osobní, školní a pracovní zátěží a využívat možností vyrovnávání s ní

Oblast kompetencí 3. Umět se projevit a rozvíjet kreativitu

Oblast kompetencí 4. Převzít odpovědnost za sebe a ostatní ve všedních dnech, ve světě povolání a práce

Oblast kompetencí 5. Učit se být zodpovědný sám za sebe, sdružovat se a zkoušet rozvíjet výkon

Oblast kompetencí 6. Společně komunikovat, pracovat v týmu a spolupracovat při plnění úkolů

(Ministerstvo školství, mládeže a dětí Nordrhein-Westfalen, 2004)

Trend ve vývoji německých kurikulárních dokumentů dokazuje, že již není kladen důraz na sportovní výkonnost, nýbrž na úroveň jednotlivých pohybových dovedností. (Vlček, 2011)

9.2. Srovnání pojetí tělesné výchovy v kurikulárních dokumentech ČR a vybraných zemí SRN a USA

Společným cílem tělesné výchovy z pohledu České republiky, Německa a USA je rozvoj celoživotního kladného vztahu k tělesné výchově. K této oblasti se nejexplicitněji vyjadřují americké dokumenty. Dalším cílem tělesné výchovy je sociální akceptace a interakce, rozvoj odpovědnosti a spolupráce mezi žáky. V přístupu k této oblasti se všechny tři porovnávané dokumenty velmi podobají a je vidět, že tělesné výchově je přisuzována významná role z pohledu výchovného působení na žáky ve všech třech zemích. Americké a německé dokumenty si více než české RVP všímají vlivu tělesné výchovy na emoční rozvoj, volní vlastnosti a významně je v nich zpracována oblast her. České pojetí je oproti tomu mnohem více zaměřené na rozvoj a udržování zdraví. Je nesporným kladem, že v obsahu naší tělesné výchovy jsou oproti německým a americkým dokumentům projektovány kompenzační cviky. Není však možné říci, že rozvoj a udržování zdraví je v německých a amerických dokumentech zanedbáván. Je ale pravdou, že na pojem zdraví je kladen stejný důraz jako na ostatní oblasti tělesné výchovy, jako je zdatnost, výkonnost, výchovné působení na žáky a další významná témata, například emocionální rozvoj nebo učení se hrát, které v českých dokumentech obsaženy nejsou nebo je jim přisuzována menší významnost. Naopak v českých dokumentech je zdraví řazeno jednoznačně na první místo, což ale ostatní složky tělesné výchovy do určité míry upozaduje. (Vlček, 2009)

Lze konstatovat, že většina prezentovaných zemí vnímá důležitost propojení tělesné výchovy a výchovy ke zdraví v rámci základního vzdělávání. Tělesná výchova v zahraničí, obdobně jako u nás, mění svoji dřívější „sportovní“ orientaci na „zdraví podporující“. Současné kurikulum tělesné výchovy v České republice je tedy v souladu se zahraničními trendy. (Mužik, 2008)

10. Shrnutí

Výchova ke zdraví je novým všeobecně vzdělávacím oborem v našem školství, který bude škola zahrnovat do svého ŠVP. Tato inovace je v souladu s evropskou a celosvětovou strategií edukace obyvatelstva, která se prosazuje v zájmu ochrany a zlepšování zdraví jednotlivců i celých skupin. Podnětem této programové výzvy byl prokazatelně dále se zhoršující stav fyzického, psychického a sociálního zdraví lidského rodu na celém světě.

V současné době se české školy již ocitly ve víru změn, které přináší současná reforma vzdělávání. Z tohoto důvodu je důležité rozumět tomu, o které změny ve vzdělávání dětí a mládeže se jedná:

- jaké priority si před sebe kladou vzdělávací cíle rámcových vzdělávacích programů
- k jakým vzdělávacím výsledkům má vzdělávání směřovat, zda se týkají i výchovy
- jak se změna vzdělávacích priorit promítne do činnosti škol
- jaké nové požadavky budou kladeny na negraduální přípravu učitelů.

Nové pojetí vzdělávání zaměřené na rozvíjení kompetencí a životních dovedností, nabízí zamyšlení nad úlohou výchovy v tomto procesu. Zda není čas změnit postoj pedagogů k pojetí reálného vyučovacího procesu. (Vildová, Havlínová, 2005)

V Národním programu rozvoje vzdělávání byly zformulovány principy kurikulární reformy. Rámcové vzdělávací programy vymezují závazné rámce vzdělávání pro jednotlivé etapy předškolního, základního i středního vzdělávání. Školní vzdělávací programy si vytváří každá škola podle zásad stanovených v příslušném rámcovém vzdělávacím programu, které může modifikovat. V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní a střední vzdělávání jsou stanoveny tzv. základní vzdělávací oblasti a průřezová témata. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“, společně základnímu i gymnaziálnímu vzdělávání, jsou zařazeny předměty „Výchova ke zdraví“ a „Tělesná výchova“. Nové pojetí bude vyžadovat i nové přístupy učitelů na všech stupních škol, včetně pedagogických fakult. (Fialová, Feltlová, 2008)

Vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* rozvíjí a prohlubuje osvojené poznatky a dovednosti, utváří hodnoty a formuje životní postoje v oblasti podpory a ochrany zdraví

ve smyslu uvědomování si a přebírání odpovědnosti za rozhodování a ochranu svého zdraví i zdraví ostatních. (Pernicová, 2006)

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví se dělí do dvou vzdělávacích oborů, a to Tělesné výchovy a Výchovy ke zdraví. Očekávané výstupy, tak, jak jsou formulovány ve vzdělávacích oborech, jsou závazné pro tvorbu ŠVP. Škola může rozhodnout, jestli tyto očekávané výstupy naplní realizací samostatného předmětu nebo posílením některého nebo některých stávajících předmětů ve svém ŠVP, nicméně žáci musí být v tomto oboru vzdělávání a musí osáhnout závazně formulovaných výstupů. Učivo, které je prostředkem k jejich dosažení, je sice na úrovni RVP doporučeno, nicméně na úrovni školního vzdělávacího programu se učivo, které je v něm uvedeno, stává pro danou školu závazné. Konkrétně to znamená, že na úrovni školy probíhá výchova ke zdraví buď v samostatném předmětu s vymezenou hodinovou dotací v jednotlivých ročnících, očekávanými výstupy jednotlivých tematických okruhů a předepsaným učivem, nebo přiřazením jednotlivých tematických okruhů k jiným vyučovacím předmětům v jednotlivých ročnících. Závazné výstupy i učivo však musí být formulovány i v tomto případě. Nic ze závazných výstupů vzdělávacího oboru výchova ke zdraví se v ŠVP nemůže ztratit. Vhodným propojením s jinými vzdělávacími obsahy na úrovni školy a dobrou organizací vzdělávání může však být zvýšena efektivita vzdělávání, a to nejen v tomto oboru. (Tomek, 2004)

Pro nabídku, s níž se žák ve výchově ke zdraví musí setkat, RVP připouští dvě formy výuky vzdělávacího oboru výchova ke zdraví: v podobě samostatného vyučovacího oboru nebo integrovaného vzdělávacího oboru. Pro školu, která do této doby již zkoušela týmově plánovat učivo a vyučovat mezipředmětovým přístupem, alespoň např. pomocí projektového vyučování, bude tato forma obecně dostupnější než pro nezkušené. Vyučovat samostatnou *výchovu ke zdraví* je snazší, protože jde o tradiční formu výuky. Její nesnáze je však na druhé straně v tom, že vyžaduje učitele pro tento předmět určeného a rovněž aprobovaného. Většinou je k dispozici odborník s aprobační blízko konceptu výchovy ke zdraví, ale aprobační v pravém slova smyslu je na pedagogických fakultách teprve v perspektivě. (Vildová, Havlínová, 2005)

Obor „Tělesná výchova“ navazuje na standardní povinný vyučovací předmět, který byl zaveden do škol již v roce 1869. I tato skutečnost bude pravděpodobně komplikovat jeho transformaci do nového výukového pojetí. Ve zjednodušeném pohledu „starší“ pojetí tělesné výchovy upřednostňuje hodnocení výkonu dle daných limitů a tabulek a nepřihlíží k individuálním předpokladům jedince. Žák pouze naplňuje požadavky osnov bez zjevného cíle týkajícího se zdraví či motivace k pohybu.

Stávající obsah tělesné výchovy je zaměřen na zdravotně orientovanou zdatnost. Cílem by měl být pohybově a tělesně kultivovaný člověk, který chápe pohybovou činnost jako nezbytnou součást svého života, zařazuje do svého denního režimu individuálně vhodnou a přiměřenou pohybovou aktivitu podporující zdraví a má dostatečné teoretické vědomosti o pohybovém zatěžování a jeho účincích na organismus. Zdravotně orientovaná zdatnost není dána výkonnostními normami. (Fialová, Feltlová, 2008)

Stěžejním cílem tělesné výchovy je utváření kladného vztahu žáků k pohybové aktivitě. Tělesná výchova má rovněž poskytovat žákům základní vědomosti a dovednosti pro smysluplné začleňování pohybových aktivit do denního režimu v rámci zdravého životního stylu. (Mužík, 2008)

Východiskem koncepce RVP a celé kurikulární reformy je idea zvyšování konkurenceschopnosti jedince na trhu práce. Toho má být dosaženo vytvářením a rozvojem tzv. klíčových kompetencí.

Až do roku 2006 vymezoval model klíčových kompetencí v pracovních verzích RVP oborů vzdělání 7 oblastí kompetencí, u každé z nich je podrobněji popsáno, co mají absolventi v jejich rámci zvládat. Šlo o: Komunikativní kompetence; Personální kompetence; Sociální kompetence; Kompetence řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy; Kompetence využívat prostředky informačních a komunikačních technologií a efektivně pracovat s informacemi; Kompetence aplikovat základní matematické postupy při řešení praktických úkolů; Kompetence k pracovnímu uplatnění.

V letech 2006-2007 došlo k porovnání konceptu klíčových kompetencí v RVP oborů vzdělání s pojetím a vymezením klíčových kompetencí v RVP základního a gymnaziálního vzdělání a také k porovnání s jeho pojetím v evropských dokumentech,

což vedlo ke vzniku inovované koncepce klíčových kompetencí, která je nyní uplatňována v RVP středního odborného vzdělání. (NÚOV, 2007)

Kompetence k péči o vlastní fyzický, psychomotorický, případně i emocionální rozvoj není explicitně uváděna. V našich podmínkách, kdy tělesná výchova byla a mnohde je na okraji zájmu veřejnosti i pedagogického sboru a vedení škol, je zapotřebí implementaci TV do ŠVP podporovat. (Hercig, 2009)

Klíčové kompetence jsou často skloňovány v souvislosti s reformou obsahu vzdělávání. Ne vždy je patrné, jakou roli mají při tvorbě ŠVP a následně při vlastním vzdělávání. Stručně se dá říci, že kromě toho, že jsou to generalizované výstupy vzdělávání, tvoří také didaktickou osu praktické každodenní činnosti pedagogů. Prakticky to znamená, že učitel si při plánování své činnosti na úrovni tematických plánů i přípravy jednotlivých hodin klade otázku, jak může být konkrétní situace ve třídě při výuce jednotlivých předmětů využita pro rozvoj klíčových kompetencí. V našem případě zejména k výchově ke zdraví ve všech jeho dimenzích a k výchově k odpovědnosti za vlastní zdraví. V tomto smyslu klíčové kompetence ovlivňují každodenní činnost žáků i učitelů ve výuce a stávají se věcí navýsost praktickou a konkrétní. (Tomek, 2004)

Na naší škole jsme vzdělávací oblast Vzdělávání pro zdraví nazvali v ŠVP tradičním a zažitým názvem Tělesná výchova. Předmět jako takový zahrnuje zejména praktickou část (oblast tělesné výchovy), částečně však zahrnuje i teoretickou část (oblast vzdělávání pro zdraví), která je náplní zejména sportovních kurzů, částečně i vyučovacích hodin. Většina teoretické výuky z oblasti vzdělávání pro zdraví však byla zapracována do obsahu předmětů Základy společenských věd resp. Občanská nauka a Chemie a ekologie. Učinili jsme takto z důvodu malé hodinové dotace předmětu Tělesná výchova v rámci ŠVP zejména u učňovských oborů, které na naší škole převládají. Vzhledem k tomu, že čím dál nižší procento žáků ve svém volném čase provozuje některou z forem pohybových aktivit, bylo pro nás důležité, aby většina vyučovacích hodin proběhla praktickou formou, tedy aktivním cvičením žáků.

II. Výzkumná část

11. Metodologie výzkumného šetření

11.1. Cíle, úkoly a hypotézy

Cíle

Záměrem této práce je zjistit názory a postoje mládeže na význam sportu v jejich životě, účast na sportovních, tělovýchovných a jiných pohybových činnostech, dále by měl výzkum přinést informace o oblíbenosti tělesné výchovy ve škole, zjistit názory žáků na náplň tohoto předmětu, zjistit, které pohybové aktivity žáci v rámci výuky tělesné výchovy preferují a jaký názor mají na vlastní tělesnou kondici a životosprávu. Celkový výzkumný úmysl je zaměřen na srovnání názorů žáků maturitních a učebních oborů a skupiny mladistvých a plnoletých.

Dílní úkoly charakterizují:

- celospolečenský význam a role sportu u mladé generace
- vlastní sportovní, tělovýchovné a jiné pohybové aktivity
- úlohu, význam a obsah tělesné výchovy jako vyučovacího předmětu na střední škole
- porušování správné životosprávy

Pracovní hypotézy:

1. Očekáváme, že komparací odpovědí maturantů a učňů budou zjištěny určité difference v rámci jednotlivých dílních úkolů.
2. Očekáváme, že komparací odpovědí mladistvých a plnoletých budou zjištěny určité difference v rámci jednotlivých dílních úkolů.

11.2. Metoda výzkumného šetření

Pro zjištění názorů žáků byl použit nestandardizovaný dotazník.

Celkově je v dotazníku 14 otázek rozdělených do následujících témat:

- **celospolečenský význam a role sportu u mladé generace:** 1. - 4. otázka (důležitost sportu v životě člověka, zdravotní význam sportu v životě člověka - volný čas, proč lidé méně sportují, důvody neúčasti na sportovních aktivitách, pohybová aktivita v současné době)
- **sportovní, tělovýchovné a jiné pohybové aktivity:** 5. - 6. otázka (skutečná účast na sportovních aktivitách a vlastní tělesná kondice dotazovaného)
- **tělesná výchova ve škole:** 7. - 11. otázka (zájem o TV ve škole, preferovaný druh sportu a sportovní aktivity, dostatečná hodinová dotace TV během studia, hodnocení obsahu výuky TV, zájem o sportovní kurzy)
- **životospráva:** 12. otázka (závislost na kouření a požívání alkoholu)
- **identifikační údaje:** 13. - 14. otázka (plnoletost, typ střední školy)

Organizace výzkumu:

Dotazník byl žákům předložen v tištěné formě a byl vyplňován v rámci výuky v hodinách ZSV (základy společenských věd), resp. OV (občanské výchovy).

Žáci měli odpovídat pravdivě na všechny otázky dle instrukcí vyučujících, kteří jim dotazník zadávali. Zpracovával se jen správně a úplně vyplněný dotazník. Při vyplňování dotazníku byla zvolena anonymita z důvodu zajištění co nejobjektivnějších odpovědí.

Tento typ dotazníku přináší i své nevýhody – neumožňuje dávat doplňující otázky jako například v interview, objektivita závisí na ochotě dotazovaných, bývá obvykle nižší věrohodnost dat.

V dotazníku jsou použity uzavřené otázky, což znamená, že žák vybírá odpověď z uzavřeného souboru možných alternativ. Některé otázky nabízejí tázanému volbu mezi dvěma možnostmi – to jsou otázky dichotomické (např. ano-ne) či více možnostmi, to jsou otázky trichotomické (např. ano - ne – nevím).

Dále je použit jedna polozavřená otázky, kdy jsou nabídnuty kategorie odpovědí a mimo to je poskytnuta možnost odpovědět volně mimo.

Škálové položky jsou typické pro posuzovací škály. Posuzovací škálu (hodnotící stupnici, rating scale) je v podstatě druh dotazníku sloužící k záznamu jednotlivých vlastností posuzované osoby nebo posuzovaného předmětu posuzovatelem. Tento způsob zajišťuje určitou objektivnost a zároveň umožňuje kvantitativní zachycení jevu. Škálové otázky mají pevně stanovené možné odpovědi a reagující člověk je umístěn na některý bod dané škály.

Ke zpracování textové části diplomové práce bylo použito programu Microsoft office Word 2010. Ke statistickému vyhodnocení dat, tvorbě grafů a tabulek bylo použito programu Microsoft office Excel. Statistická významnost rozdílů byla počítána neparametrickým testem (chí kvadrátem) pomocí počítačového programu Microsoft office Excel. Příklad výpočtu je uveden v příloze číslo 2.

11.3. Charakteristika souboru

Výběr souboru

Souborem byli všichni žáci navštěvující 1. - 3. ročník učebních oborů elektrikář slaboproud, elektrikář silnoproud, strojní mechanik a truhlář a 1. - 4. ročník maturitních oborů elektronik a operátor dřevařské výroby. Věk žáků se pohybuje nejčastěji v rozmezí 15 – 18 let, odpovídali však i žáci starší (repetenti nebo žáci, kteří už jeden výuční list mají a studují druhý učební či maturitní obor).

Výzkum probíhal v SOŠ a SOU technických oborů v České Třebové na jaře roku 2011. Data jsou získána celkem od 313 žáků, všichni jsou muži, z toho je 115 žáků maturitních oborů a 198 žáků učebních oborů, z toho je 152 žáků mladistvých a 161 plnoletých. Ve škole byly dotazovány všechny třídy. Do skupiny „učni“ jsou zařazeni všichni žáci, kteří ukončí studium na střední škole závěrečnou zkouškou. Do skupiny „maturanti“ jsou zařazeni jen žáci, kteří ukončí střední školu maturitní zkouškou.

Charakteristika souboru

Tabulka č. 6 ukazuje věkovou strukturu souboru žáků. Více zastoupenou skupinou jsou plnoletí žáci, kterých 51,4%, méně je žáků do 18 let. Celková struktura je téměř rovnoměrná, odchylka z předpokládaných 50% v každé skupině činí + - 1,4%.

Tab. č. 6 Struktura souboru podle věku

	n	%
15 - 17 let	152	48,6
18 let a více	161	51,4
Celkem	313	100

Tabulka č. 7 nám ukazuje rozdělení respondentů podle typu střední školy. Více zastoupenou skupinou jsou učni 63,3%.

Tab. č. 7 Struktura souboru podle typu ukončení střední školy

	Maturanti	Uční	Celkem
	n	n	n
n	115	198	313
%	36,74	63,26	100

V následující tabulce uvádíme přehled žáků rozdělených podle věku a typu střední školy. Nejvíce zastoupenou skupinou jsou mladiství uční 33,23%, nejméně je mladistvých maturantů 14,06%.

Tab. č. 8 Struktura souboru podle věku a typu ukončení školy

Věk	Maturanti		Uční		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
mladiství	44	14,06	104	33,23	152	48,6
plnoletí	71	22,68	94	30,03	161	51,4
Celkem	115	36,74	198	63,26	313	100

12. Výsledky a diskuze

12.1. Celospolečenský význam a role sportu u mladé generace

Názory a postoje mladé generace na význam sportu a pohybových aktivit v životě současného člověka jsou uvedeny v tabulce č. 9.

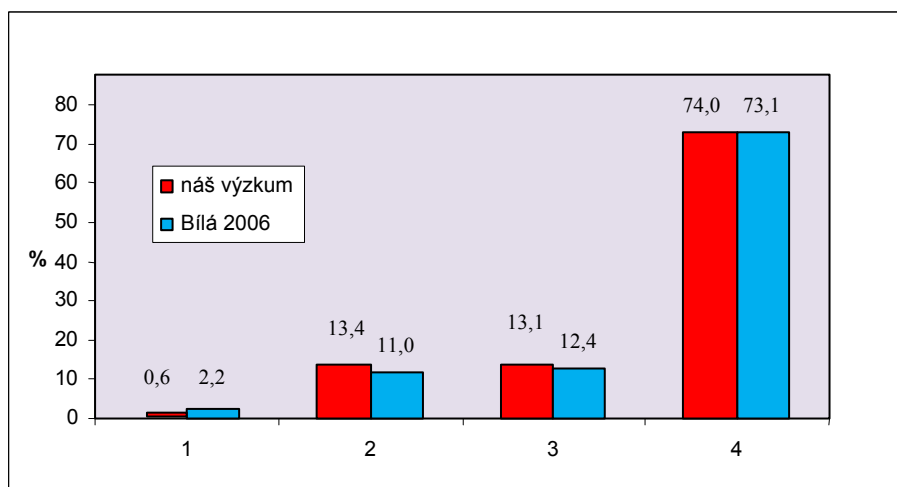
Tab. č. 9 Rádi bychom znali váš názor na sport, tělesnou výchovu a další pohybové aktivity. Jak důležité jsou pro život současného člověka?

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Nejsou důležité	n	0	2	2	0	2
	%	0,0	1,0	1,3	0,0	0,6
Pro někoho jsou snad důležité	n	12	30	19	23	42
	%	10,4	15,2	12,5	14,3	13,4
Jsou důležité, ale hlavně pro mladé lidi	n	17	24	27	14	41
	%	14,8	12,1	17,8	8,7	13,1
Jsou důležité pro všechny lidi	n	86	142	104	124	228
	%	74,8	71,7	68,4	77,0	72,9
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Jsou zde zahrnuty současně výsledky maturantů i učňů, mladistvých i plnoletých. Většina (72,9%), a to jak maturanti (74,8%) tak i učni (71,7%), považuje sport a pohybové aktivity za důležité pro všechny lidi, ale nejedná se o statisticky významné rozdíly. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,86$). Odpovědi tedy nejsou závislé na vzdělání.

Porovnáme-li mladistvé a plnoleté, také oni považují sport a pohybové aktivity za důležité pro všechny lidi (mladiství 68,4% a plnoletí 77,0%). Mezi těmito skupinami žáků byly nalezeny statisticky významné rozdíly. **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 8,00$) a jsou tedy závislé na věku žáků.**

Následující graf nám pro zajímavost ukazuje srovnání našeho výzkumu s výzkumem Bílé (2006). Vidíme, že odpovědi našich žáků jsou obdobné, jako uvádí výzkum Bílé (2006).

Graf č. 1 Význam sportu, TV a dalších pohybových aktivit pro život člověka

Leg: 1 - nejsou důležité, 2 - pro někoho jsou snad důležité, 3 - jsou důležité, ale hlavně pro mladé, 4 - jsou důležité pro všechny lidi

Tab. č. 10 Souhlasíte s názorem, že sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou: (Odpovězte na všechny možnosti)

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Jen pro mladé lidi	n	38	246	29	313
	%	12,1	78,6	9,3	100
Pro každého člověka	n	272	14	27	313
	%	86,9	4,5	8,6	100
Jen pro ty, co na to mají peníze	n	17	267	29	313
	%	5,4	85,3	9,3	100
Důležité pro zdraví všech lidí	n	260	21	32	313
	%	83,1	6,7	10,2	100
Důležité pro reprezentaci našeho státu	n	127	99	87	313
	%	40,6	31,6	27,8	100
Slouží hlavně pro zábavu	n	212	65	36	313
	%	67,7	20,8	11,5	100

V tabulce č. 10 posuzujeme názory žáků na to, pro koho jsou, resp. k čemu slouží v životě sport a tělesné aktivity. Obecně žáci nesouhlasí s názorem, že sport je jen pro mladé lidi (celkem 78,6%), 86,9% si myslí, že sport je dobrý pro každého člověka, 85,3% nesouhlasí s tím, že by sport byl výhradně jen pro skupinu obyvatel s vyššími příjmy. Ohledně zdraví se 83,1% žáků domnívá, že sport je prospěšný pro zdraví všech lidí. Na otázku, zda je sport důležitý také pro reprezentaci našeho státu, sice 40,6% žáků odpovídá kladně, avšak poměrně hodně žáků s tímto tvrzením nesouhlasí 31,6% a téměř třetina z nich (27,8%) na toto nedokáže odpovědět. Dále velká část žáků považuje sport hlavně za zdroj zábavy (67,7%), avšak pětina žáků (20,8%) s tímto nesouhlasí.

Tab. č. 10.1. Jsou sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jen pro mladé lidi

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Maturanti	n	7	103	5	115
	%	6,1	89,6	4,3	100
Učni	n	31	143	24	198
	%	15,7	72,2	12,1	100
Mladiství	n	24	110	18	152
	%	15,8	72,4	11,8	100
Plnoletí	n	14	136	11	161
	%	8,7	84,5	6,8	100

V otázce, zda je sport jen pro mladé lidi, sice většina maturantů (89,6%) i učňů (72,2%) s tímto tvrzením nesouhlasí, ale **odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 13,01$).** Odpovědi jsou tedy závislé na vzdělání. Také mladiství (72,4%) i plnoletí (84,5%) s tímto tvrzením z většiny nesouhlasí, v tomto případě jsou **odpovědi v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 6,81$) a jsou tedy závislé na věku.**

Tab. č. 10.2. Jsou tělesná výchova a jiné pohybové aktivity pro každého člověka?

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Maturanti	n	103	6	6	115
	%	89,6	5,2	5,2	100
Učni	n	169	8	21	198
	%	85,4	4,0	10,6	100
Mladiství	n	129	6	17	152
	%	84,9	3,9	11,2	100
Plnoletí	n	143	8	10	161
	%	88,8	5,0	6,2	100

Na otázku, zda je sport důležitý pro každého člověka, odpovídají jak maturanti (89,6%), tak učni (85,4%) většinou kladně. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,82$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Obdobné je to u mladistvých (84,9%) a plnoletých (88,8%), také tu obě skupiny odpovídají většinou kladně. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,56$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 10.3. Jsou sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou jen pro ty, co mají peníze?

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Maturanti	n	7	99	9	115
	%	6,1	86,1	7,8	100
Učni	n	10	168	20	198
	%	5,1	84,8	10,1	100
Mladiství	n	6	132	14	152
	%	4,0	86,8	9,2	100
Plnoletí	n	11	135	15	161
	%	6,8	83,9	9,3	100

S názorem, že sport je zejména pro dobře finančně zajištěnou část populace, nesouhlasí 86,1% maturantů a 84,8% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,56$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Také mladiství (86,8%) a plnoletí (83,9%) s tímto názorem z velké části nesouhlasí. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,28$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 10.4. Jsou sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou důležité pro zdraví všech lidí?

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Maturanti	n	94	11	10	115
	%	81,2	9,6	8,7	100
Učni	n	166	10	22	198
	%	83,8	5,1	11,1	100
Mladiství	n	129	7	16	152
	%	84,9	4,6	10,5	100
Plnoletí	n	131	14	16	161
	%	81,4	8,7	9,9	100

S názorem, že sport je důležitý pro zdraví všech lidí, souhlasí 81,2% maturantů a 83,8% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,66$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Mladiství s tímto názorem souhlasí z 84,9% a plnoletí 81,4%. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,09$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 10.5. Jsou sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou důležité pro reprezentaci našeho státu?

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Maturanti	n	46	40	29	115
	%	40,0	34,8	25,2	100
Učni	n	81	59	58	198
	%	40,9	29,8	29,3	100
Mladiství	n	62	48	42	152
	%	40,8	31,6	27,6	100
Plnoletí	n	65	51	45	161
	%	40,4	31,7	27,9	100

V otázce důležitosti sportu pro reprezentaci našeho státu souhlasí pouze 40,0% maturantů a 40,9% učňů. 25,2% maturantů a 29,3% učňů na tuto otázku nedokázalo odpovědět. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,02$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Téměř shodně odpovídali žáci mladiství (40,8%) a plnoletí (40,4%) a také tu nedokázala téměř třetina žáků (27,6% mladistvých a 27,9% plnoletých) najít odpověď. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,01$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 10.6. Jsou sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity slouží hlavně pro zábavu?

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím	Celkem
Maturanti	n	83	23	9	115
	%	72,2	20,0	7,8	100
Učni	n	129	42	27	198
	%	65,2	21,2	13,8	100
Mladiství	n	104	28	20	152
	%	68,4	18,4	13,2	100
Plnoletí	n	108	37	16	161
	%	67,1	23,0	9,9	100

V otázce úlohy sportu jako prostředku zábavy odpovědělo kladně 72,2% maturantů a 65,2 učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,72$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Také 65,2% mladistvých považuje sport hlavně za zdroj zábavy a plnoletí mají stejný názor z 67,1%. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,51$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 11 Měli by lidé u nás více sportovat, cvičit nebo provádět jiné pohybové aktivity?

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Mělo by se určitě sportovat více	n	59	103	78	84	162
	%	53,1	52,0	51,3	52,2	51,8
Myslím, že současný stav je vyhovující	n	32	45	38	39	77
	%	27,8	22,7	25,0	24,2	24,6
Sportování je až moc	n	4	16	10	10	20
	%	3,5	8,1	6,6	6,2	6,4
Nevím, nemám na to názor	n	20	34	26	28	54
	%	17,4	17,2	17,1	17,4	17,2
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Tabulka č. 11 nám uvádí názory žáků na četnost sportování a provozování pohybových aktivit u nás.

Více než polovina všech žáků (51,8%) se domnívá, že pohybová aktivita naší populace je nízká a lidé by měli začít více sportovat. Cca čtvrtina všech dotázaných (24,6%) považuje současný stav sportování u nás za vyhovující. 17,2% žáků nemá na tuto problematiku svůj názor.

Porovnáváme-li maturanty a učně, tak téměř shodně si více jak polovina myslí, že by se mělo sportovat více (53,1% maturantů a 52,0% učňů). Za vyhovující považuje současný stav 27,8% maturantů a 22,7% učňů. To, že se sportuje až moc, si myslí část učňů (8,1%). 17,4% maturantů a 17,2% učňů nedokázalo odpovědět. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 3,19$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Ještě více vyrovnané jsou odpovědi mladistvých a maturantů. Také zde si

více než polovina myslí, že se sportuje málo (51,3% mladistvých a 52,2 plnoletých), čtvrtina se domnívá, že lidé sportují dostatečně (25% mladistvých a 24,2% plnoletých). 17,1% mladistvých a 17,4% plnoletých odpovědělo na tuto otázku nevím. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,05$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 12 Čím je podle vás způsobeno, že lidé méně aktivně sportují, cvičí?

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Lidé jsou pohodlní, líní	n	291	22	313
	%	93,0	7,0	100
Lidé nemají dnes dost času	n	205	108	313
	%	65,5	34,5	100
Nemají kde sportovat	n	66	247	313
	%	21,1	78,9	100
Je to moc drahé	n	63	250	313
	%	20,1	79,9	100
Chybí dobrá parta	n	137	176	313
	%	43,8	56,2	100
Lidé mají jiné starosti	n	248	65	313
	%	79,2	20,8	100
Lidé mají jiné zájmy než sport	n	278	35	313
	%	88,8	11,2	100

Tabulka č. 12 uvádí názor všech žáků na problematiku menší účasti lidí na pohybových aktivitách. Většina z nich souhlasí s tím, že lidé jsou příliš pohodlní (93,0%), s názorem, že nemají dost, času souhlasí 65,5% žáků, 78,9% nesouhlasí s tím, že by u nás lidé neměli kde sportovat a také 79,9% nemyslí, že sportování u nás je příliš finančně náročné. V názoru na to, že by chyběla dobrá parta pro sportování, se odpovědi více rozcházejí, o něco více žáků (56,2%) s tímto názorem nesouhlasí. Velká část žáků si myslí, že lidé málo sportují, protože mají jiné starosti (79,2%) nebo jiné zájmy (88,8%) než sport.

V tabulkách 12.1 – 12.7 podrobněji rozebereme odpovědi všech skupin žáků.

Tab. č. 12.1. Lidé jsou pohodlní, líní

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	110	5	115
	%	95,7	4,3	100
Učni	n	181	17	198
	%	91,4	8,6	100
Mladiství	n	138	14	152
	%	90,8	9,2	100
Plnoletí	n	153	8	161
	%	95,0	5,0	100

S názorem, že lidé nesportují, protože jsou líní a pohodlní, souhlasí 95,7% maturantů a 91,4% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,00$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Stejný názor má 90,8% mladistvých a 95,0% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,15$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 12.2. Lidé nemají dnes dost času

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	81	34	115
	%	70,4	29,6	100
Učni	n	124	74	198
	%	62,6	37,4	100
Mladiství	n	95	57	152
	%	62,5	37,5	100
Plnoletí	n	110	51	161
	%	68,3	31,7	100

To, že lidé nemají dost času na sportování, si myslí 70,4% maturantů a 62,6% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,969$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Totéž si myslí 62,5% mladistvých a 68,3% plnoletých.

Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,17$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 12.3. Nemají kde sportovat

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	22	93	115
	%	19,1	80,9	100
Uční	n	44	154	198
	%	22,2	77,8	100
Mladiství	n	29	123	152
	%	19,1	80,9	100
Plnoletí	n	37	124	161
	%	23,0	77,0	100

Dále si 80,9% maturantů a 77,8% učňů nemyslí, že možností, kde lidé mohou sportovat, je málo, a proto lidé nesportují. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,42$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Také 80,9% mladistvých a 77,0% plnoletých nesouhlasí s tímto názorem. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,72$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 12.4 Je to moc drahé

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	30	85	115
	%	26,1	73,9	100
Uční	n	33	165	198
	%	16,7	83,3	100
Mladiství	n	25	127	152
	%	16,4	83,6	100
Plnoletí	n	38	123	161
	%	23,6	76,4	100

Otázka financí je u sportování také důležitá. S názorem, že sportování je příliš drahé a tím tedy pro většinu nedostupné, nesouhlasí 73,9% maturantů a 83,3% učňů. **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 4,02$) a jsou tedy závislé na vzdělání.** Stejně tak nesouhlasí 83,6% mladistvých a 76,4 plnoletých, odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,49$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 12.5 Chybí dobrá parta

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	51	64	115
	%	44,3	55,7	100
Učni	n	86	112	198
	%	43,4	56,6	100
Mladiství	n	66	86	152
	%	43,4	56,6	100
Plnoletí	n	71	90	161
	%	44,1	55,9	100

Vzhledem k tomu, že si většina žáků myslí, že sport je hlavně zábavou, zajímal nás názor na to, zda lidem chybí pro sportování právě dobrá parta. S tímto názorem nesouhlasí 55,7% maturantů a 56,6% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,02$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Téměř shodné jsou odpovědi skupin mladistvých (56,6%) a plnoletých (55,9%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,02$) a nejsou tedy závislé na věku.

Tab. č. 12.6 Lidé mají jiné starosti

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	93	22	115
	%	80,9	19,1	100
Učni	n	155	43	198
	%	78,3	21,7	100
Mladiství	n	126	26	152
	%	82,9	17,1	100
Plnoletí	n	122	39	161
	%	75,8	24,2	100

S názorem, že lidé mají jiné starosti, a proto nesportují, souhlasí 80,9% maturantů a 78,3% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 0,30$) a nejsou závislé na vzdělání. Mladiství s tímto názorem souhlasí z 82,9% a plnoletí z 75,8%, odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 2,41$) a nejsou závislé na věku.

Tab. č. 12.7 Lidé mají jiné zájmy než sport

Celý soubor		Souhlasím	Nesouhlasím	Celkem
Maturanti	n	105	10	115
	%	91,3	8,7	100
Učni	n	173	25	198
	%	87,4	12,6	100
Mladiství	n	136	16	152
	%	89,5	10,5	100
Plnoletí	n	142	19	161
	%	88,2	11,8	100

Poměrně velké procento žáků si myslí, že lidé mají jiné zájmy než sport. Souhlasí s tím 91,3% maturantů a 87,4% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 1,13$) a nejsou tedy závislé na vzdělání. Kladně na tuto otázku

odpovídá 89,5% mladistvých a 88,2% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,13$) a nejsou závislé na věku.

Závěrem tohoto tématu přinášíme krátké shrnutí. Většina žáků, ať už maturantů či učňů, mladistvých či dospělých, považuje sport a další tělovýchovné aktivity za důležité pro všechny lidi (73%) a zejména si pak myslí, že mají vliv na zdraví nás všech (83%). Zároveň většina žáků popírá (85%), že by sport byl otázkou financí a tedy spíše jen pro tu vrstvu obyvatelstva, která má vysoké příjmy. Více než polovina (52%) se domnívá, že se v dnešní době sportuje málo a mělo by se rozhodně sportovat více. Hlavní příčinu vidí žáci v pohodlnosti lidí (93%), nedostatku času (66%), v tom, že lidé dnes mají jiné starosti (79%) a také jiné zájmy (89%), že je právě sport a tělesné aktivity.

Komparací skupin maturantů a učňů se nepotvrdila naše pracovní hypotéza ve většině případů a rozdíly tak nebyly statisticky významné. Statisticky významné rozdíly byly zjištěny pouze u otázky „Souhlasíte s názorem, že sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou jen pro mladé lidi?“, kde jsou odpovědi žáků závislé na vzdělání.

Komparací skupin mladistvých a dospělých se naše pracovní hypotéza potvrdila také pouze u dvou otázek: „Rádi bychom znali váš názor na sport, tělesnou výchovu a další pohybové aktivity. Jak důležité jsou pro život současného člověka?“ a „Souhlasíte s názorem, že sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou jen pro mladé lidi?“, odpovědi žáků jsou závislé na věku. U všech ostatních otázek nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly mezi porovnávanými skupinami a nepotvrdily se tak naše pracovní hypotézy.

12.2 Vlastní sportovní, tělovýchovné a jiné pohybové aktivity

V této kapitole se zaměříme na skutečnou účast žáků na sportovních aktivitách a názor na jejich tělesnou zdatnost.

Tab. č. 13 Jak je to s vaší sportovní, TV a jinou pohyb. aktivitou v současné době?

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Závodně pravidelně (nejméně 3x týdně) cvičím, sportuji	n	31	59	44	46	90
	%	27,0	29,8	29,0	28,6	28,7
Rekreačně pravidelně (nejméně 1 – 2x týdně) cvičím, sportuji	n	51	65	56	60	116
	%	44,3	32,8	36,9	37,3	37,1
Občas (max. 1x týdně) sportuji, cvičím	n	24	41	30	35	65
	%	20,9	20,7	19,7	21,7	20,8
Nesportuji, ale rád bych sportoval (zdravotní důvody...)	n	3	15	11	7	18
	%	2,6	7,6	7,2	4,3	5,7
Nesportuji a ani sportovat nehodlám, nechci	n	6	18	11	11	24
	%	5,2	9,1	7,2	8,1	7,7
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Z tab. č. 8 je zřejmé, že více jak polovina žáků (65,6%) pravidelně aktivně sportuje, 28,7% závodně, 37,1% rekreačně. Naopak nesportuje a ani sportovat nehodlá 7,7% všech dotázaných. 5,7% by rádo sportovalo, ale nemůže ze zdravotních důvodů a 20,8% si občas dle příležitosti zacvičí, zasportuje.

V porovnání podle typu střední školy jsme neshledali významné statistické rozdíly. Maturanti (44,3%) sice více rekreačně sportují než učni (32,8%) a naopak menší procento maturantů (7,8%) oproti učňům (16,7%) z nějakého důvodu nesportuje, ale rozdíly v odpovědích nejsou statisticky významné. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 7,35$) a nejsou tak závislé na vzdělání.

Komparací podle věku jsme zjistili, že odpovědi mladistvých se téměř neliší od odpovědí dospělých, v těchto odpovědích nejsou statisticky významné rozdíly.

Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,30$) a nejsou závislé na věku.

V další otázce jsme se zaměřili na tělesnou zdatnost žáků. V tomto případě budou odpovědi záviset na subjektivním odhadu vlastní kondice u žáků.

Tab. č. 14 Kdybyste měl odpovědět na otázku, zda jste či nejste tělesně zdatný řekl byste, že:

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Sportuji a jsem v dobré fyzické kondici	n	22	29	30	21	51
	%	19,1	14,6	19,7	13,0	16,3
Celkem to ujde, ale mohlo by to být lepší	n	62	129	93	98	191
	%	53,9	65,2	61,2	60,9	61,0
Nejsem na tom nejlépe, chtělo by to něco dělat	n	24	33	23	34	57
	%	20,9	16,7	15,1	21,1	18,2
Jsem na tom dost špatně	n	7	7	6	8	14
	%	6,1	3,5	4,0	5,0	4,5
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

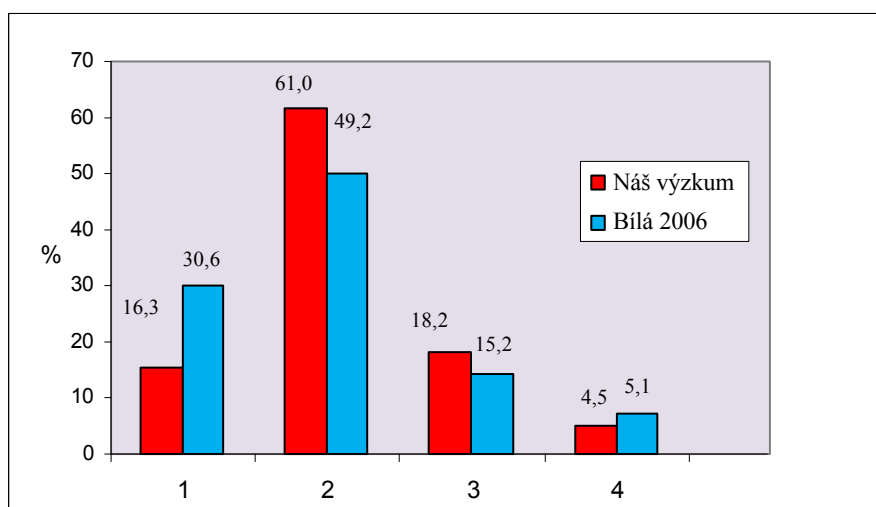
V dobré fyzické kondici se cítí být celkem 16,3% žáků. 61,0% žáků si myslí, že na tom nejsou kondičně zase až tak špatně, ale uznává, že by to mohlo být také lepší. Dále si 18,2% žáků připouští, že na tom nejsou kondičně nejlépe, a že by bylo dobré začít více sportovat. 4,5% žáků uznává, že jsou na tom s kondicí velmi špatně.

Porovnáním žáků podle typu střední školy dojdeme ke zjištění, že více maturantů (19,1%) se cítí být dobré fyzické kondici než učňů (14,6%), naopak více učňů (65,2%) než maturantů (53,9%) si myslí, že jejich kondice je ucházející. Že je na tom dost špatně, uznává 6,1% maturantů a 3,5% učňů. Odpovědi těchto skupin žáků však nevykazují významné statistické rozdíly. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 4,17$) a nejsou tak závislé na vzdělání.

Odpovědi mladistvých a dospělých jsou velmi podobné, o něco více mladistvých (19,7%) se cítí být v dobré kondici, než je tomu u dospělých (13,0), více dospělých (21,1%) než mladistvých (15,1%) si přiznává, že jejich kondice není nejlepší a bylo by

potřeba začít sportovat. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 3,87$) a nejsou tedy závislé na věku.

Srovnáme-li náš s výzkum s výsledky Bílé (2006), zjistíme, že méně našich žáků (o 14,3%) se cítí být v dobré fyzické kondici, ale naopak o 11,8% žáků více si myslí, že jejich tělesná kondice ujde, ale mohlo by to být i lepší a o 3% více našich žáků uvádí, že na tom nejsou nejlépe (viz. graf č. 2)

Graf č. 2 Jste či nejste tělesně zdatný?

Leg: 1 - jsem v dobré fyzické kondici, 2 - celkem to ujde, ale mohlo by to být lepší, 3 - nejsem na tom nejlépe, chtělo by to něco dělat, 4 - jsem na tom dost špatně,

Na závěr této kapitoly shrneme účast žáků na sportovních aktivitách a jejich názory na vlastní tělesnou zdatnost. Nejvíce žáků rekreačně 1 – 2 krát týdně sportuje (37%), téměř 29% žáků provozuje nějaký sport závodně, na druhé straně 8,7% nesportuje vůbec ani sportovat nechce a 7,7% sportovat nemůže ze zdravotních důvodů, ačkoliv by sportovali rádi. Více sportují maturanti než učni, skupiny mladistvých a plnoletých jsou na tom se sportováním stejně.

V otázce vlastní kondice odpovídají žáci nejčastěji (61%) tak, že jejich tělesná kondice ujde, ale připouštějí, že by měli sportovat více. Pouze 16% žáků se domnívá, že jsou v dobré fyzické kondici, 4,5% z nich je na tom dost špatně.

U žádné z otázek nebyly zjištěny statisticky významné rozdíly mezi porovnávanými skupinami a nepotvrdily se tak naše pracovní hypotézy.

12.3. Úloha a význam tělesné výchovy jako vyučovacího předmětu na střední škole

V této části se zaměříme na názory žáků týkající se přímo výuky tělesné výchovy jako předmětu ve škole. Zajímá nás, jak vnímají žáci tělesnou výchovu jako předmět v rámci vzdělávacího programu, dále zda je náplň vyučovacích hodin pro žáky zajímavá, které pohybové aktivity preferují, zda je hodinová dotace tohoto předmětu postačující a v neposlední řadě zda jim tělesná výchova přináší kromě zlepšování tělesné kondice a zdokonalování pohybových dovedností také relaxaci a zábavu.

Tab. č. 15 Tělesnou výchovu jako předmět ve škole:

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Mám rád, baví mě	n	43	73	61	55	116
	%	37,4	36,9	40,1	34,1	37,1
Docela mě baví, nemám problém se sportem	n	51	73	58	66	124
	%	44,3	36,9	38,2	41,0	39,6
Nebaví mě, ale je to lepší, než ostatní předměty	n	13	33	19	27	46
	%	11,3	16,6	12,5	16,8	14,7
Nemám tělocvik rád, nerad sportuji a cvičím jen proto, že musím	n	8	19	14	13	27
	%	7,0	9,6	9,2	8,1	8,6
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Tělesnou výchovu jako předmět má rádo celkem 37,1% žáků a dalších 39,6% žáků tělocvik celkem baví. 14,7% žáků tělesná výchova nebaví, ale uznává, že jako předmět je lepší než ostatní předměty. Tělesnou výchovu a sport jako takový nemá rádo 8,6% žáků a tito žáci by necvičili, kdyby k tomu nebyli ve škole donuceni studijním plánem.

Komparací podle typu střední školy jsme zjistili, že 81,7% maturantů a 73,8% učňů tělocvik baví nebo celkem baví a nemají problém se sportem. Tělocvik nemá vůbec v oblibě 7,0% maturantů a 9,6% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 3,04$) a nejsou tak závislé na vzdělání.

Komparací podle věku jsme zjistili, že 78,3% mladistvých a 75,1% dospělých tělesná výchova baví nebo docela baví a sportuje rádo. Tělocvik nemá vůbec rádo a jen z

povinnosti cvičí 9,2% mladistvých a 8,1% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,00$) a nejsou tak závislé na věku.

V rámci výuky tělesné výchovy (vyučovací hodiny a zimní a letní sportovní kurz) jsou žáci povinni absolvovat nácvik různých pohybových dovedností z různých sportovních odvětví. Ne všechny druhy sportů a tělesných cvičení žáky baví a provádějí je s nadšením, často se setkáváme s nevolí a nechutí se zapojit do některých pohybových aktivit. Z tohoto důvodu nás zajímá, jaké sporty a sportovní aktivity žáci preferují a naopak, které je nebaví a dělají je jen proto, že je to nařízeno vyučujícím.

Tab. č. 16 V rámci tělesné výchovy se vyučují různé druhy sportu. Vyberte, který sport vás nejvíc zajímá a jak hodně vás baví ostatní

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Míčové hry (fótbál, basketbal, házená, florbal)	n	143	95	41	34	313
	%	45,7	30,3	13,1	10,9	100
Bruslení a lední hokej	n	92	117	60	44	313
	%	29,4	37,4	19,2	14,0	100
Gymnastika, cvičení na nářadí	n	11	24	106	172	313
	%	3,5	7,7	33,9	54,9	100
Atletika – běhy, hody, skoky	n	20	61	123	109	313
	%	6,4	19,5	39,3	34,8	100
Pálkovací hry – softball, baseball	n	65	99	98	51	313
	%	20,8	31,6	31,3	16,3	100
Lyžování	n	96	94	59	64	313
	%	30,7	30,0	18,9	20,4	100
Cyklistika	n	93	131	61	28	313
	%	29,7	41,9	19,5	8,9	100
Plavání	n	68	137	71	40	313
	%	21,7	42,8	22,7	12,8	100
Posilování	n	78	118	82	135	313
	%	24,9	37,7	26,2	11,2	100

Tabulka č. 16 nám ukazuje, že nejvíce oblíbené jsou míčové hry, kladné odpovědi (baví mě nejvíc a baví mě hodně) zvolilo celkem 76,0%, na druhém místě se umístila cyklistika s celkem 71,6% kladných odpovědí, třetí bylo bruslení a lední hokej (66,8%) a dále pak plavání (64,5%), posilování (62,6%) a lyžování (60,7%). U pálkovacích sportů je bilance vyrovnaná, v oblíbenosti je má cca polovina (52,4%) žáků. Naopak nejméně oblíbenými sporty jsou atletika (74,1% odpovědí moc mě nebaví nebo vůbec mě nebaví) a zejména gymnastika (88,8% záporných odpovědí). Porovnááme-li jednotlivé odpovědi ze škály možností „baví mě nejvíc, baví mě hodně, moc mě nebaví a vůbec mě nebaví“, zjišťujeme, že za možnost „baví mě nejvíc“ zvolilo nejvíce žáků jako druh sportu míčové hry (45,7%), za možnost „baví mě hodně“ zvolilo nejvíce žáků bruslení a lední hokej (37,4%), za možnost „moc mě nebaví“ zvolilo nejvíce žáků atletiku (39,3%) a za možnost „nebaví mě vůbec“ více než polovina žáků označilo gymnastiku (54,9%).

V tab. č. 16.1. - 16.9. porovnáme oblíbenost jednotlivých sportů v rámci sledovaných skupin žáků.

Tab. č. 16.1. Míčové hry (fotbal, basketbal, házená, florbal)

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	53	41	14	7	115
	%	46,1	35,6	12,2	6,1	100
Učni	n	90	54	27	27	198
	%	45,5	27,3	13,6	13,6	100
Mladiství	n	77	41	17	17	152
	%	50,6	27,0	11,2	11,2	100
Plnoletí	n	66	54	24	17	161
	%	41,0	33,5	14,9	10,6	100

Míčové hry jsou očekávaně nejoblíbenější sportovní aktivitou našich žáků. Nejvíce odpovědi najdeme v možnosti „baví mě nejvíc“, u maturantů 46,1%, u učňů 45,5%, naopak možnost, že míčové hry žáky nebaví, volí 6,1% maturantů a 13,6% učňů.

Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 5,62$) a nejsou tak závislé na vzdělání.

Polovina mladistvých (50,6%) volilo u míčových her variantu „baví mě nejvíc“, plnoletí takto odpovídají z 41,0%. Variantu „vůbec mě nebaví“ zvolilo 11,2% mladistvých a 10,6% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 3,56$) a nejsou tak závislé ani na věku.

Bruslení a lední hokej je pro naše žáky dostupná sportovní aktivita, protože velkou část vyučovacích hodin v zimním období trávíme právě na zimním stadionu, který je nově postaven naproti naší škole. Právě proto nás zajímalo, jak dalece je právě tento druh pohybových aktivit u žáků oblíben.

Tab. č. 16.2. Bruslení a lední hokej

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	30	50	20	15	115
	%	26,1	43,5	17,4	13,0	100
Uční	n	62	67	40	29	198
	%	31,3	33,8	20,2	14,7	100
Mladiství	n	45	54	32	21	152
	%	29,6	35,5	21,1	13,8	100
Plnoletí	n	47	63	28	23	161
	%	29,2	39,1	17,4	14,3	100

Ze skupiny maturantů zvolilo nejvíce žáků (43,5%) možnost „baví mě hodně“, z učňů jsou pak velmi vyrovnané obě kladné odpovědi – „baví mě nejvíc“ 31,3% a „baví mě hodně“ 33,8%. Variantu „vůbec mě nebaví“ zvolilo 13,0% maturantů a 14,7% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 2,92$) a nejsou tak závislé na vzdělání.

Mladiství také volí nejčastěji možnost „baví mě hodně“ (35,5%), stejně tak i plnoletí (39,1%). Variantu „vůbec mě nebaví“ zvolilo 13,8% mladistvých a 14,3% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($x^2 = 0,84$) a nejsou tak závislé na věku.

Tab. č. 16.3. Gymnastika, cvičení na nářadí

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	3	12	39	61	115
	%	2,6	10,4	33,9	53,1	100
Učni	n	8	12	67	111	198
	%	4,0	6,1	33,8	56,1	100
Mladiství	n	7	11	50	84	152
	%	4,6	7,2	32,9	55,3	100
Plnoletí	n	4	13	56	88	161
	%	2,5	8,1	34,8	54,6	100

Gymnastika je dlouhodobě nejméně oblíbená ze všech možností pohybových aktivit, ačkoliv je do výuky zařazována nejméně často. Záporné reakce žáků jsme proto v tomto smyslu očekávali. Možnost „baví mě nejvíc“ volí pouze 2,6% maturantů a 4,0% učňů, naopak volba možnosti „nebaví mě vůbec“ byla vybrána maturanty z 53,1% a učni 56,1%, tedy u obou skupin je to více než polovina a možnost „moc mě nebaví“ 33,9% maturanti a 33,8% učni. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,36$) a nejsou tak závislé na vzdělání.

Mladiství odpověděli „baví mě nejvíc“ ze 4,6% a plnoletí pouze z 2,5%. Variantu „vůbec mě nebaví“ zvolilo 5,3% mladistvých a 54,6 plnoletých, což je také více než polovina žáků u obou skupin a možnost „moc mě nebaví“ volilo 32,9% mladistvých a 34,8% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,16$) a nejsou tak závislé na věku.

Tab. č. 16.4. Atletika – běhy, hody, skoky

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	9	21	45	40	115
	%	7,8	18,3	39,1	34,8	100
Učni	n	11	40	78	69	198
	%	5,6	20,2	39,4	34,8	100
Mladiství	n	10	32	62	48	152
	%	6,6	21,0	40,8	31,6	100
Plnoletí	n	10	29	60	62	161
	%	6,2	18,0	37,3	38,5	100

Také atletika není mezi žáky příliš oblíbená. Maturanti volí nejčastěji variantu odpovědi „moc mě nebaví“ (39,1%) nebo „nebaví mě vůbec“ (34,8%), taktéž učni nečastěji odpovídají „moc mě nebaví“ (39,4%), dále pak „nebaví mě vůbec“ 34,8% shodně s maturanty. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,73$) a nejsou závislé na vzdělání.

Mladiství volí nejčastěji variantu „moc mě nebaví“ 40,8% a poté „nebaví mě vůbec“ 31,6%, naopak plnoletí volí nejčastěji možnost „nebaví mě vůbec“ 38,5% a poté „moc mě nebaví“ 37,3%. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,70$) a nejsou závislé na věku.

Tab. č. 16.5. Pálkovací hry – softball, baseball

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	22	38	39	16	115
	%	19,1	33,1	33,9	13,9	100
Učni	n	43	61	59	35	198
	%	21,7	30,8	29,8	17,7	100
Mladiství	n	24	52	47	29	152
	%	15,8	34,2	30,9	19,1	100
Plnoletí	n	41	47	51	22	161
	%	25,5	29,2	31,7	13,6	100

Pálkovací hry jsou spíše doplňkovým sportem, není jim věnováno při výuce tolik času, proto jsou pohybové dovednosti žáků potřebné k tomuto sportu na různých úrovních. Tomu také odpovídá rozložení odpovědí v následující tabulce. Maturanti odpovídali nejčastěji možností „moc mě nebaví“ (33,9%) a dále „baví mě hodně“ (33,1%), učni pak nejčastěji „baví mě hodně“ (30,8%), dále „moc mě nebaví“ (29,8%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,38$) a nejsou závislé na vzdělání. Obdobně odpovídali i mladiství, nejčastější volba byla „baví mě hodně“ (34,2%), u plnoletých pak „moc mě nebaví“ (31,7%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 5,57$) a nejsou závislé na věku.

Tab. č. 16.6. Lyžování

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	38	48	13	16	115
	%	33,1	41,7	11,3	13,9	100
Učni	n	58	46	46	48	198
	%	29,3	23,2	23,2	24,3	100
Mladiství	n	49	43	31	29	152
	%	32,2	28,3	20,4	19,1	100
Plnoletí	n	47	51	28	35	161
	%	29,2	31,7	17,4	21,7	100

Lyžování a snowboarding se běžně do normální výuky nezařazují, jejich výuka probíhá jednorázově v rámci zimního lyžařského kurzu, který pořádáme pro žáky prvních ročníků.

Komparací podle typu střední školy jsme shledali statisticky významné rozdíly, nejvíce maturantů lyžování „baví hodně“ (41,7%), učni odpovídali velmi vyrovnaně na všechny čtyři možnosti, nejčastěji volili možnost „baví mě nejvíc“ z 29,3%. **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 17,92$) a jsou tak závislé na vzdělání.**

Komparací podle věku jsme neshledali statisticky významné rozdíly, mladiství volí nejvíce variantu „baví mě nejvíc“ (32,2%), dále pak „baví mě nejvíc“ (28,3%), plnoletí

nejčastěji „baví mě hodně“ (31,7%), pak „baví mě nejvíc“ (29,2%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,18$) a nejsou tak závislé na věku.

Tab. č. 16.7. Cyklistika

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	38	53	15	9	115
	%	33,1	46,1	13,0	7,8	100
Učni	n	55	78	46	19	198
	%	27,8	39,4	23,2	9,6	100
Mladiství	n	49	66	24	13	152
	%	32,2	43,4	15,8	8,6	100
Plnoletí	n	44	65	37	15	161
	%	27,3	40,4	23,0	9,3	100

Cyklistika, stejně jako lyžování, není součástí normální hodinové výuky, žáci ji absolvují v rámci letního sportovního kurzu ve 2. ročníku. Dle odpovědí našich žáků je cyklistika druhým nejoblíbenějším sportem hned po míčových hrách. 46,1% maturantů ji zařadilo do odpovědi „baví mě hodně“, stejně odpovědělo 39,4% učňů. Více než třetina maturantů odpovědělo „baví mě nejvíc“ (33,1%) a podobně i učni (29,3%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 5,59$) a nejsou závislé na vzdělání. Porovnáním odpovědí mladistvých a dospělých jsme také nezjistili významné statistické rozdíly. Mladiství volí možnost „baví mě hodně“ ze 43,4% a dospělí ze 40,4%. Také možnost „baví mě nejvíc“ zvolilo poměrně velké procento žáků, mladiství 32,2%, plnoletí 27,3%. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,93$) a nejsou závislé na věku.

Tab. č. 16.8. Plavání

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	26	51	26	12	115
	%	22,6	44,4	22,6	10,4	100
Uční	n	42	83	45	28	198
	%	21,2	41,9	22,8	14,1	100
Mladiství	n	35	65	32	20	152
	%	23,0	42,8	21,0	13,2	100
Plnoletí	n	31	70	40	20	161
	%	19,3	43,5	24,8	12,4	100

Také plavání není možné za současných podmínek zařadit do běžné výuky TV. Je součástí letního sportovního kurzu v rámci výcviku pádlování na kanoích. Je to však velmi rozšířená aktivita mládeže, proto nás zajímaly odpovědi i na tento druh sportovního vyžití.

Komparací podle typu střední školy jsme neshledali statisticky významné rozdíly. Obě skupiny žáků odpovídají nejčastěji možnostmi „baví mě hodně“, 44,4% maturantů a 41,9% učňů. Stejně procento odpovědí mají u maturantů možnosti „baví mě nejvíc“ a „moc mě baví“ (22,6%), také učni odpovídali podobně, 21,2% „baví mě nejvíc“ a 22,8% „moc mě nebaví“. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,95$) a nejsou závislé na vzdělání.

Komparací podle věku jsme také neshledali statisticky významné rozdíly. „Baví mě hodně“ odpovědělo 42,8% mladistvých a 43,5% plnoletých, více mladistvých (23,0%) než plnoletých (19,3%) volí variantu „baví mě nejvíc“, naopak plnoletí vícekrát zvolili možnost „moc mě nebaví“ (24,8%) než mladiství (21,0%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,06$) a nejsou závislé na věku.

Tab. č. 16.9. Posilování

Celý soubor		Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Nebaví mě vůbec	Celkem
Maturanti	n	26	47	28	14	115
	%	22,6	40,9	24,3	12,2	100
Uční	n	52	71	54	21	198
	%	26,2	35,9	27,3	10,6	100
Mladiství	n	48	56	32	16	152
	%	31,6	36,8	21,1	10,5	100
Plnoletí	n	30	62	50	19	161
	%	18,6	38,5	31,1	11,8	100

Posilování je zařazováno do výuky zejména v zimním období. Úkolem je naučit žáky správné technice jednotlivých cviků a seznámit je s principy posilování, protože někteří žáci začínají v tomto věku navštěvovat školní posilovnu nebo i veřejná fitcentra. Samozřejmě také zjišťujeme aktuální stav fyzické kondice žáků, zejména silové a silově vytrvalostní.

Maturanty baví posilování hodně ze 40,9%, učně pak ze 35,9%. Posilování moc nebaví 24,3% maturantů a 27,3% učňů a nejvíc posilování baví 22,6% maturantů a 26,2% učňů. Komparací podle typu střední školy nebyly shledány významné statistické rozdíly. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 1,27$) a nejsou závislé na vzdělání.

Mladistvé baví posilování hodně ze 36,8%, plnoleté ze 38,5%, což byly nejčastější odpovědi. Posilování moc nebaví 21,1% mladistvých a 31,1% plnoletých a nejvíc posilování baví 31,6% mladistvých a 18,6% plnoletých. **Komparací podle věku byly shledány významné statistické rozdíly. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 8,42$) a jsou závislé na věku.**

V další otázce jsme se zaměřili na spokojenost žáků s náplní vyučovacích hodin. Zda je podle jejich názoru nabídka různých aktivit v rámci vyučovaných hodin TV z jejich pohledu dostačující, zda jim ve výuce něco vyloženě chybí nebo by něco chtěli změnit. Bohužel, na možnost doplnění, co žákům chybí nebo nevyhovuje, nedokázal nikdo z žáků adekvátně odpovědět nebo něco navrhnout.

Tab. č. 17 Nabídka sportovních aktivit v hodinách tělesné výchovy je podle vás (v ohledu na možnosti školy)

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Postačující, plně mi vyhovuje	n	23	40	36	27	63
	%	20,0	20,2	23,7	16,8	20,1
Celkem vyhovující, stačí to	n	67	120	87	100	187
	%	58,3	66,6	57,3	62,1	59,7
Moc mi nevyhovuje, chybí mi např.	n	10	13	11	12	23
	%	8,7	6,6	7,2	7,4	7,4
Nevím, nemám na to názor, tělocvik mě nezajímá	n	15	25	18	22	40
	%	13,0	12,6	11,8	13,7	12,8
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Nejvíce žáků (59,7%) se shodlo na odpovědi, že jim náplň vyučovacích hodin celkem vyhovuje a stačí jim. 20,1% všech žáků považuje nabídku aktivit v TV za plně vyhovující a dostatečnou. 7,4% žáků v hodinách něco postrádá nebo jim něco nevyhovuje, nevědí však co. 12,8% žáků výuka TV nezajímá a na tuto otázku tedy odpovědělo variantou nevím, nemám na to názor.

Komparací podle typu střední školy jsme nezjistili statisticky významné rozdíly v odpovědích. 58,3% maturantů a 66,6% učňů považuje pestrost nabídky ve výuce za celkem vyhovující a jsou s ní spokojeni. Jako plně vyhovující ji shledává 20,0% maturantů a 20,2% učňů, tedy téměř shodně. Nespokojeno je 8,7% maturantů a 6,6% učňů a názor na toto téma nemá 13,0% maturantů a 12,6% učňů. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,53$) a nejsou závislé na vzdělání.

Komparací podle věku jsme také nezjistili statisticky významné rozdíly v odpovědích. 57,3% mladistvých a 62,1% plnoletých považuje nabídku aktivit ve výuce za celkem vyhovující a jsou s ní spokojeni. Jako plně vyhovující ji shledává 23,7% mladistvých oproti 16,8% plnoletých. Nespokojeno je 7,2% mladistvých a 7,4% plnoletých, tedy téměř shodně a názor na toto téma nemá 11,8% mladistvých a 13,7% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 2,38$) a nejsou závislé na věku.

Stále častěji se setkáváme se skutečností, že tělesná výchova v rámci výuky je v podstatě jediná sportovní aktivita, do které se dnešní mládež zapojuje. Značná část mladých lidí přestává v tomto věku provozovat sporty, do kterých se před tím závodně či jinak aktivně zapojovala, protože je to podle jejich názoru „už nebaví“. Z toho důvodu jsme zvolili otázku na počet hodin TV v rámci výukového plánu. Typy středních škol, jako je naše škola, vyučují ve 14ti denním cyklu. Jeden týden teoretická výuka a druhý týden odborný výcvik. Učni tak mají TV pouze jednou za 14 dní 2 hodiny. Maturanti mají praktické výuky méně a mají tedy každý týden 2 hodiny TV.

Tab. č. 18 Otázka na počet hodin TEV v rozvrhu (3leté obory 2hod. za 14 dní, 4leté obory 2hod. týdně)

		Maturanti	Učni	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Je to málo	n	48	80	73	55	128
	%	41,8	40,4	48,1	34,2	40,9
Celkem vyhovující	n	46	84	57	73	130
	%	40,0	42,4	37,5	45,3	41,5
Je to až moc	n	12	19	11	20	31
	%	10,4	9,6	7,2	12,4	9,9
Nevím, nemám na to názor	n	9	15	11	13	24
	%	7,8	7,6	7,2	8,1	7,7
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Téměř shodný počet žáků se domnívá, že počet hodin TV ve výuce je buď nedostačující (40,9%), nebo celkem vyhovující (41,5%). 9,9% žáků zvolilo možnost, že hodin TV je až moc a 7,7% na toto téma nemá žádný názor.

Porovnáním skupin podle typu střední školy jsme nezaznamenali statisticky významné rozdíly. Odpovědi maturantů a učňů jsou téměř totožné. Že je tělesné výchovy ve výuce málo se domnívá 41,8% maturantů a 40,4% učňů, za celkem vyhovující tuto situaci považuje 40,0% maturantů a 42,4% učňů. Pro 10,4% maturantů jsou 2 hodiny TV týdně až moc, pro 9,6% jsou až moc dokonce 2 hodiny TV jednou za 14 dní. 7,8% maturantů a 7,6% učňů nemá na toto téma názor. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,19$) a nejsou závislé na vzdělání.

Porovnáním skupin podle věku jsme shledali určité rozdíly v odpovědích, ale tyto rozdíly nejsou statisticky významné. Více mladistvých (48,1%) považuje počet hodin TV za nedostačující než plnoletých (34,2%), naopak více plnoletých je s počtem hodin celkem spokojeno (45,3%), mladistvých jen 37,5%. Že je hodin TV až moc odpovědělo více plnoletých (12,4%) než mladistvých (7,2%), bez názoru jsou 7,2% mladistvých a 8,1% plnoletých. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 7,03$) a nejsou závislé na věku.

Třetí vyučovací hodina TV by mohla eliminovat velké procento zdrojů úzkosti a nejistoty u žáků nabídkou pohybových aktivit, které by je zbavily nadbytečné energie, zlosti a nenávisti vůči okolí. Pomohlo by to ze škol vymýtiti nudu nebo touhu chovat se násilnicky. (Květová, 2012)

Sportovní kurzy jsou významnou součástí výuky tělesné výchovy na naší škole a na účast žáků je kladen velký důraz (kurzy jsou povinné). Naší snahou je volit finančně dostupné destinace, aby právě horší sociální zázemí některých žáků nebylo překážkou v absolvování kurzu. Naše škola disponuje základním lyžařským vybavením pro téměř 2/3 žáků, kteří mají v daném roce absolvovat lyžařský kurz, vše půjčujeme zdarma, dále je školou přispíváno na jízdné na lyžařských lanovkách. Zajímá nás názor žáků, kteří tyto kurzy již absolvovali, zda se jim kurzy líbily, dále jaký mají žáci obecně názor na zařazení povinných sportovních kurzů do výuky, u žáků prvních ročníku pak případný budoucí zájem o tyto kurzy.

Tab. č. 19 Součástí výuky TV jsou 2 sportovní kurzy – lyžařský a cyklistický. Myslíte si, že:

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Je to výborné, do výuky TV to patří, líbily se mi (příp. se na ně těším)	n	91	126	103	114	217
	%	79,1	63,6	67,8	70,8	69,3
Do výuky to patří, ale nejel bych, kdyby to nebylo povinné	n	16	55	35	36	71
	%	13,9	27,8	23,0	22,4	22,7
Je to zbytečné, zrušil bych je	n	4	7	4	7	11
	%	3,5	3,5	2,6	4,3	3,5
Nevím, je mi to jedno, nemám na to názor	n	4	10	10	4	14
	%	3,5	5,1	6,6	2,5	4,5
Celkem	n	115	198	152	161	313
	%	100	100	100	100	100

Celkem 69,3% žáků ohodnotilo otázku sportovních kurzů jako výbornou součást výuky a kurzy se jim líbily, 22,7% žáků připouští, že kurzy do výuky nepochybně patří, ale jejich účast na nich byla spíše z povinnosti než vlastního zájmu. Pouze malé procento žáků (3,5%) se domnívá, že kurzy jsou zbytečné a nejraději by je zrušily. Někteří žáci na tuto otázku nenašli odpověď a jsou v tomto případě bez vlastního názoru (4,5%).

Komparací skupin podle typu školy jsme našli statisticky významné rozdíly. Více maturantů ohodnotilo kurzy jako výborné (79,1%), učni takto odpověděli z 63,6%, možnost, že se kurzů zúčastnili spíše z povinnosti, odpovědělo více učňů (27,8%) než maturantů (13,9%). Pouze 3,5% žáků z každé skupiny by kurzy zrušilo úplně a bez názoru na toto téma je více učňů (5,1%) než maturantů (3,5%). **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 9,09$) a jsou závislé na vzdělání.**

Oproti tomu komparací skupin podle věku jsme nenašli statisticky významné rozdíly. O něco více plnoletých ohodnotilo kurzy jako výborné (70,8%) než mladistvých (67,8%), účast spíše z povinnosti zvolilo 23,0% mladistvých a 22,4% plnoletých. Pouze 2,6% mladistvých a 4,3% plnoletých by kurzy zrušilo úplně a bez názoru na toto téma je více mladistvých (6,6%) než plnoletých (2,5%). Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 3,71$) a nejsou závislé na věku.

Závěrem této části shrneme názory žáků na výuku tělesné výchovy na naší škole. Téměř 40% žáků TV celkem baví a nemá s ním žádné problémy, dalších 37% má TV rádo a baví je. Pouze 8,6% TV vůbec nebaví.

Na otázku oblíbenosti jednotlivých druhů sportu odpovídají žáci kladně (tedy baví mě nejvíc nebo baví mě hodně) takto: 76% žáků preferuje míčové hry, 71,6% žáků baví cyklistika, což se projevuje vysokou účastí na sportovním kurzu, kde je cyklistika obsažena, 66,8% žáků má v oblíbenosti bruslení a lední hokej, 64,5% žáků rádo plave (plavání je též součástí sportovního kurzu), dále je u žáků v oblíbenosti posilování (62,6%) a lyžování (60,7%), které je součástí lyžařského kurzu. Méně v oblíbenosti jsou pálkovací hry (52,4%), které jsou spíše doplňkovým sportem ve výuce. Nejméně oblíbená je dle očekávání gymnastika. 88,8% žáků gymnastika nebaví vůbec nebo jen málo. Také atletika není mezi žáky oblíbeným sportem, rádo ji nemá 74,1% žáků.

Dále se měli žáci zhodnotit náplň vyučovacích hodin. Nabídka sportovních aktivit plně vyhovuje 20,1% žáků a 59,7% celkem vyhovuje, tedy 79,8% žáků je spokojeno s provozovanými aktivitami v rámci výuky TV.

Dále se měli žáci vyjádřit k počtu vyučovacích hodin TV (2 hod. za 14 dní učni, 2 hod. týdně maturanti). 40,9% žáků si myslí, že je to málo, 41,5% žákům tato hodinová dotace vyhovuje, 9,9% žáků si naopak myslí, že je to až moc.

Sportovní kurzy jsou nedílnou součástí výuky TV na naší škole. Oba kurzy jsou povinné a jsou součástí hodnocení předmětu v daném ročníku. Kladně tyto kurzy zhodnotilo 69,3% všech žáků, což je velmi příjemná zpětná vazba. 22,7% žáků se kurzů zúčastnilo spíše z povinnosti. Pouze 3,5% žáků by kurzy zrušilo, protože si myslí, že jsou zbytečné.

První pracovní hypotéza se v této části potvrdila pouze u otázky oblíbenosti lyžování (tab. č. 16.6.) a otázky názoru na sportovní kurzy (tab. č. 12), kde byly zjištěny statisticky významné rozdíly v odpovědích u maturantů a učňů a tyto odpovědi jsou závislé na vzdělání.

Druhá pracovní hypotéza se potvrdila pouze u jedné otázky – oblíbenost posilování (tab. č. 16.9.), kde byly zjištěny statisticky významné rozdíly v odpovědích u mladistvých a plnoletých, odpovědi na tuto otázku jsou závislé na věku.

12.4. Porušování správné životosprávy

Kouření a požívání alkoholu u dnešní mládeže se v současné době stává součástí jejich životního stylu. Neuvědomují si nebo nepřipouští dopad těchto škodlivých látek na jejich organismus a zdraví. Zajímá nás, jak jsou na tom žáci v otázce pravidelného kouření a požívání alkoholu. U těchto odpovědí bude větší pravděpodobnost toho, že žáci ne vždy odpověděli podle pravdy přesto, že byl dotazník anonymní.

Tab. č. 20 Pro správný vývoj člověka a dobrou kondici je kromě sportu také důležitá správná životospráva. Odpovězte podle pravdy:

		Maturanti	Uční	Mladiství	Plnoletí	Celý soubor
Jsem pravidelný kuřák, kouřím denně	n	34	93	61	66	127
	%	29,6	47,0	40,1	41,0	40,6
Piji pravidelně alkohol min. 2x týdně	n	52	113	71	94	165
	%	45,2	57,1	46,7	58,4	52,7

Dle odpovědí kouří pravidelně 40,6% žáků a více než polovina ze všech (52,7%) pravidelně požívá alkohol.

V otázce kouření jsme komparací podle typu škol shledali významné statistické rozdíly. Pravidelně kouří 29,6% maturantů a 47,0% učňů. **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 9,14$) a jsou závislé na vzdělání.**

Naproti tomu komparací podle věku jsme neshledali téměř žádné rozdíly. Pravidelně kouří 40,1% mladistvých a 41,0% plnoletých žáků. Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 0,02$) a nejsou závislé na věku.

V otázce požívání alkoholu jsme komparací podle typu škol shledali významné statistické rozdíly. Pravidelně pije alkohol 45,2% maturantů a 57,1% učňů. **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 4,10$) a jsou závislé na vzdělání.**

Komparací podle věku jsme také shledali statisticky významné rozdíly. Pravidelně pije alkohol 46,7% mladistvých a 58,4% plnoletých. **Odpovědi jsou v položkách rozdílné na hladině významnosti $p=0,05$ ($\chi^2 = 4,28$) a jsou závislé na věku.**

Z výše uvedených statistik vyplývá, že mnohem více kouří a pijí alkohol žáci učebních oborů. Alkohol pijí ve větší míře dospělí žáci, u kouření věk nehraje žádnou roli. Zjištěná čísla jsou určitě zkreslená tím, že ne všichni žáci odpověděli dle pravdy, domníváme se, že procento kouřících a alkohol požívajících žáků bude ve skutečnosti vyšší.

Otázka kouření mladistvých je v současné době velmi diskutované téma. Žáci přicházející na střední školy bývají již několik let silnými kuřáky a jsou tak na cigaretách závislí. Totéž platí o alkoholu.

V této kapitole se nám potvrdily obě pracovní hypotézy. V otázce kouření byly shledány statisticky významné rozdíly v odpovědích u skupin maturantů a učňů, odpovědi ohledně kouření jsou tedy závislé na vzdělání.

V otázce požívání alkoholu byly shledány statisticky významné rozdíly v odpovědích u obou porovnávaných dvojic skupin, odpovědi žáků jsou tedy závislé jak na vzdělání, tak na jejich věku.

Nárůst prevalence kuřáctví u dospívajících v ČR byl zaznamenán již dříve díky datům ze studie ESPAD a starším datům ze studie HBSC. Prevalence kuřáctví u věkové skupiny 15 let ze studie HBSC z roku 2002 publikované v této práci se velmi dobře kryjí také s prevalencí kuřáctví ze studie Global Youth Tobacco Survey, která byla v ČR provedena rovněž v roce 2002. Na základě těchto poznatků můžeme s určitostí konstatovat zřetelný nárůst kuřáctví u naší dospívající mládeže.

V adolescentním věku byl dále sledován výskyt nadužívání alkoholu (opilost častěji než 3x za život a pití nadměrných dávek alkoholu 3x nebo častěji během posledního měsíce) a užívání nejrozšířenějších ilegálních drog (kanabis a extáze). U všech těchto forem rizikového chování byla zjištěna statisticky vysoce významná souvislost s kouřením ($p < 0,001$). Dobře patrný je nárůst výskytu těchto forem chování u kuřáků a silných kuřáků.

V České republice se dosud nepodařilo účinným způsobem ovlivňovat postoje a zvyklosti dospělého obyvatelstva, pokud jde o užívání alkoholu. Reálná cesta ke změně spočívá v zapojení praktických lékařů do prevence a časné intervence problémů s alkoholem. To by však v současných podmínkách vedle příslušného vzdělávání vyžadovalo vytvořit podmínky, které by lékaře motivovali k této aktivitě.

V případě mládeže je situace složitější o to, že společnost nemá dostatečnou politickou vůli efektivně prosazovat zákonná omezení dostupnosti alkoholu. Výchova ke zdravému životnímu způsobu není dostatečně podporována v prostředí škol, ani v

zájmových organizací mládeže, a bohužel často ani sami rodiče nejsou svým dopívajícím dětem vhodným vzorem pokud jde o požívání alkoholu, případně nejsou důslední ve vlastních výchovných přístupech. Zmírnění negativních dopadů nadměrného požívání alkoholu je v tomto století důležitým úkolem nejen pro veřejné zdravotnictví, ale také pro celou společnost. (Vít, Rážová, 2004)

13. Závěry

Hodnocení výsledků výzkumné části bylo podrobně provedeno v kapitole výsledky a diskuze. V této kapitole se zaměříme na závěrečné shrnutí teoretické části a potvrzení hypotéz z výzkumné části této práce.

Záměrem této práce bylo vytvořit součást ŠVP pro vzdělávací oblast „Vzdělávání pro zdraví“ v optimálních podmínkách a v konkrétních, specifických podmínkách sledované školy. První by měl být univerzálně použitelný pro všechny střední školy, které disponují vhodnými prostory a základním vybavením pro veškeré pohybové aktivity předepsané v RVP. Druhý byl vytvořen tak, aby vyhovoval předepsaným nárokům v RVP a současně byl použitelný a schopný realizace v podmínkách sledované školy, která sice nemá k dispozici vytápěnou tělocvičnu pro zimní období, ale disponuje možnostmi využití zimního stadionu.

Ve výzkumné části jsme chtěli zjistit názory a postoje adolescentní mládeže (cca 15 - 20 let) na význam sportu v jejich životě, účast na sportovních, tělovýchovných a jiných pohybových činnostech. Dále nás zajímal názor žáků na předmět tělesná výchova, na náplň vyučovacích hodin, jejich četnost, oblibu jednotlivých sportovních odvětví a ochotu žáků aktivně se zapojovat do výuky. Celkový výzkumný úmysl byl zaměřen na srovnání názorů žáků studujících některý z maturitních oborů a žáků z učebních oborů a současně zda se názory žáků budou lišit s přibývajícím věkem, tedy srovnání skupin mladistvých a plnoletých žáků.

V teoretické části jsme na základě uvedené literatury popsali problematiku tvorby ŠVP a poznatky využili při zpracovávání konkrétních částí ŠVP.

Stanovené cíle a dílčí úkoly se nám splnit podařilo, i když ve výzkumné části jen částečně. Přesto přináší diplomová práce poznatky jak teoretické, tak výzkumné. Jsme si samozřejmě vědomi, že problematika poznání a pochopení vztahu mládeže ke sportu a pohybovým aktivitám je složitá, práce je zaměřena pouze na malou skupinu žáků jedné střední školy, tedy na jeden sledovaný soubor, přesto přináší zajímavá zjištění a zpětnou vazbu ve vztahu učitel a žák.

Předpokládali jsme, že komparací odpovědí mládeže z maturitních oborů a z učebních oborů budou zjištěny určité diference, to se nám však ve většině otázek nepotvrdilo. Také jsme předpokládali, že nalezneme určité rozdíly v odpovědích mladistvých a dospělých, ale také zde naši hypotézu potvrdily pouze některé výsledky. Obě pracovní

hypotézy se potvrdily v kapitole 11.4. Porušování správné životosprávy. Výsledky, ke kterým jsme došli, jsou podrobněji rozpracovány ve výsledkové části a v diskuzi.

Domníváme se, že důvodem, proč se pracovní hypotézy spíše nepotvrdily, bude skutečnost, že se zmenšují nároky na studenty středních škol a klesá úroveň jejich vzdělanosti, tím pádem se i zmenšují rozdíly mezi maturitními a učebními obory. Také mezi věkovou skupinou 15 – 17 a 18 – 20 nebyly shledány významné rozdíly, zřejmě by bylo potřeba porovnávat dvě skupiny s větším věkovým odstupem.

Celkově můžeme hodnotit názory a postoje žáků sledované školy ke sportu, tělovýchově a jiným pohybovým aktivitám za příznivé a pozitivní. Většina žáků si myslí, že sport a pohybové aktivity jsou důležité pro každého člověka, nejen výhradně pro mládež, že příznivě působí na zdraví člověka, a dále že jsou určitou formou zábavy. Více než polovina všech žáků si myslí, že lidé by měli sportovat více, a že hlavními důvody, proč lidé málo sportují, jsou pohodlnost, jiné starosti, jiné zájmy, než je právě sport, a také nedostatek času. Dále jsme zjistili, že více než čtvrtina všech žáků provozuje nějaký sport závodně a dalších téměř 40 % žáků pravidelně aktivně rekreačně sportuje, což je velmi příznivé, vlastní kondici žáci zhodnotili z 60% jako uspokojivou, ale s určitými rezervami, kterých si jsou vědomi. Bohužel nutno dodat, že někteří žáci sice závodně sportují, ale na čím dál nižší úrovni, a tak máme čím dál větší problém obstat v konkurenci ostatních škol v rámci středoškolských sportovních soutěží.

V otázkách týkajících se předmětu TV odpovídají žáci většinou pozitivně. Dvě třetiny žáků vnímají tělesnou výchovu příznivě a zúčastňují se jí rádi, 80% žáků hodnotí náplň hodin jako vyhovující jejich představám a nárokům. U počtu vyučovacích hodin týdně se žáci v odpovědích rozcházejí, 40% si myslí, že počet hodin je nedostačující a rádi by měli hodin více, 40% žáků tato hodinová dotace vyhovuje.

Nejoblíbenější aktivitou žáků jsou jednoznačně míčové hry, dále pak cyklistika, bruslení a plavání. Problém mají s atletikou a zejména s gymnastikou, protože zde musí prokazovat individuální maximální výkony, což současné mládeži nevyhovuje a snaží se těmto aktivitám vyhnout.

Důležitá pro nás byla otázka sportovních kurzů. Jak je žáci vnímají, zda se jich zúčastňují s ochotou a rádi nebo jen z povinnosti, které jim předepisuje školní řád a náplň předmětu. Odpovědi žáků pro nás byly příjemným zjištěním. Většina žáků (cca 70%) se sportovních kurzů zúčastňuje rádo a líbily se jim, z praxe je nám známo, že někteří by rádi jeli na kurzy opakovaně i v dalších ročnících.

Poslední dvojice otázek se týkala kouření a požívání alkoholu. Pravidelnými kuřáky je 41% žáků ve škole, pravidelně požívá alkohol 53% žáků. Maturanti kouří o poznání méně (30%) než učni (47%), také méně maturantů požívá alkohol. Většina kuřáků uvádí, že také jejich rodiče kouří, a tak jim kouření tolerují. Tato čísla jsou alarmující.

Do budoucna bychom se měli snažit více zapojovat mládež do sportovních a tělovýchovných aktivit, volit citlivý přístup k jednotlivcům s ohledem na jejich tělesnou zdatnost a dopřát každému radost z pohybu. Výuku vést tak, aby měl každý žák možnost zažít úspěch při pohybových aktivitách, volit pestrou nabídku sportovních aktivit, aby se aktivně zapojovali i méně zdatní a talentovaní žáci. Pro dosažení zvýšení pohybové aktivity mládeže je nutná integrace školní TV a volnočasových aktivit na úrovni školy. Je to bezpochyby jediná možná cesta, jak vytvořit kvalitní podmínky pro zvyšování pohybové gramotnosti a aktivity mládeže ve škole. V neposlední řadě je nutné propagovat zásady zdravého životního stylu a osvětlovat negativní dopady kouření, požívání alkoholu a jiných drog na lidský organismus.

14. Seznam použité literatury

BÍLÁ, O. *Názory a postoje studentů středních škol na sport a jiné pohybové aktivity*. Praha, 2006. 112 s. Diplomová práce na UK FTVS. Vedoucí diplomové práce Petr Jansa.

EURYBASE *Organizace vzdělávací soustavy České republiky 2009/2010* [online]. [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/eurybase/eurybase_full_reports/CZ_CS.pdf

FIALOVÁ, D., FELTLOVÁ, D. Vzdělávací oblast člověk a zdraví. *School and Health 21, 3/2008, Současný diskurs zkoumání školy a zdraví* [online]. c2008, [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/z21/2007/konference_2007/sbornik_2007/sb07_soucasny_diskurs/cze/fialova_feltlova_cz.pdf

Gymnázium Česká Třebová *Gymnázium – brána ke vzdělání, Školní vzdělávací program pro gymnázia* [online]. c2011, [cit. 2011-11-06]. Dostupné z: http://www.gymnct.cz/studium/svp12_vyssi.pdf

HERCIG, S. Tělesná výchova ve školním vzdělávacím programu. *Tělesná výchova a sport mládeže*, 2009, roč. 75, č. 1, s. 4-5

HOLČÍK, J. *Zdraví 21. Výklad základních pojmů. Úvod do evropské zdravotní strategie Zdraví pro všechny v 21. století*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2004.

JANSA, P. Názory (postoje) a zájmy adolescentní mládeže o sport, tělesnou výchovu a jiné pohybové aktivity. *Česká kinantropologie*, 2002, roč. 6, č. 2, s. 23-39.

KAŠPAROVÁ, J. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU* [online]. Praha c2008 [cit. 2011-10-22]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/uploads/RVP/RVPmetodika.pdf>

KOSSL, J., ŠTUMBAUER, J., WAIC, M. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné kultury*. 3. vyd., Praha: Karolinum, 2008. 158 s. ISBN-13: 978-80-246-1566-0

KVĚTOVÁ, Z. Nabídka pohybových aktivit zvyšuje zájem dětí o tělesnou výchovu. *Tělesná výchova a sport mládeže*, 2012, roč. 78, č. 2, s. 19-28

MŠMT *Fórum výchovy ke zdraví - příručka pro učitele* [online]. c2004, poslední revize 20.5.2005 [cit. 2011-10-22]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/NHForumprirucka.pdf>

MŠMT *Harmonogram školské reformy* [online]. [cit. 2011-11-08] Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolskareforma/harmonogram>

MŠMT *Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání 26-41-M/01 Elektrotechnika* [online]. c2007, [cit. 2011-10-07]. Dostupné z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/ML/RVP%202641M01%20Elektrotechnika.pdf>

MUŽÍK, V. Vztah mezi projektovou a realizační formou kurikula v tělesné výchově na základní škole *School and Health 21, 3/2008, Praxe současné školy a výchova ke zdraví* [online]. c2008, [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/z21/2007/konference_2007/sbornik_2007/sb07_praxe_skoly/cze/muzik_cz.pdf

MUŽÍK, V., MUŽÍKOVÁ, L. Tělesná výchova a výchova ke zdraví v českém a zahraničním školství. 2. konference *Škola a zdraví 21, 2006* [online]. c2006, [cit. 2012-03-02]. Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/z21/2006/konference_2006/sbornik_2006/pdf/055.pdf

Národní ústav odborného vzdělávání *Klíčové kompetence a tvorba ŠVP* [online]. [cit. 2011-10-15]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kk-a-tvorba-svp>

Národní ústav odborného vzdělávání *Koncepce klíčových kompetencí v RVP středního odborného vzdělávání* [online]. [cit. 2011-09-25]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/koncepce-kk>

Národní ústav odborného vzdělávání *K vývoji konceptu klíčových kompetencí* [online]. [cit. 2011-10-15]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/k-vyvoji-konceptu-kk>

PERNICOVÁ, H. *Vzdělávací obsah oboru Výchova ke zdraví* [online]. c2006 [cit. 2011-11-08]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/610/vzdelavaci-obsah-oboru-vychova-ke-zdravi.html/>

PILGR, B. *Základní informace o škole* [online]. poslední revize 28.4.2011 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: <http://www.vda.cz/o-skole/zakladni-informace/>

Richtlinien und Lehrpläne zur Erprobung für das Berufsgrundschuljahr, für die Bildungsgänge der Berufsfachschule der Anlage B und C der APO-BK *Sport / Gesundheitsförderung* [online]. c2004, [cit. 2012-04-10]. Dostupné z: http://www.schulsport-rw.de/info/08_service/pdf/lehrplan_bk_richtlinien_zur_erprobung_sport_gesundheitsfoerderung.pdf

RYCHTECKÝ, A., FIALOVÁ, L. *Didaktika školní tělesné výchovy* [online]. c2002, [cit. 2011-10-22]. Dostupné z: <http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/ppd/materialy/skriptadidaktika/>

SLEPIČKA, P., SLEPIČKOVÁ, I. Sport z pohledu české společnosti I. *Česká kinantropologie*, 2002, roč. 6, č. 1., s.7-23.

TOMEK, K. Výchova ke zdraví v kontextu reformy obsahu základního vzdělávání. In *Fórum výchovy ke zdraví - příručka pro učitele* [online]. c2004, poslední revize 20.5.2005 [cit. 2011-10-22]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/NHForumprirucka.pdf>

TUPÝ, J. Problematika zdraví v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání a první zkušenosti s jejím začleněním do školních vzdělávacích programů In *Fórum výchovy ke zdraví - příručka pro učitele* [online]. c2004, poslední revize 20.5.2005 [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/NHForumprirucka.pdf>

VILDOVÁ, Z., HAVLÍNOVÁ, M. Průvodce výchovou ke zdraví. *Učitelské listy, příloha Ratolest* [online]. c2005, [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: <http://www.vychovakezdravi.cz/download/file/spz001.pdf>

VÍT, M., RÁŽOVÁ, J. Stárnoucí Evropa - výzva nebo hrozba? In *Fórum výchovy ke zdraví - příručka pro učitele* [online]. c2004, poslední revize 20.5.2005 [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/NHForumprirucka.pdf>

VLČEK, P. *Vliv školských reforem na tvorbu kurikula tělesné výchovy v České republice, Spolkové republice Německo a Spojených státech amerických* [online]. c2009, [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: <http://www.ftvs.cuni.cz/hendl/metodologie/autorefedis%20praceVL.mht>

VLČEK, P., KOPŘIVOVÁ, H. Tělesná výchova v německých kurikulárních dokumentech. *Tělesná výchova a sport mládeže*, 2011, roč. 77, č. 5, s. 2-3

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) [online]. c2004, poslední revize 27.2.2006 [cit. 2011-10-22]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/Files/HTM/Skolskyzakon_561_2004Sb.htm.

15. Seznam tabulek a grafů

	Strana
Tab. č. 1 Průběh reformy	21
Tab. č. 2 RVP pro oblast vzdělávání pro zdraví	103
Tab. č. 3 Učební plán - přehled rozpracování RVP do ŠVP	107
Tab. č. 4.1. Ročník: kvinta, 1. ročník	108
Tab. č. 4.2. Ročník: sexta, 2. ročník	109
Tab. č. 4.3. Ročník: septima, 3. ročník	110
Tab. č. 4.4. Ročník: oktáva, 4. ročník	112
Tab. č. 5.1. 1. ročník	114
Tab. č. 5.2. 2. ročník	116
Tab. č. 5.3. 3. ročník	119
Tab. č. 5.4. 4. ročník	121
Tab. č. 5.5. Poznámky	124
Tab. č. 6 Struktura souboru podle věku	54
Tab. č. 7 Struktura souboru podle typu ukončení střední školy	55
Tab. č. 8 Struktura souboru podle věku a typu ukončení školy	55
Tab. č. 9 Rádi bychom znali váš názor na sport, tělesnou výchovu a další pohybové aktivity. Jak důležité jsou pro život současného člověka?	56
Tab. č. 10 Souhlasíte s názorem, že sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou: (Odpovězte na všechny možnosti)	57
Tab. č. 10.1. Jsou sport, TV a jiné pohybové aktivity jen pro mladé lidi?	58
Tab. č. 10.2. Jsou sport, TV a jiné pohybové aktivity pro každého člověka?	59
Tab. č. 10.3. Jsou sport, TV a jiné pohybové aktivity jsou jen pro ty, co mají peníze?	59
Tab. č. 10.4. Jsou sport, TV a jiné pohybové aktivity jsou důležité pro zdraví všech lidí?	60
Tab. č. 10.5. Jsou sport, TV a jiné pohybové aktivity jsou důležité pro reprezentaci našeho státu?	61
Tab. č. 10.6. Jsou sport, TV a jiné pohybové aktivity slouží hlavně pro zábavu?	61
Tab. č. 11 Měli by lidé u nás více sportovat, cvičit nebo provádět jiné pohybové aktivity?	62

	Strana
Tab. č. 12 Čím je podle vás způsobeno, že lidé méně aktivně sportují, cvičí?	63
Tab. č. 12.1. Lidé jsou pohodlní, líní	64
Tab. č. 12.2. Lidé nemají dnes dost času	64
Tab. č. 12.3. Nemají kde sportovat	65
Tab. č. 12.4 Je to moc drahé	65
Tab. č. 12.5 Chybí dobrá parta	66
Tab. č. 12.6 Lidé mají jiné starosti	67
Tab. č. 12.7 Lidé mají jiné zájmy než sport	67
Tab. č. 13 Jak je to s vaší sportovní, TV a jinou pohyb. aktivitou v současné době?	76
Tab. č. 14 Kdybyste měl odpovědět na otázku, zda jste či nejste tělesně zdatný?	70
Tab. č. 15 Tělesnou výchovu jako předmět ve škole:	72
Tab. č. 16 V rámci tělesné výchovy se vyučují různé druhy sportu. Vyberte, který sport vás nejvíc zajímá a jak hodně vás baví ostatní	71
Tab. č. 16.1. Míčové hry (fotbal, basketbal, házená, florbal...)	74
Tab. č. 16.2. Bruslení a lední hokej	75
Tab. č. 16.3. Gymnastika, cvičení na nářadí	76
Tab. č. 16.4. Atletika – běhy, hody, skoky	77
Tab. č. 16.5. Pálkovací hry – softball, baseball	77
Tab. č. 16.6. Lyžování	78
Tab. č. 16.7. Cyklistika	79
Tab. č. 16.8. Plavání	80
Tab. č. 16.9. Posilování	81
Tab. č. 17 Nabídka sportovních aktivit v hodinách tělesné výchovy je podle vás (v ohledu na možnosti školy)	82
Tab. č. 18 Otázka na počet hodin TEV v rozvrhu (3leté obory 2hod. za 14 dní, 4leté obory 2hod. týdně)	83
Tab. č. 19 Součástí výuky TV jsou 2 sportovní kurzy – lyžařský a cyklistický. Myslíte si, že:	85
Tab. č. 20 Pro správný vývoj člověka a dobrou kondici je kromě sportu také důležitá správná životospráva. Odpovězte podle pravdy:	87
Graf č. 1 Význam sportu, TV a dalších pohybových aktivit pro život člověka	57
Graf č. 2 Jste či nejste tělesně zdatný?	71

15. Přílohy:

Seznam příloh:

1. Anketa
2. Chí kvadrát test nezávislosti
3. RVP pro oblast vzdělávání pro zdraví
4. Učební plán - přehled rozpracování RVP do ŠVP
5. Tělesná výchova – rozpis učiva (specifické podmínky)
6. Tělesná výchova – rozpis učiva (optimální podmínky)

Příloha č. 1

Anketa

1. Rádi bychom znali váš názor na sport, tělesnou výchovu a další pohybové aktivity. Jak důležité jsou pro život současného člověka?

- nejsou důležité
- pro někoho jsou snad důležité
- jsou důležité, ale hlavně pro mladé
- jsou důležité pro všechny lidi

2. Souhlasíte s názorem, že sport, tělesná výchova a jiné pohybové aktivity jsou: (Odpovězte na všechny možnosti)

	Souhlasím	Nesouhlasím	Nevím
Jen pro mladé lidi	☐	☐	☐
pro každého člověka	☐	☐	☐
jen pro ty, co na to mají peníze	☐	☐	☐
důležité pro zdraví všech lidí	☐	☐	☐
důležité pro reprezentaci našeho státu	☐	☐	☐
slouží hlavně pro zábavu	☐	☐	☐

3. Měli by lidé u nás více sportovat, cvičit nebo provádět jiné pohybové aktivity? (zatrhněte jednu možnost)

- mělo by se sportovat více
- myslím, že současný stav je vyhovující
- sportování je až moc
- nevím, nemám na to názor

4. Čím je podle vás způsobeno, že lidé méně aktivně sportují, cvičí?

	Souhlasím	Nesouhlasím
lidé jsou pohodlní, líní	☐	☐
lidé nemají dnes dost času	☐	☐
nemají kde sportovat	☐	☐
je to moc drahé	☐	☐
chybí dobrá parta	☐	☐
lidé mají jiné starosti	☐	☐
lidé mají jiné zájmy než sport	☐	☐

5. Jak je to tedy s vaší sportovní, tělovýchovnou a jinou pohybovou aktivitou v současné době?

	Ano	Ne
závodně pravidelně (nejméně 3x týdně) cvičím, sportuji	☐	☒
rekreačně pravidelně (nejméně 1 – 2x týdně) cvičím, sportuji	☐	☐
občas (max. 1x týdně) sportuji, cvičím	☒	☐
Nesportuji, ale rád bych sportoval (zdravotní důvody...)	☐	☐
nesportuji a ani sportovat nehodlám, nechci	☐	☒

6. Kdybyste měl odpovědět na otázku, zda jste či nejste tělesně zdatný, řekl byste, že:

sportuji a jsem v dobré fyzické kondici	☒
celkem to ujde, ale mohlo by to být lepší	☐
nejsem na tom nejlépe, chtělo by to něco dělat	☐
jsem na tom dost špatně	☐

7. Tělesnou výchovu jako předmět ve škole:

Mám rád, baví mě	☐
Docela mě baví, nemám problém se sportem	☐
Nebaví mě, ale je to lepší, než ostatní předměty.	☐
Nemám tělocvik rád, nerad sportuji a cvičím jen proto, že musím	☐

8. V rámci tělesné výchovy se vyučují různé druhy sportu. Vyberte, který sport vás nejvíc zajímá a jak hodně vás baví ostatní

	Baví mě nejvíc	Baví mě hodně	Moc mě nebaví	Vůbec mě nebaví
Míčové hry (fotbal, basket, házená, florbal)	☐	☐	☐	☐
Bruslení a lední hokej	☐	☐	☐	☐
Gymnastika, cvičení na nářadí	☐	☐	☒	☐
Atletika – běhy, hody, skoky	☐	☐	☐	☐
Pálkovací hry - softball, baseball	☐	☐	☐	☐
Lyžování	☐	☐	☐	☐
Cyklistika	☐	☐	☐	☐
Plavání	☐	☐	☐	☐
Posilování	☐	☐	☐	☐

9. Nabídka sportovních aktivit v hodinách tělesné výchovy je podle vás (v ohledu na možnosti školy)

- Postačující, plně mi vyhovuje
- Celkem vyhovující
- Moc mi nevyhovuje, chybí mi (napište,co)...
- Nevím, nemám na to názor, tělocvik mě nezajímá

10. Otázka na počet hodin TEV v rozvrhu (3leté obory 2hod. za 14 dní, 4leté obory 3-4 hod. za 14 dní)

- Je to málo
- Celkem vyhovující, stačí to
- Je to až moc
- Nevím, nemám na to názor

11. Součástí výuky TEV jsou 2 sportovní kurzy – lyžařský a cyklistický. Myslím si, že:

- Je to výborné, do výuky TEV to patří, líbily se mi (příp. se na ně těším)
- Do výuky to patří, ale nejel bych, kdyby to nebylo povinné
- Je to zbytečné, zrušil bych je
- Nevím, je mi to jedno, nemám na to názor

12. Pro správný vývoj člověka a dobrou kondici je kromě sportu také důležitá správná životospráva. Odpovězte podle pravdy:

	Ano	Ne
Jsem pravidelný kuřák, kouřím denně	☐	☐
Piji pravidelně alkohol min. 2x týdně	☐	☐

13. Jste plnoletý (18 let a více)? **Ano** **Ne**

14. Navštěvujete obor: **Ano**

- maturitní
- učební

Příloha č. 2

chí kvadrát test nezávislosti v kombinační tabulce

empirické četnosti

vzdělání	maturanti	učni	B3	B4	B5	B6	celkem
odpověď	1	2	3	4	5	6	
1	31	59					90
2	51	65					116
3	24	41					65
4	3	15					18
5	6	18					24
6							0
celkem	115	198	0	0	0	0	313

teoretické četnosti

vzdělání	maturanti	učni	B3	B4	B5	B6	celkem
odpověď	1	2	3	4	5	6	
1	33,1	56,9					90
2	42,6	73,4					116
3	23,9	41,1					65
4	6,6	11,4					18
5	8,8	15,2					24
6							0
celkem	115	198	0	0	0	0	313

výpočet chí2 statistiky

vzdělání	maturanti	učni	B3	B4	B5	B6	celkem
odpověď	1	2	3	4	5	6	
1	0,129	0,075					0,204
2	1,648	0,957					2,605
3	0,001	0,000					0,001
4	1,974	1,147					3,121
5	0,901	0,523					1,424
6							0,000
celkem	4,652	2,702	0,000	0,000	0,000	0,000	7,354

Testovaná hypotéza H0: Odpovědi jsou nezávislé na vzdělání

Hladina významnosti

alfa = 5%

testová statistika chí2 = 7,354

st volnosti = 3

kvantil chí2 = 7,815

Závěr: H0 se přijímá = Odpovědi jsou nezávislé na vzdělání

Příloha č. 3

RVP pro oblast vzdělávání pro zdraví

Tab. 2

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">- uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku;- popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí;- zdůvodní význam zdravého životního stylu;- dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky;- popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus;- orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech;- dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení konfliktních situací;- objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit své zdraví;- diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu;- dovede posoudit vliv médií na a reklamy na životní styl jedince a na péči o své zdraví;	<p>1. Péče o zdraví</p> <p>Zdraví</p> <ul style="list-style-type: none">- činitele ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj.- duševní zdraví a rozvoj osobnosti; sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví- odpovědnost za zdraví své i druhých; péče o veřejné zdraví v ČR, zabezpečení v nemoci; práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu- partnerské vztahy; lidská sexualita- prevence úrazů a nemocí- mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama <p>Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí</p> <ul style="list-style-type: none">- mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.)- základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace) <p>První pomoc</p> <ul style="list-style-type: none">- úrazy a náhlé zdravotní příhody- poranění při hromadném zasažení obyvatel

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)
<ul style="list-style-type: none"> - popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; - dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak na ně reagovat v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí; - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným; 	<ul style="list-style-type: none"> - stavy bezprostředně ohrožující život
<ul style="list-style-type: none"> - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízením, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; - komunikuje při pohybových činnostech - dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; - sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - je schopen kultivovat své tělesné a pohybové projevy; - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; 	<p>2. Tělesná výchova</p> <p>Teoretické poznatky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti; technika a taktika; zásady sportovního tréninku - odborné názvosloví - výstroj, výzbroj; údržba - hygiena a bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a dopomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí; regenerace a kompenzace; relaxace - pravidla her, závodů a soutěží - rozhodování - zdroje informací <p>Pohybové dovednosti</p> <p>Tělesná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. jako součást všech tematických celků <p>Gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> - gymnastika: cvičení s náčiním,

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)
<ul style="list-style-type: none"> - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; - uplatňuje osvojené způsoby relaxace; - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu); - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; - využívá různých forem turistiky; - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; 	<p>cvičení na nářadí, akrobacie, šplh</p> <ul style="list-style-type: none"> - rytmická gymnastika: pohybové, kondiční a taneční činnosti s hudebním a rytmickým doprovodem <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí <p>Pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - drobné a sportovní (alespoň dvě sportovní hry) <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - pády - základní sebeobrana <p>Plavání*</p> <ul style="list-style-type: none"> - adaptace na vodní prostředí - dva plavecké způsoby - určená vzdálenost plaveckým způsobem - dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího <p>Lyžování*</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy sjezdového lyžování - základy běžeckého lyžování - chování při pobytu v horském prostředí <p>Bruslení*</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy bruslení (na ledě nebo inline) <p>Turistika a sporty v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava turistické akce - orientace v krajině

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)
<p>- ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy;</p> <p>- zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví;</p> <p>- je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit.</p>	<p>- orientační běh</p> <p>Testování tělesné zdatnosti</p> <p>- motorické testy</p> <p>3. Zdravotní tělesná výchova</p> <p>- speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení</p> <p>- pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pohyb v přírodě</p> <p>- kontraindikované pohybové aktivity</p>

Příloha č. 4

Tab. 3

Učební plán - přehled rozpracování RVP do ŠVP

Název ŠVP: Elektrotechnika						
Kód a název oboru: 26-41-M/01 Elektrotechnika						
Stupeň vzdělání: střední odborné vzdělání s maturitní zkouškou						
Délka a forma studia: čtyřleté denní studium						
Datum platnosti ŠVP: od 1. 9. 2009 počínaje 1. ročníkem						
Názvy předmětů	Počet týdenních hodin v ročníku					
	zkratka	1	2	3	4	Σ
Český jazyk	CJA	2	1	1	1	5
Cizí jazyk	ANJ/NEJ	3	2	2	3	10
Základy společenských věd	ZSV	2	1	1	1	5
Matematika	MAT	4	3	2	3	12
Fyzika	FYZ	4,5				4,5
Chemie a ekologie	CHE	1,5				1,5
Estetika (Literatura a umění)	ETI	1	1	1	2	5
Tělesná výchova	TEV	2	2	2	2	8
Informační a komunikační technologie	ICT	2	2	1	1	6
Ekonomika	EKO			1,5	1,5	3
Strojnictví	STR	3	2	1		6
Materiály a technologie	MTC	3				3
Mechanika	MEC		2	2		4
Základy elektrotechniky	EKA		7			7
Elektronika	ENK			3	2	5
Měření a diagnostika	MDG		2	2,5	2,5	7
Číslicová technika	CIT		3	2		5
Řízení a regulace	RAR			2	3	5
Mechatronika	MCH			4	6	10
Technika administrativy	TAD	1				1
Základy Autocadu	CAD		2			2
Modelování na PC	MPC			2		2
Programování CNC	CNC				2	2
Praxe	UPR	3	3	3	3	12
Celkem	součet	32	33	33	33	131

Příloha č. 5

Tab. 4.1.

Tělesná výchova – rozpis učiva

Ročník: kvinta, 1. ročník

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity; samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu
připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení	Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, rozvoj vytrvalosti) Individuální rozcvičení, strečink celého těla před ukončením hodiny i po ní, na závěr hodiny uvolnění nejzatěžovanějších partií těla
uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí;	Vhodné a bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu. Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a nářadí
provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů	Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním, hrazda, kruhy, kladina (D) Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou (určeno především děvčatům), kruhový trénink posilovací Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do dálky, hod granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (odbíjená, košíková, kopaná) Doplňkové sportovní hry (minikopaná,

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
	florbal, ringo, baseball) Lyžování – běžecké, sjezdové; snowboarding (v rámci LVVZ)
užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího	Komunikace v hodinách TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)
respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech	Týmová hra dle platných nebo dohodnutých pravidel Účast na školních kolech sportovních her a na soutěžích AŠSK

Tab. 4.2.

Ročník: sexta, 2. ročník

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity	Ví, že by se měl aktivně pohybovat min. 2 hodiny denně, a snaží se o to (částečně samostatně) Správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech Osvojení názvosloví na úrovni cvičence Napravovací cvičení
ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy	Jednoduché testy zdatnosti
využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu
připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení	Různá cvičení mají různé účinky (s pomocí učitele se o tom prakticky přesvědčuje)
uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Vhodné a bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí
provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů	Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická, posilovací cvičení (formou kruhového tréninku)
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové	Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na náradí; cvičení s náčiním, hrazda, kruhy,

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěžích, při rekreačních činnostech	kladina (D) Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou (určeno především děvčatům), kruhový trénink posilovací Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do dálky, hod granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (odbíjená, košíková, kopaná) Doplňkové sportovní hry (minikopaná, florbal, ringo, baseball)
aplikuje předlékařskou první pomoc	První pomoci při sportu
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu; naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt	Základní pravidla, základy rozhodování při hře Pravidla fair play
užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího	Komunikace v hodinách TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)
respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech	Týmová hra dle platných nebo dohodnutých pravidel Účast na školních kolech sportovních her a na soutěžích AŠSK

Tab. 4.3.

Ročník: septima, 3. ročník

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity	Ví, že by se měl aktivně pohybovat min. 2 hodiny denně, a snaží se o to (částečně samostatně) Správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech Osvojení názvosloví na úrovni cvičence Napravovací cvičení
ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a	Jednoduché testy zdatnosti

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)	
svalové nerovnováhy		
usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti, vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků	Různé funkce pohybu a využívání jich za pomoci učitele a rodičů v denním režimu Celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, rozvoj vytrvalosti)	
připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení	Individuální rozcvičení, strečink celého těla před ukončením hodiny i po ní, na závěr hodiny uvolnění nejzatěžovanějších partií těla	
uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Nebezpečí při provozování různých sportovních aktivit v různých ročních obdobích Vhodné a bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí	
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím; využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	Uspořádání si svého pohybového režimu, pravidelné věnování se některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	
provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěžích, při rekreačních činnostech	Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá, estetická, posilovací cvičení (formou kruhového tréninku) Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na náradí; cvičení s náčiním, hrazda, kruhy, kladina (D) Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou (určeno především děvčatům), kruhový trénink posilovací Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do dálky, hod granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (odbíjená, košíková, kopaná)	

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
	Doplňkové sportovní hry (minikopaná, florbal, ringo, baseball)
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Měření a zápis výkonů v osvojovaných disciplínách a jejich vyhodnocení

Tab. 4.4.

Ročník: oktáva, 4. ročník

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity	Ví, že by se měl aktivně pohybovat min. 2 hodiny denně, a snaží se o to (částečně samostatně) Správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech Osvojení názvosloví na úrovni cvičence Napravovací cvičení
ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy	Jednoduché testy zdatnosti
samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím; vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy, samostatně je upraví pro vlastní použití	Správné uspořádání si svého pohybového režimu Pravidelné věnování se některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě Správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu
připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení	Individuální rozcvičení, strečink celého těla před ukončením hodiny i po ní, na závěr hodiny uvolnění nejzatěžovanějších partií těla
uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí; poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Hrozící nebezpečí při provozování různých sportovních aktivit v různých ročních obdobích Vhodné a bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu Zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí
provádí osvojované pohybové	Průpravná, kondiční, koordinační, tvořivá,

Školní výstup – žák:	Učivo (témata)
dovednosti na úrovni individuálních předpokladů, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěžích, při rekreačních činnostech	estetická, posilovací cvičení (formou kruhového tréninku) Gymnastika – akrobacie; přeskoky a cvičení na nářadí; cvičení s náčiním, hrazda, kruhy, kladina (D) Kondiční a estetické formy cvičení s hudbou (určeno především děvčatům), kruhový trénink posilovací Atletika – běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalý běh, štafetový běh); skok do dálky, hod granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní systémy, herní kombinace a herní činnosti jednotlivce v podmínkách utkání (odběžená, košíková, kopaná) Doplňkové sportovní hry (minikopaná, florbal, ringo, baseball)
připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci	Organizace (samostatně i v týmu) jednoduchého turnaje, závodů, turistické akce na úrovni školy Spolurozhodování osvojované hry a soutěže
respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody	Rozhodování při hře
zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Změření a zápis výkonů v osvojovaných disciplínách a jejich vyhodnocení
odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Odmítání drog a uvědomění si jejich škodlivého účinku při provozování pohybových aktivit Pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí

Příloha č. 6

Tělesná výchova – rozpis učiva

Tab. 5.1.

1. ročník, celkem 66 hod.

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; 	<p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> Běh – vytrvalostní, sprint Hody, vrhy Skok daleký, skok z místa Fartlek, běh v terénu 	8
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců; - komunikuje při pohybových činnostech - dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání; 	<p>Sportovní hry</p> <ul style="list-style-type: none"> Fotbal, futsal Florbal Basketbal, streetball Doplňkově: Softball Ragby - technika, taktika, pravidla, rozhodování, bezpečnost jednotlivých sportovních her 	24
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní techniku bruslení vpřed a vzad - dokáže provést rychlostní test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností a dovedností - ovládá základní techniku práce s holí - ověří vlastní dovednosti při jízdě zručnosti - ovládá základní herní činnosti jednotlivce v hokeji 	<p>Bruslení</p> <ul style="list-style-type: none"> Technika jízdy vpřed a vzad Zastavení, změny směru obraty Překládání vpřed a vzad Práce a bruslení s holí, přihrávání Rychlobruslení, testování rychlosti Dovednostní soutěže, jízda zručnosti Modifikovaná hra Hokej – herní činnosti jednotlivce s omezenými 	16

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybu na ledě - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; 	<p>pravidly, bezpečnost při bruslení a hře</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; 	<p>Gymnastika</p> <p>Akrobacie – kotoul vpřed a vzad, stoj na hlavě, stoj na rukou, přemet stranou</p> <p>Cvičení na kruzích – silová, dynamická</p> <p>Přeskok – roznožka, skrčka</p> <p>Cvičení na hrazdě – výmyk, toč vpřed, toč vzad</p> <p>Šplh – tyč, lano</p> <p><i>Pozn.: Bude realizováno pouze v případě pronájmu tělocvičny v zimním období. V opačném případě bude hodinová dotace využita v bloku bruslení</i></p>	6
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se teoreticky i prakticky se základní technikou pádů, přetahů a přetlaků 	<p>Úpoly</p> <p>Přetlaky, přetahy, pády</p> <p>Základy sebeobrany</p>	4
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - sestaví kondiční a kulturistický posilovací trénink 	<p>Posilování</p> <p>Základní technika a principy posilování</p> <p>Zásady kulturistického tréninku</p> <p>Zásady kruhového tréninku</p> <p>Vyrovnávací cvičení</p> <p>Dřep – různé modifikace dřepu</p> <p>Silový trojboj – dřep, benchpress, mrtvý tah</p>	8
<ul style="list-style-type: none"> - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy - dokáže provést kondiční test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností 	<p>Testování tělesné zdatnosti</p> <p>Shyby na hrazdě nebo na kruzích</p> <p>Test sed/leh za 1 minutu</p> <p>Skok z místa</p> <p><i>Pozn.: v rámci atletiky, posilování a gymnastiky</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace; 	<p>Tělesná cvičení</p> <p>Pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj.</p> <p><i>Pozn.: jako součást všech tematických</i></p>	

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
	<i>celků</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné sportovní oblečení a vybavení dle charakteru sportovní činnosti a zásad bezpečnosti - dokáže poskytnout záchranu a pomoc při cvičení dle předvedených pokynů - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je ošetřovat; 	<p>Teoretické poznatky</p> <p>Bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a pomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí</p> <p>Význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti;</p> <p>Technika a taktika; zásady sportovního tréninku</p> <p>Odborné názvosloví</p> <p>Výstroj, výzbroj; údržba</p> <p><i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i></p>	

Tab. 5.2.

2. ročník, celkem 66 hod.

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; 	<p>Atletika</p> <p>Běh – vytrvalostní, sprint</p> <p>Hody, vrhy</p> <p>Skok daleký, skok z místa</p> <p>Fartlek, běh v terénu</p>	8
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží; - dokáže rozhodovat, zapisovat a 	<p>Sportovní hry</p> <p>Fotbal, futsal</p> <p>Florbal</p> <p>Házená</p> <p>Doplňkově:</p> <p>Softball</p> <p>Basketbal</p>	24

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<ul style="list-style-type: none"> - sledovat výkony jednotlivců; - komunikuje při pohybových činnostech - dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; 	<ul style="list-style-type: none"> - technika, taktika, pravidla, rozhodování, bezpečnost jednotlivých sportovních her 	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní techniku bruslení vpřed a vzad - dokáže provést rychlostní test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností a dovedností - ovládá základní techniku práce s holí - ověří vlastní dovednosti při jízdě zručnosti - ovládá základní herní činnosti jednotlivce v hokeji - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybu na ledě - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; 	<p>Bruslení</p> <p>Zdokonalování jízdy vpřed a vzad Zastavení, změny směru, obraty Překládání vpřed a vzad Práce a bruslení s holí, přihrávání Rychlobruslení, testování rychlosti Dovednostní soutěže, jízda zručnosti Modifikovaná hra Hokej – herní činnosti jednotlivce s omezenými pravidly, bezpečnost při bruslení a hře</p>	16
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; 	<p>Gymnastika</p> <p>Akrobacie – kotouly, stoje na hlavě a na ruce, přemety Cvičení na kruzích – silová, dynamická Přeskok – roznožka, skrčka Cvičení na hrazdě Šplh</p> <p><i>Pozn.: Bude realizováno pouze v případě pronájmu tělocvičny v zimním období. V opačném případě bude hodinová dotace využita v bloku bruslení</i></p>	6
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se teoreticky i prakticky se základní technikou pádů, 	<p>Úpoly</p> <p>Přetlaky, přetahy, pády</p>	4

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
přetahů, přetlaků a základy sebeobran	Základy sebeobran	
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - sestaví kondiční a kulturistický posilovací trénink 	Posilování Základní technika a principy posilování Kulturistický a kruhový trénink Posilování velkých svalových partií Vyrovnávací cvičení Dřep – různé modifikace dřepu Silový trojboj – dřep, benchpress, mrtvý tah	8
<ul style="list-style-type: none"> - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy - dokáže provést kondiční test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností 	Testování tělesné zdatnosti Shyby na hrazdě nebo na kruzích Test sed/leh za 1 minutu Skok z místa <i>Pozn.: v rámci atletiky, posilování a gymnastiky</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace; 	Tělesná cvičení Pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. <i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné sportovní oblečení a vybavení dle charakteru sportovní činnosti a zásad bezpečnosti - dokáže poskytnou záchranu a pomoc při cvičení dle předvedených pokynů - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné 	Teoretické poznatky Bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a pomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí Význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti; Technika a taktika; zásady sportovního tréninku Odborné názvosloví Výstroj, výzbroj; údržba <i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i>	

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat;		

Tab. 5.3.

3. ročník, celkem 66 hod.

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<ul style="list-style-type: none"> - Žák: - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; 	<p>Atletika</p> <p>Běh – vytrvalostní, sprint Hody, vrhy Skok daleký, skok z místa Fartlek, běh v terénu</p>	8
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců; - komunikuje při pohybových činnostech - dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; 	<p>Sportovní hry</p> <p>Florbal Basketbal, streetball Volejbal</p> <p>Doplňkově: Softball Fotbal</p> <p>- technika, taktika, pravidla, rozhodování, bezpečnost jednotlivých sportovních her</p>	24
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní techniku bruslení vpřed a vzad - dokáže provést rychlostní test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností a dovedností - ovládá základní techniku práce 	<p>Bruslení</p> <p>Zdokonalování jízdy vpřed a vzad Zastavení, obraty Překládání vpřed a vzad Práce a bruslení s holí, přihrávání Rychlobruslení, testování rychlosti</p>	16

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<ul style="list-style-type: none"> s holí - ověří vlastní dovednosti při jízdě zručnosti - ovládá základní herní činnosti jednotlivce v hokeji - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybu na ledě - dovede rozlišit jednání fair play od nespportovního jednání; 	<p>Hokej – herní činnosti jednotlivce s omezenými pravidly, bezpečnost při bruslení a hře</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; 	<p>Gymnastika</p> <p>Akrobacie – kotouly, stoje na hlavě a na rukou, přemety</p> <p>Cvičení na kruzích – silová, dynamická</p> <p>Přeskok – roznožka, skrčka</p> <p>Cvičení na hrazdě</p> <p>Šplh</p> <p><i>Pozn.: Bude realizováno pouze v případě pronájmu tělocvičny v zimním období. V opačném případě bude hodinová dotace využita v bloku bruslení.</i></p>	6
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se teoreticky i prakticky se základní technikou pádů, přetahů, přetlaků a základy sebeobran 	<p>Úpoly</p> <p>Přetlaky, přetahy, pády</p> <p>Základy sebeobran</p>	4
<ul style="list-style-type: none"> - sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - sestaví kondiční a kulturistický posilovací trénink 	<p>Posilování</p> <p>Kulturistický a kruhový trénink</p> <p>Posilování velkých svalových partií</p> <p>Vyrovňovací cvičení</p> <p>Dřep – různé modifikace dřepu</p> <p>Silový trojboj – dřep, benchpress, mrtvý tah</p>	8
<ul style="list-style-type: none"> - ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy - dokáže provést kondiční test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností 	<p>Testování tělesné zdatnosti</p> <p>Shyby na hrazdě nebo na kruzích</p> <p>Test sed/leh za 1 minutu</p> <p>Skok z místa</p> <p><i>Pozn.: v rámci atletiky, posilování a gymnastiky</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních 	<p>Tělesná cvičení</p> <p>Pořadová, všestranně rozvíjející,</p>	

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace;	kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. <i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné sportovní oblečení a vybavení dle charakteru sportovní činnosti a zásad bezpečnosti - dokáže poskytnout záchranu a pomoc při cvičení dle předvedených pokynů - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - uplatňuje zásady sportovního tréninku; - volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; 	<p>Teoretické poznatky</p> <p>Bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a pomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí</p> <p>Význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti;</p> <p>Technika a taktika; zásady sportovního tréninku</p> <p>Odborné názvosloví Výstroj, výzbroj; údržba</p> <p><i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i></p>	

Tab. 5.4.

4. ročník, celkem 60 hod.

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; - dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; 	<p>Atletika</p> <p>Běh – vytrvalostní, sprint Hody, vrhy Skok daleký, skok z místa Fartlek, běh v terénu</p>	8
<ul style="list-style-type: none"> - dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; 	<p>Sportovní hry</p> <p>Fotbal, futsal Házená</p>	22

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; - dovede se zapojit do organizace turnajů a soutěží; - dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců; - komunikuje při pohybových činnostech - dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; - ovládá základní herní činnosti jednotlivce a participuje na týmovém herním výkonu družstva; - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; 	<p>Doplňkově:</p> <p>Softball</p> <p>Lakros</p> <p>Volejbal</p> <p>Futsal</p> <p>- technika, taktika, pravidla, rozhodování, bezpečnost jednotlivých sportovních her</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - ovládá základní techniku bruslení vpřed a vzad - dokáže provést rychlostní test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností a dovedností - ovládá základní techniku práce s holí - ověří vlastní dovednosti při jízdě zručnosti - ovládá základní herní činnosti jednotlivce v hokeji - uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybu na ledě - dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; 	<p>Bruslení</p> <p>Zastavení, obraty</p> <p>Překládání vpřed a vzad</p> <p>Práce a bruslení s holí, přihrávání</p> <p>Rychlobruslení, testování rychlosti</p> <p>Hokej – herní činnosti jednotlivce s omezenými pravidly, bezpečnost při bruslení a hře</p>	14
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; - pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; 	<p>Gymnastika</p> <p>Akrobacie – kotouly, stoje na hlavě a na rukou, přemety</p> <p>Cvičení na kruzích – silová, dynamická</p> <p>Přeskok – roznožka, skrčka</p> <p>Cvičení na hrazdě</p> <p>Šplh</p> <p><i>Pozn.: Bude realizováno pouze v případě pronájmu tělocvičny</i></p>	6

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
	<i>v zimním období. V opačném případě bude hodinová dotace využita v bloku bruslení</i>	
- seznámí se teoreticky i prakticky se základní technikou pádů, přetahů, přetlaků a základy sebeobran	Úpoly Přetlaky, přetahy, pády Základy sebeobran	2
- sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; - navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; - sestaví kondiční a kulturistický posilovací trénink	Posilování Kulturistický a kruhový trénink Posilování velkých svalových partií Vyrovnávací cvičení Dřep – různé modifikace dřepu Silový trojboj – dřep, benchpress, mrtvý tah	8
- ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy - dokáže provést kondiční test dle daných pokynů na hranici svých fyzických schopností	Testování tělesné zdatnosti Shyby na hrazdě nebo na kruzích Test sed/leh za 1 minutu Skok z místa <i>Pozn.: v rámci atletiky, posilování a gymnastiky</i>	
- ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace;	Tělesná cvičení Pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. <i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i>	
- volí vhodné sportovní oblečení a vybavení dle charakteru sportovní činnosti a zásad bezpečnosti - dokáže poskytnout záchranu a pomoc při cvičení dle předvedených pokynů - dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; - dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; - dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; - uplatňuje zásady sportovního	Teoretické poznatky Bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a pomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí Význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti; Technika a taktika; zásady sportovního tréninku Odborné názvosloví Výstroj, výzbroj; údržba <i>Pozn.: jako součást všech tematických celků</i>	

Výsledky vzdělávání	Učivo (témata)	hod.
<p>tréninku;</p> <p>- volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat;</p>		

Tab. 5.5.

Poznámky:

Téma	Realizace
Vzdělávání pro zdraví	
<p>Zdraví</p> <p>Duševní zdraví a rozvoj osobnosti; péče o veřejné zdraví v ČR, zabezpečení v nemoci; práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu</p> <p>Partnerské vztahy; lidská sexualita</p> <p>Mediální obraz krásy lidského těla, komerční reklama</p> <p>Činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj.</p>	<p>Základy společenských věd</p> <p>Chemie a ekologie</p>
<p>Zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí</p> <p>Mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.)</p> <p>Základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace)</p>	Základy společenských věd
<p>První pomoc</p> <p>Úrazy a náhlé zdravotní příhody</p> <p>Poranění při hromadném zasažení obyvatel</p> <p>Stavy bezprostředně ohrožující život</p> <p>Nebezpečí hor</p> <p>Prevence úrazů a nemocí</p>	Lyžařský a sportovní kurz - forma přednášek
Plavání	
<p>Adaptace na vodní prostředí</p> <p>Dva plavecké způsoby – prsa, kraul, znak</p> <p>Určená vzdálenost plaveckým způsobem</p> <p>Dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího</p>	Bude realizováno pouze v případě možnosti využití plaveckého bazénu

Téma	Realizace
Rytmická gymnastika, tance	
Rytmická gymnastika: pohybové, kondiční a taneční činnosti s hudebním a rytmičným doprovodem	Bude realizováno pouze v případě, že bude existovat celá třída dívek
Zdravotní tělesná výchova	
Speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení Pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pohyb v přírodě Kontraindikované pohybové aktivity	Nebude realizováno, ve škole není dostatečný počet žáků se 4. zdravotní skupinou pro vytvoření jedné třídy
Lyžařský kurz	
Základy sjezdového lyžování Základy běžeckého lyžování Základy snowboardingu Chování při pobytu v horském prostředí První pomoc Typy lyží, mazání lyží a snowboardu	Týdenní lyžařský kurz v 1. ročníku
Sportovní kurz	
Cykloturistika Kanoistika Plavání Orientace v terénu, orientační běh Sportovní hry Hry v přírodě První pomoc	Týdenní sportovní kurz ve 2. ročníku
Sportovní den	
Fotbal Florbal Nohejbal Basketbal, streetbal Stolní tenis	Jednodenní mezitřídní turnaj žáků v jednotlivých sportovních hrách v rámci školy